

BARCELONA:
PER EDICIÓ
DUES PÉSETES
CADA MES

La Veu de Catalunya

10 cts.

PENINSULA:
750 Ptas. Trimestre
UNIO POSTAL:
15 Ptas. Trimestre

Any XXXII. - Núm. 8.394 - Dissabte, 17 de febrer de 1923

Edició del vespre

Oficines i impremta: Escudellers, 10 bis. - Telèfon 184 A

D. Eduard Casals Cò

corredor de finques col·legiat
vidu en primeres noces de D.ª Dolors d'Urgellès i Deparès
morí el dia 1 del corrent
havent rebut els Sants Sacraments i la Benedicció Apostòlica
(A. O. S.)

La seva desconsolada esposa donya Concepció d'Urgellès i Deparès, filles Maria, Carme i Victòria, germans, germanes polítiques, nebots, cosins i parents tots, en recordar als amics i coneguts tan sensible pèrdua, els preguen que el tinguin present en llurs oracions i se serveixin assistir als funerals que, per l'etern descans de la seva ànima, se celebraran dilluns, dia 19 del corrent, a les deu, en l'església parroquial de Sant Pere de les Puel·les, que els quedaran eternament agraïts.

Les misses després de l'ofici i tot seguit la del perdó
El dol es dona per despatit No es convida particularment.

L'Il·lm. Sr. Bisbe d'aquesta Diòcesi s'ha dignat concedir indulgències en la forma acostumada.

Cristalleria, Pisa i Porcellana

Despatx i Vendes: Rda. Universitat, 6 Telèf. 5510 A
Magatzems i Tallers: Carrer Corts, 413 Telèf. 817 H

Aquesta casa rep contínuament, de les més importants del país i de l'estranger, les últimes novetats en
Vaixelles, Jocs de café, te,
Serveis cristall, Bomboneres,
Majòliques, etc., etc.

Vaixelles angleses
Mintons

Serveis cristall
Baccarat
Val Sant Lambert
Badalona

Decoració de Vaixelles: Pisa i Porcellana a gust del comprador, models novetats efectuats als seus

TALLERS DE DECORAT

Serveis per a Restaurants, Cafès, Balnearis i Comunitats Religioses.

Expedicions a Províncies

Vendes a l'engròs i detall

6 - Ronda de la Universitat - 6

EPILEPSIA

O ACCIDENTS NERVIOSOS

es curen radicalment, per molt antic i rebeid que arribi a ser el sofriment, prenent l'acreditat
Xarop antièpíleptic URGELL
(Fórmula del doctor Bayés)

BIBLIOTECA LITERARIA

Ha sortit

El pas dels gegants

Traducció feta per Joan Arús, de la famosa novel·la de Pierre Benoit

Le chaussée des géants

de la qual se n'han venut en pocs mesos a França més de 150.000 exemplars

Obra profundament emotiva, basada en la gran revolució irlandesa de 1916

Preu del volum: 2'50 pessetes

EDITORIAL CATALANA, S. A., Escudellers, número 10 bis, entresol, i a totes les bones llibreries.

Borrell, 71 i 73

Telèfon 984 A

Electromotors Vivó-Torras
S. A.
BARCELONA

Colmados de Simó S. C.

Salmerón, 54, i Sucursal, Avinyó, 16
Ous d'igualada, 3 pessetes la dotzena. — Bacallà d'Islandia (full), 2'25 pessetes el quilo. — Tomàtec al natural «Melis» (llauna de 1'200 quilos), 0'95. — Llomillo anglès Rex, 2'50. — Exquisida canabasa confitada d'ontinent, 2 pessetes. — Cireres franceses Dufour Imperial (llauna de 5 quilos), 16 pessetes. — Codony de Villarreal, comprant-ne una caixa de 5 quilos, a 1'40, menys quantitat, a 2 pessetes. — Pressecs Clapapria (llauna d'un quilo), 2 pessetes. — Tapioca i Purès Groult de París, 0'95 paquet, 11 pessetes dotzena. — Melmelada de classe extra (llauna de 1'500 quilos), 2'25 pessetes. — Extracte Liebig, 2 pessetes, 3'50 i 6'75 pot. — Amer Picon, 3'50 ampolla. — Tonyina escabotxada en llauna de 6 1/2 i 7 quilos, 15 pessetes. — Dues especialitats de la casa Carles Abellanet, de Manacor: sobressada, a 6 pessetes el quilo, i llard pur de tocino, de Mallorca, a 3'50 pessetes el quilo. Es distingeix el llard de Mallorca per la blancor i duresa.

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Direcció telegràfica:

MARSANSBANK

Apartat de Correns núm. 1.

Telèfons números... 4530 A.
4531 A.
4532 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

Si encara no usen la làmpara

VULCAN 1/2 WATT

assajeu-la i l'adoptareu
Rambla Flors, 26 botiga

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona. — Dia 16 de febrer de 1923.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 762'3, 762'4, 762'2.

Termòmetre sec: 11'0, 14'0, 12'7.

Termòmetre humit: 8'4, 11'0, 10'7.

Humitat (centèsimes de saturació): 67, 67, 67.

Direcció del vent: NNO., SO., OSO.

Velocitat del vent en metres per segon: 6, 3, 5.

Dr. E. Perearnau dels hospitals de París. Vies Urinàries, Ronyons, sa Cirurgia. Plaça Urquinaona, 2, 1.ª De 11 a 12 i 4 a 6

Hipofosfits Sant Jordi

De venda: Farmàcies i Centres d'específics

G. ALOMAR Curació ràpida infeccions uretra, les recents 2 o 3 cures mitjançant aparell especial seu.
ARIBAU, 5; de 11 a 1 i 3 a 5. Festius: 10 a 12. Econòmica: UNIO, 20, de 7 a 9

ELS TAN ANOMENATS CAMELS I BOMBONS MARCA "SOL" REGISTRADA

Es venen a les principals confiteries i colmados de Barcelona, Madrid i a províncies. — J. BERNABÉ BARCELONA. — Proveïdor de la Reial Casa.

Dr. Bremon BAIGS X. Radiografia instantània visceral; id. es- tereoscòpica. Radioteràpia. BRUCH, 46. De 4 a 6

Estat del cel: Quasi serè. Nuvolós.
Quasi tapat.

Classe de núvols: K.N., C.C.St., C.
St.N.

Temperatures extremes a l'ombra:
màxima, 16°5; mínima, 5°6; mínima prop
del sol: 7°0.

Oscil·lació termomètrica: 7°9.

Temperatura mitja: 12°5.

Precipitació aquosa, des de les set
del matí del dia anterior a les set del
dia de la data, 0°0 mm.

Recorregut del vent en igual perí-
ode: 142 km.

Observacions particulars: Boira.
El director, E. Alcobé

Paraigües Cardús Portaferrissa, 10.

JOIES VILANOVA Unió, 6

Ahí a la tarda, a les cinc, al car-
rer de Cortis, xamfrà al de Vilado-
mat toparen els autos núms. 8513 i
7547, resultant ferit Lluís Busquets,
de 28 anys que menava el primer.
Fou auxiliat a l'Hospital Clínic d'un-
des contusions al clatell i a la cara
amb commoció cerebral. Vist el seu
estat, el deixaren a la sala del doctor
Bartrina.

Vaixelles PORCELLANA J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

Durant aquesta setmana han in-
gressat a la Caixa d'Estalvis 1.225.547
pessetes procedents de 6.776 imposi-
cions, essent 529 el nombre de nous
imponents.

S'han satisfet per 1.593 reintegres,
pessetes 794.253 amb 65 cèntims i per
a la compra de valors per compte de
39 imponents, pessetes, 88.686 amb 60
cèntims. Total reintegres i pessetes,
882.940 amb 25 cèntims.

Cristalleries J. Llorens, R. 1098, 38

L'Ateneu Autonomista del districte
III el proper diumenge dia 18 del
corrent, celebrarà la festa de Santa
Eulàlia patrona del seu Comitè de Be-
neficència amb una missa a la Crip-
ta de la Catedral i un repartiment
de pans als pobres del districte.

Banyeres, Waters, Lavabos, etc.
S. Verdguer. Ronda Universitat, 2.

Demaneu café LA GARZA

Treballant a les obres del Metropol-
ità, pou núm. 8, Passeig de Gràcia,
l'obrer Josep Gómez Ramos, de 47
anys, va fer-se una lesió d'importan-
cia a la mà esquerra, essent curat
al dispensari de Gràcia.

SULFAT DE COURE PEÑARROYA

EL MES ANTIC I ACREDITAT
MÀXIMA GARANTIA

Es ven a tot arreu i a les cases més
importantes

Agència general de vendes:
Compania Comercial Ibérica
Layetana, 4. - Apartat 872
Barcelona

A una fàbrica de filats del carrer
de Puig, l'aprenenta Montserrat Sanz
Godef, d'onze anys, va tenir la des-
gràcia que una engravació li agafés
la mà esquerra, produint-li ferides de
profunditat reservat per arrancament.
Van curar-la al dispensari de Sant
Andreu.

Una altra obrera, Angela Miragall,
de setze anys, que treballava a una
fàbrica de la S. A. Miquel, carrer de
Pere Serra, va pendre mal, resul-
tant amb el braç dret fracturat i con-
tusions a la cara i a les cames. Va
esser curada al dispensari de Grà-
cia.

Ahí a la tarda es va iniciar un incen-
di a una fusteria del carrer d'En
Mazo, degut a espurnes que van sal-

tar d'un fogó dament d'una pilota
d'encenalls.

Uns urbans, amb unes quantes ga-
l·les d'aigua, van apagar el foc, que
va fer malbé un armari amb eines,
valorat en 200 pessetes.

Fumadors!

Col·leccioneu les fotopies que es re-
galen en cada un dels llibrets de paper
de fumar

SPORT

Es el millor

Al dispensari d'Hostafrancs va es-
ser curada ahir tarda Carme Casade-
munt, de 47 anys, que s'havia trencat
l'avant-brac esquerre per haver cal-
gut baixant d'un tramvia en marxa
a la plaça d'Espanya.

Ahí, a entrada de foc, a l'ancreu-
ament Cortis i Viladomat, van topar
els automòbils 8513 i 7547, resultant
ferit Lluís Busquets, de 28 anys i
Magdalena Sánchez, de 20, que an-
aven en el primer, sotrint-les ferides
al cap i cara i commoció cerebral i
ella contusions de poca importància.
Van ésser auxiliats a l'Hospital Clí-
nic, on restà el ferit pel seu estat de-
licat.

HOTEL RITZ

Demà diumenge
TE DE MODA

Un dependent del Café Espanyol
(Paralel), Adam Turon Salvador, de
34 anys, havia pujat a la coberta de
l'establiment i, passant per damunt
d'una claraboya, es va trencar el ví-
dre, i l'esmentat obrer va caure a
l'interior, resultant amb el braç dret
fracturat i contusions per tot el cos.

Va ésser auxiliat al dispensari de
Santa Madrona i conduït després a
l'Hospital de la Santa Creu.

Dues veïnes d'una casa del carrer
de Tantarantana, estaven enemista-
des i temps ha es tiraven indirectes
punxants en competència. Ahir, adop-
taren l'acció directa i s'esbatutaren
de valent, durant la sessió força es-
tona. Una d'elles va haver d'anar al
dispensari amb la pell del nas arran-
cada a ungües.

Totes dues van ésser denunciades al
Junyat.

A una tenda de manteletes del car-
rer Baix de Sant Pere, foren robades
tres mantellines valuades en 25 pes-
setes. L'autor del furt, Rafael Oñate
Ros, fou detingut al carrer de les
Freixures, per un municipal i un
guardia de seguretat, els quals hi tro-
baren, encara, les mantellines.

La Isla de Cuba

Piça Reial, 12 i Vidre, 3

Gran varietat en joies d'estil mo-
dern i a tots preus. — Objectes per a
regals. — Rehorres de marca garanti-
zada. — PREU FIXE.

El Centre Nacionalista del Poble
Sec, celebrarà demà, diumenge, una
festa catalana, entrant al programa
una audició de sardanes que tindrà
lloc davant l'estatge, de dos quarts de
quatre a dos quarts de sis de la tar-
da, a càrrec de la cobla Catalònia,
i a la nit, a les deu, es representarà
el drama de N'Angel Guàrdia, «Terra
Baixa», interpretant el paper de «Ma-
nel·lo», En Jaume Borràs.

L'equip de l'Olimp-Sport de la
Secció de Propaganda i Excursions de
l'Ateneu Obrer del Districte II, Mer-
cadors, 38 i 40, d'acord amb la com-
missió de festes, ha organitzat un
ball dedicat als socis de l'Ateneu, a
les Entitats Esportives de Catalunya
i en particular a tots els clubs de
futbol, que tindrà lloc el dia 25 de
març, a les cinc de la tarda.

L'Acadèmia d'Higiene de Catalunya
ha dirigit al senyor ministre d'Ins-
trucció Pública, la següent comuni-
cació: . . .

«Aquesta Acadèmia d'Higiene de Ca-
talunya, Corporació oficial i consulti-
va de l'Estat, en vista de la manca
de criteri pràctic en molts dels llibres
de text que es donen al Batxillerat ofi-
cial ha acordat celebrar una Assem-
blea magna per a escolir els mitjans
de lluitar a la nostra joventut ado-
les-

cent, als nostres fills estudiants, de
la tortura de llibres que no corres-
ponen a llurs forces intel·lectuals
malaguanyant llurs intel·ligències per
una preparació inadequada per a l'en-
senyança universitària i a la qual ar-
riben, per aquests llibres, sense els
fonaments clars més indispensables
per a la convenient i sòlida forma-
ció dels coneixements que han de
prestar a la societat amb la utilitat
deguda i no siguin tots víctimes d'una
mal dirigida ensenyança.

L'Acadèmia d'Higiene de Catalunya
acorda dirigir-se respectuosament a
V. E. per a sol·licitar a la seva consi-
deració la conveniència que els ins-
tituts, a semblança dels països aven-
çats, fossin escoltes ben orientades per
a l'ensenyança superior.

La nostra Corporació entén que si
aquesta desitjada reforma partís dels
alts poders de l'Estat per iniciativa
del ministeri d'Instrucció Pública, que
V. E. tan dignament ocupa, seria
una obra de veritable regeneració pa-
tria, fent inútils els esforços de la
nostra anunciada Assemblea, la qual
cosa a aquesta Acadèmia li causaria
immensa satisfacció.

AMER PICON

Marca registrada número 7206 per la
casa «PICON i Cia», de Marsella.

Concessionari a Espanya, Th. BAI-
LAC, Llíria, 86.

El concessionari a Espanya d'aques-
ta marca i nom comercial, es creu
obligat a prevenir al públic, i en es-
pecial als senyors Consumidors, que
no pot elaborar-se ni EXPENDRE'S
cap producte amb el nom AMER PI-
CON que no sigui de la casa produ-
ctora, la qual únicament li serveix en
un embolletat especial amb el nom
i etiquetes que evidencien el seu ori-
gen i procedència.

Al mateix temps, ha de fer-se pre-
sent que, a partir del vintè mes de
març, s'exercirà una activa vigilan-
cia i inspecció per a evitar tot frau
i usurpació de la marca i nom co-
mercial AMER PICON, perseguint ef-
lívament i criminalment el qui atem-
pi al dret de propietat industrial re-
conegut per l'Estat espanyol i empa-
rat per la legislació vigent.
Barcelona, febrer 1923.

Dimarts vinent, a les deu de la nit,
començarà a l'Ateneu Enciclopèdic
Popular el curs que sobre «Princi-
pis de biologia», explicarà el Dr. En
Pere Escrivà. Aquest curs constarà
de deu lliçons amb pràctiques de la-
boratori i forma part de la sèrie que
n'ha organitzat el dit Ateneu amb el
nom del Curs de humanitats i de
divulgació cultural.

El Jurat format pels senyors Ma-
nuel Vega i March, director de l'Es-
cola de Belles Arts i Arts i Oficis;
don General Guitart, don Manuel Ro-
dríguez, don Joaquim M. de Nadal
i don Antoni Valls, ha adjudicat els
premis oferits pel Col·legi d'Artífexs
en Ebnisteria en el concurs convocat
per la pròpia entitat, en la forma
següent, atenent-se a les facultats
que li confereix el programa del dit
concurs.

Un primer premi de 700 pessetes al
projecte núm. 2, lema «Simplicitas»,
autor En Antoni Saló.

Un accésit de 150 pessetes al pro-
jecte núm. 12, lema «De lo nostre»,
autor En Joan Camps.

Un altre accésit de 150 pessetes al
projecte núm. 20, lema «Catalunya»,
autor En Francesc Artigas.

Un primer premi del grup inspirat
en l'art català, de 500 pessetes al
projecte núm. 16, lema «Fruits de la
nostra terra», autor En Josep M. Sa-
lat.

Un accésit de 150 pessetes al pro-
jecte núm. 17 del mateix lema i au-
tor de l'anterior.

Un altre accésit de 150 pessetes al

projecte núm. 2, lema «Simplicitas»,
autor En Francesc Fabregas.

Els projectes no premiats estaran
a disposició de llurs autors respec-
tius a la Secretaria del Col·legi d'Ar-
tífexs en Ebnisteria (Duc de la Vic-
tòria, 12, principal), des del dia 20
si és que no és llur voluntat que fi-
gurin en la secció de projecte de
l'Exposició del Moble que és el pro-
pòsit del Col·legi d'Artífexs en Ebn-
isteria.

RECLAM: Llengua extra i
Lladre de porc pur SIBERIA, a 11 i
530 quilo. Vicens Ferrer i Companyia,
plaça de Catalunya, 12, T. 112 A.

Amab motiu de l'excursió col·lectiva
que per al vinent mes de maig orga-
nitza l'Ateneu Enciclopèdic Popular
a algunes ciutats d'Itàlia, la dita en-
titat està preparant per a la primera
quinzena del dit mes unes conferèn-
cies d'orientació per als concu-
rents al dit viatge, en les quals seran
projectades un bon nombre de dis-
positives de Milà, Venècia, Florencia,
Roma, Gènova i Pompèia. És una
bella mostra de l'interès que ha des-
vellat la dita visita entre els amants
de les belleses artístiques el gran
nombre d'inscripcions que continua-
ment van rebent-se a l'Ateneu.

Es impossible assolir millor per-
fecció en mobles de mèdula i jonc
esmatat com els que hem vist al Pas-
seig de Gràcia, 115.

Pastisseria casolana Pastissets de cacau

Tota dona de sa casa pot preparar
facilment els pastissets de cacau que
serveixen com a pasta per al te o
com a postres, i poden conservar-se
molt de temps. Es pesen curiosament:
Farina flor. 300 grams
Sucre fi. 200 «
Cacau soluble en pols. . . 50 «
Lardina. 150 «
LLEVAT EN POLS (Baking powder),
dues cullerades.

Un cop ben barrejades totes les sub-
stàncies en pols, es fa fondre la man-
tega LARDINA, sense escalfar-la men-
sa, i es pasta tot plegat fins que la
pasta sigui de consistència uniforme.
Es reduïx la pasta a trossos esfèrics
de la mida d'una nou i es copen al
forn, sobre la llama, procurant que
el foc no sigui massa viu.

Nota. — Si es vol pot substituir-se
la LARDINA per mantega de vaca,
però la mantega LARDINA, per la
seva textura més fina i com que no
té cap gust ni olor, deixa sentir amb
tota la seva puresa l'aroma del ca-
cau. Altrament, té l'avantage d'ésser
molt més barata. La LARDINA és la
millor de totes les mantegues per a
cuina i pastisseria, i es ven a tres
pessetes el pot de quilo a tots els es-
tabliments de queviures.

Dimarts de la setmana entrant s'i-
naugurarà en el saló d'art de «El
Siglo», una exposició d'obres dels dis-
tingits artistes En F. de A. Planas
Doria, i J. Bonet del Río.

La Germandat de la Unió Profes-
sional de Dependents i Empleats de
Comerç de Barcelona, celebrarà Jun-
ta general reglamentària, diumenge,
dia 25 d'aquest mes, en son domi-
cili social, Ciutat, 5, a les deu del
matí, per a l'aprovació de comptes
i renovació de càrrecs.

Moscateil Rico 2 pessetes ampol-
la. Vins marca Clariana, Rambla de
Catalunya, 95.

La Cambra Oficial de la Propietat
Urbana invita tots els propietaris a
la solemne obertura del carrer de
Coello, tres comprés entre casa Mi-
ralletes (Travessera) i Passeig Ma-
ragall (carretera d'Horta), que tindrà
lloc el proper dimecres, dia 21, a les
onze del matí.

Assistiran a l'acte l'alcalde, la
Comissió d'Eixample, els regidors del
districte i nodrides representacions de
l'Ajuntament, de la Cambra de la
Propietat i de les Associacions de
Propietaris, de comerciants, d'indus-
trials i de veïns. El lloc de reunió
serà el començament de la Rambla de
Volart, davant de la parada del tram-
via de la línia d'Horta, a tres quarts
d'onze.

Els Hadres treballen.

En un tramvia que passava per la
Creu Coberta, a un passatger li van
pendre la cartera que contenia una
quantitat que no recordava exacta-
ment a quant pujava.

A una senyora que passava pel car-
rer d'Auzies March, li van pendre
un moneder amb 315 pessetes, essent
detingut com a culpable del furt Ra-
mon Pérez, de 22 anys.

I, finalment, un senyor va denun-
ciar que, en el trajecte, fet a pen-
des de la central de Correus al Banc
d'Espanya, li van pendre d'una but-
xaca un sobre que contenia quatre
bitllets de 1.000 pessetes.

Carme Bayo ha denunciat a la po-
lícia que un desconegut que se li va
acostar al carrer de Girona, propo-
sant-li el negoci de les misses, li va
timar 124'85 pessetes, a canvi del la-
sabut sobre ple de retalls de diari.

A la matinalada d'avui, es declarà
un incendi a una fusteria de Pere Ra-
mos, situada a la Travessera, cre-
mant-se un cobert amb una partida
de marcs de portes i finestres.

Els bombers apagaren l'incendi al-
cap d'una hora. L'amo manifestà que
ignorava la causa del sinistre, no po-
dient tampoc precisar la importància
exacta de les pèrdues, tantint assa-
gar l'establiment.

— Senyores! Al vostre tocador hi fal-
ta un polveritzador dels elegants de Bu-
cerest i Bohèmia. Afanyeu-vos a com-
prar-lo, abans no s'esgotin, a les va-
xalleries de LLUIS INGLADA de
la Rambla de les Flors, 8, i Ronda de
Sant Antoni, 5.

Per vestres malalts

Si en teniu el
combustible sòlid

META

es serà de gran utilitat,
perquè podreu escalfar el
caldo, la llet, fer les infu-
sions, etc., a la cambra
mateixa del malalt, sense
carregar-se l'aire ni viciat-
lo, sense por d'explosió
i tenint foc a l'acte,
amb tota comoditat en
qualsevol moment.

META

no embruta ni deixa resi-
dus. Per la comoditat en
el seu ús, triomfa arreu

META

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrams i conferències de LA VEU)

ELS VETERINARIS

Una comissió de l'Assemblea de Veterinaris, recentment celebrada a Madrid, ha visitat el senyor Gasset aquest matí, per a fer-li remesa de conclusions acordades a l'assemblea.

Han sol·licitat, demés, que es doni ajuda a la Junta provincial de Subvencions a un veterinari, que d'ordinari sobre l'estat de les carns i altres productes que hagin de posar-se a la venda pública.

EL LIBERAL

«El Liberal» dona compte als seus lectors dels propòsits renovadors que anima la nova empresa. «El Liberal» no pot significar un canvi d'elles seves tendències polítiques, ni en la seva orientació política, sinó millora les condicions materials de l'edició, i així farà la nova empresa, aportant elements de col·laboració, de correspondències i de material.

Explica com ha assolit la col·laboració de don Robert Castrovido per a dirigir el periòdic i lamenta que aquest dimís a les poques hores el matí.

Després es va pensar nomenar una altra personalitat, però davant les dificultats sorgides i comprenent que el concepte modern del periodisme requereix, com tant, una ploma il·lustre, s'ha nomenat un periodista conegut de l'ofici que col·leccioni els rebulls i els seleccioni, per a servir al públic. L'esforç de tots, s'ha designat director el més antic dels redactors, don Eduard Rosas.

Acaba oferint servir les millores que es proposa amb la major rapidesa possible.

SIGNATURA D'INSTRUCCIO PUBLICA

El Rei ha signat els següents Decrets d'Instrucció pública: Admetent i admissió del càrrec de delegat regi d'ensenyament primari de Lugo a don Víctor Vessante, i nomenant per a substituir-lo a don Manuel Cortón.

Creant el càrrec de delegat d'ensenyament primari a Guadalajara i nomenant per a exercir-lo a don Bernat Yuster.

DESPATX AMB EL REI

Aquest matí han despatxat amb el Rei el president del Consell i els ministres de Finances i Treball.

El ministre d'Economia no ha acudit al despatx per no tenir cap Decret que sotmetre a la sanció regia.

PARLA EL MINISTRE DE LA GUERRA

Madrid, 16, 5:30 nit. El ministre de la Guerra, en rebre als periodistes, ha manifestat:

«Els crido a vostès en primer lloc per a saludar-los i no perdre el contacte; en segon terme, per a negar absolutament l'autenticitat del telegrama de Melilla que s'afirma en part de la gresca, que he rebut.

Ni el general Lissada ni ningú, m'ha enviat cap telegrama de cap espècie. En una paraula, ningú absolutament.

Un periodista ha preguntat si s'havia firmat el nomenament del general Vives per a la Comandància general de Melilla; i el senyor Alcalá Zamora ha contestat que no ha pogut cap decret, d'alguns dies ençà, a la firma del Rei, i que si bé té preparats alguns decrets, no es refereix cap d'aquests al que s'alludeix.

EL CONSELL SUPREM

Per dissolució de l'auditor de la Comandància general de Melilla amb la sentència absolutiva dictada pel Consell de guerra que jutja la causa instruída contra el tinent coronel de Infanteria, senyor Ros, pel suposat delictes de negligència, aquesta ha arribat al Consell Suprem de Guerra i Marina, on es veurà aviat.

LA RESERVA DE L'ALT COMISSARI

En sortir del seu despatx oficial del ministeri de Marina, don Lluís Silveira, ha estat rodejat pels periodistes i invitat perquè fes algunes declaracions sobre la política que es proposa seguir al Marroc.

S'ha negat terminantment a fer cap declaració, assegurant que té el deure d'ocupar-se de no obrir boca

mentre es trobi a Madrid per a parlar d'aquests assumptes.

Ha assegurat que ell reconeix que està mancava de condicions per a ocupar tan alt càrrec, i que per això es considera obligat a no avançar res del que es proposa fer, i que una vegada al Marroc, posant tota la seva bona voluntat i tot el seu bon desig, procurarà complir amb el seu deure, i que un cop orientat, ja farà totes les declaracions que eregui oportú.

EL TEMPS

La temperatura màxima d'ahir fou de 22 graus a Múrcia, i la mínima d'ahir ha estat de 4 graus sota zero a Cuenca.

A Madrid, la màxima d'ahir fou de 12,6, i la mínima d'ahir ha estat d'un grau.

Temps probable per a demà: Cantàbria i Galícia, temps de pluges; centre d'Espanya, temps insegur; resta de la Península, bon temps.

CONFERENCIA D'EN GASSET

A l'Institut d'Enginyers Civils ha donat aquesta nit una conferència el ministre de Foment, senyor Gasset, sobre el tema «L'ensenyament i la política dels enginyers».

Després de saludar els oients, diu que no té cap més pretensió que la d'aportar unes quantes idees d'esperit pràctic.

Exposa la necessitat dels camps d'experimentació i afirma que l'enginyer ha d'ésser la resultant de la teoria i de la pràctica, a la manera de ço que esdevé en l'enginyeria alemanya.

Col·loca amb Ramon i Cajal en les seves cèl·lules a aquest esperit d'activitat i d'activitat, i afirma que l'enginyer ha d'ésser la resultant de la teoria i de la pràctica, a la manera de ço que esdevé en l'enginyeria alemanya.

Insisteix en què en l'enginyeria, més que en cap altre ram de l'activitat, s'ha d'agermanar la teoria i la pràctica, i ofereix als enginyers acollir amb sollicitud totes les iniciatives que portin al ministeri de Foment.

Fa avinent que si bé la seva tasca va inspirada per un esperit d'economia, en res s'aturarà quan es tracti de perfeccionar pràcticament els mètodes i procediments científics que corren a càrrec dels enginyers i els portarà al pressupost del seu ministeri i els defensarà arduament a les Corts.

Encara que sembli un xic estrany que un ministre de la Corona ho digui, recomana als enginyers que facin política en aquests moments en què Espanya pugna per redimir-se; però una política constructiva, procurant apartar els pagessos de la rutina, inculcant-los idees de progrés, perquè contribueixin al foment de la repoblació forestal, a la multiplicació dels camins i vies fèrries, i als industrials aconsellant-los que obrin llurs tallers a les noves normes i noves manufactures.

Els enginyers, en aquesta tasca política, tenen una noble missió a complir, que consisteix en què com més que estar al davant de llurs negocis i «gestions» amb procediments burocràtics. La reconstrucció nacional s'ha de fer per la unió dels polítics i els enginyers.

Es un fet que Espanya vol que el diner del contribuent vagi més a la terra que a l'estranger i que es trobi cansat de boges aventures.

La reconstrucció d'Espanya no significa oposició a la missió de l'exèrcit i a una ponderada acció al Marroc. Tot el contrari. Tant l'exèrcit com la resta del país, el que volen amb vehemència és que hi hagi un poble fort i que sigui culte.

Rebat l'opinió d'una suposada ineficiència en certs elements, puix dels mala estaveguis no en són ells culpables, sinó l'alt comandament i els governants que incorregueren en greus errors. El soldat espanyol sap combatre i morir gloriosament. El que l'espanyol no sap, és viure.

Diu que jo que s'ha fet fins ara per a la reconstrucció interior és molt poc. Cal fer molt més. Per a això demana el concurs dels enginyers espanyols i dels homes públics, confiant que entre tots faran una gran obra.

Termina dient que el veritable patriotisme no està en les paraules, sinó en els fets que engendren la ciència i el treball.

L'orador ha estat molt aplaudit.

NOTA BURSATIL

S'opera avui a Borsa amb menys entusiasme que el dia anterior.

La partida del Deute reguladora segueix a 71 per cent, i l'Exterior i els Amortitzables varien molt poc.

Les accions bancàries, encalmades, tan sols les del Rio de la Plata es cotitzen en sentit favorable en passar de 225 a 228.

En industrials no es produeixen oscil·lacions importants, mantint sostinguda el Ferrocarrils, les Sucreres i les Felgueres.

Els francs tornen a baixar i queden a 3875 contra 3925. Pel contrari, les lliures estan molt fermes i queden a 30.

Les lliures guanyen 10 cèntims i els dòlars i francs belgues es cotitzen amb baixa de dos i cinquanta cèntims respectivament.

LA SITUACIO POLITICA

Madrid, 16, 10:30 nit.

Els comentaris en el Congrés i els diaris en llurs informacions, dedicant atenció preferent a les diferències a que ens referim en la nostra informació d'ahir entre els ministres de la Guerra i l'Estat.

Malgrat les negatives del president del Consell, sembla que la qüestió ha estat plantejada pel ministre de la Guerra, i el abans no l'ha feta ha estat per evitar torçades interpretacions a la seva actitud. No ha volgut que s'hagués pogut dir que amb ella havia volgut defugir la qüestió militar. Però solucionada aquesta i nomenat Alt Comissari del Marroc en propietat, podia considerar-se desaparegudes les complicacions que aconsellaven el seu ajornament, i era per tant arribada l'oportunitat de fer-ho.

Aquesta situació la funda exclusivament en la manca de comunicació entre els ministres d'Estat i de la Guerra en tot quant es relaciona amb la política iniciada al Marroc, i no es tracta, per consegüent, d'una qüestió de roscament personal, sinó de manca d'harmonia entre un i altre departament, la qual cosa per miracle pot aconseguir-se no havent-hi coneixement mutu.

Sembla que el ministre de la Guerra no veu correspondència en la línia de conducta que segueix amb el seu company al d'Estat, en tot el que es refereix a l'actuació del departament que regeix, en els problemes del Marroc. Tota la seva actitud és coneguda del senyor Alba al qual informa amb tota regularitat i presta. No li passa el mateix amb el senyor Alba; i aquesta falta de comunicació la creu el senyor Alcalá Zamora contraproduent per a la millor intel·ligència entre els dos departaments i, el que és pitjor, per a l'interès públic, que requereix, a jut del ministre de la Guerra, una comunicació mútua i constant per al millor resultat de l'acció al Marroc; puix sense aquest coneixement, no hi ha acord.

Una operació militar, encara reduïda al càstig d'una càbila, pot ajudar o destruir l'acció política, i per a apreciar-ho és elemental per a un ministre de la Guerra estar al corrent de la política que es desenrotlla.

La qüestió, com s'apunta, ha estat plantejada, com dèiem al comentari d'aquestes línies. És, doncs, coneguda pel president la situació creada.

El cap del govern parla amb el ministre d'Estat, i el senyor Alba manifesta que no havent-hi hagut al Marroc Alt Comissari ni, per tant, línia de conducta a seguir, no hi hagués ocasió de donar ordres o instruccions que hagués de conèixer el ministre de la Guerra. En el succeïssim, i portant-se a la pràctica pel govern un pla determinat, serà ocasió de que el senyor Alcalá Zamora cooperi des del seu departament a la implantació del protectorat civil. El senyor Alba no dona més gran importància a l'assumpte. Ara, falta saber si el senyor Alcalá Zamora està convençut, com assegura algun diari de la nit.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

Madrid, 17, 12:30 matinalada. Despatx de Guerra del dia 16 de febrer.

Zona oriental. — Un grup rebel hostilitza les càbiles amigues en les

immediacions de Bentieb, fent foc la bateria de la dita posició, dispersant a l'enemic, sense novetat.

A la posició Benítez ha estat detingut un indigena que, segons manifestació d'un sergent de regulars, pertanyia a l'harka amiga, havent estat conduït a l'oficina de Dris-El-Riffi.

Aviació. — L'esquadra bombardera de poblats situats al peu de Tizi-Azza, Yebel-Uddia, Zoco el Jemis, que estava bastant concorregut, poblats d'Amesau, Messinger, Axul i Beni Abd-el-Azzis, no observant res anormal. En alguns poblats la gent sortí fugint.

El grup lleuger reconegué la part del front, comprés entre el Morabo i la posició de Tizi-Azza, no observant moviments de l'enemic i notant petites trinxeres recent construïdes en el turó anterior a la posició Benítez i en les immediacions de l'emplacement del canó enemic, i més a rera, han fet trinxeres més petites.

Segons em comunica el cap accidental de la policia, el caid del primer «gum» sortí el dia 14 amb les seves forces fins els voltants d'Had, entaulant tiroteig amb l'enemic, causant-li molts morts, recullint diversos ferits i armament, i retornant a Zabla sense novetat.

Zona occidental. — Sense novetat.

EL «GIULIO CESSARE»

L'oficina de la Companyia General de Navegació Italiana, a la qual pertany el gran transatlàntic de 27.000 tones «Giulio Cesare», al qual es dona per naufragat en telegrams de Cadix, ha manifestat que no té notícia de la suposada catàstrofe, puix el vaixell es trobava des del dia 10 a Nova York, i no havia de sortir fins demà.

Ategué que hi ha un altre vaixell, de càrrega, italià també, anomenat «Giulio Cesare», al qual segurament es refereix l'anterior notícia.

PROJECTE D'AVINGUDA IBERO-AMERICANA

En la sessió d'avui, de l'Ajuntament de Madrid, s'ha pres en consideració una moció de l'Alcalde, en la qual proposa noves iniciatives per a estreynor les relacions d'Espanya amb Portugal i el Sud-América. Proposa que s'estableixi a Madrid, el Mercat de Mostres, en una gran Avinguda titulada «Ibero-Americana», que se situaria en la que va a ésser prolongació de la Castellana.

Es construiria en el que avui és Hipòdrom, traslladant aquest a un altre lloc, un gran parc, en el centre del qual s'elevaria un monument al·legòric a l'unió fraternal d'América, Portugal i Espanya, i a les andanes es construirien gran edificis, capacs per a exposar-hi els productes portuguesos, espanyols i americans.

Al mateix temps, hauria d'invitar-se a Portugal i als països Sud-americans, perquè construïssin en aquesta Avinguda, facilitant-los els terrenys necessaris, si els demanaven, llurs edificis per a ambaixades i consolat, fent-se així doblement efectiu el títol d'Avinguda Ibero-Americana.

Tan important obra podria encomanar-se, una vegada aprovada, a un Comitè General, presidit per l'Alcalde de Madrid, i del qual en formessin part les corporacions, entitats i representacions de les forces vives de la capital.

Podrien ésser recuats per a portar a cap, tan magna empresa, la concessió pel Govern d'un sorteig de la Rifa, semblant al de Nadal, en un mes l'any al de desembre, i que per tant, res perjudicaria al Tresor públic en llurs ingressos. Cinquanta milions de pessetes bastarien sens dubte per a assegurar-se l'èxit de l'obra que es proposa.

NOTA POLITICA

La nota política l'ha constituït l'incident entre els senyors Alba i Alcalá Zamora, per les diferències, rigorosament exactes, a que alludim en la nostra interessant informació d'ahir passada.

Prescindint de referències equivocades dels diaris, i degudament autoritzat, podem afirmar que l'incident ha arribat avui als tràmits següents:

El senyor Alba, de seguida que tingué notícia de la qüestió plantejada davant del president del Consell, pel senyor Alcalá Zamora, dirigí una extensa carta al ministre de la Guerra, que aquest va rebre a les dotze del matí.

Li diu en la dita carta, que li estranya molt l'esdevingut, perquè en realitat no havia de comunicar-li res dels assumptes del seu departament, tota vegada que són de pur tràmit i referents únicament a personal, obres públiques, trasllat de crèdits, etc.; i afegí que no podia trametre-li els telegrams i documents a que alludia en la seva queixa, perquè en realitat no els havia rebut, limitant-se a conversar personalment amb el senyor López Ferrer quan aquest retornà a Madrid després d'abandonar la secretaria de l'Alta Comissaria.

Es manifesta en la seva carta el senyor Alba, adolorit de que la reclamació no se li ha haguessin plantejat personalment, i li demana que deposi la seva actitud per a no donar satisfacció als que anhelaven vivament el plantejament d'una crisi.

El senyor Alcalá Zamora contestà immediatament al senyor Alba, amb una altra carta, en la qual marçà el seu punt de vista que és el següent:

Entre els ministres de la Guerra i l'Estat, ha d'existir un absoluta comunicació, quant als assumptes del Marroc.

No és una qüestió d'amor propi, ni de caprici; és una necessitat.

Convé el ministre de la Guerra que la missió del seu càrrec és la de col·laborar i auxiliar del ministeri d'Estat; però la col·laboració i l'auxili han d'ésser conscients, perquè no es poden prestar, naturalment, si s'ignoren els propòsits del ministre d'Estat.

Termina la seva carta dient al senyor Alba que si desitja en el ministeri de la Guerra persona de la seva confiança que secundí els seus plans sense conèixer-los, ell s'apartarà del Govern, reconeixent que en la composició d'aquest Govern pesen més la figura i el relleu del senyor Alba que els seus modestíssims.

A aquesta carta no tingué resposta el senyor Alcalá Zamora, i el senyor Alba, a les sis de la tarda, marxà a la Presidència, conferenciant amb el marquès d'Alhucanas, a qui segurament llegí la carta del ministre de la Guerra.

A la sortida, el senyor Alba conversà amb alguns intims que l'esperaven i li digué que creia que en tot això hi havia un malentès, que ell era el més interessat que s'aclarís.

Repetí que ell guardava un afecte entranyable al senyor Alcalá Zamora i que, en realitat, res es podia dir de la política que segueix al Marroc, perquè fins ara sols existien propòsits sense tasca efectiva empresa.

A les onze de la nit el President del Consell conferencià amb el senyor Alcalá Zamora, al qual donà explicacions en nom del senyor Alba, anunciant-li que la incommuniació entre ambdós departaments no continuaria.

El plet, doncs, queda en la forma exposada, però si persistís el senyor Alba en la seva actitud d'incommuniació amb Guerra, el senyor Alcalá Zamora tornaria a plantejar el conflicte amb la seva eliminació del Govern.

Al Consell de demà no hi assistirà el nou ministre de Marina perquè no haurà jurat el càrrec, però, com ja indiquem, assistirà l'Alt Comissari senyor Silveira.

EL «MODUS VIVENDI» AMB ALEMANYA

El modus-vivendi amb Alemanya es prorrogarà fins que es confeccioni el conveni definitiu.

UN MORO

El ministre d'Estat s'ha negat a rebre el fill d'Abd-el-Malek, que es troba des de fa alguns dies a Madrid.

DEL PALAU

La Reina Victòria ha rebut la senyora de Milner.

Han complimentat a la Reina Cristina el marquès de Valdeiglesias i família i els marquesos del Mòrito.

La jove princesa Mari-Rosa de Salazar, acompanyada de la dama particular de la Reina senyora d'Hierro, passarà a peu per la població.

CONCURS

La Diputació permanent de la grandesa d'Espanya ha fet públic el resultat del concurs pel qual havia d'atorgar el premi Cervantes, consistent en 10.000 pessetes.

Ha estat concedit al tinent coronel retirat senyor González Simancas, per un treball relatiu a la batalla de les Naves de Tolosa.

RECTIFICACIO

Diu «La Epoca»: «El President del Consell, en la seva conversa amb els periodistes dignes que no havia rebut cap carta del senyor Martínez Anido sobre la seva col·locació militar, però que ignorava si els periodistes que parlaren d'ella es referien a l'època del senyor Sánchez Guerra».

Degudament autoritzats podem afirmar que el senyor Sánchez Guerra tampoc rebé cap carta del general Anido sobre aquest assumpte.

EXPOSICIO

A la Sala d'Exposicions del Circol de Belles Arts s'ha inaugurat aquesta tarda l'exposició d'art català, organitzada per la Societat Artística i Literària de Catalunya.

Presidí l'acte de inauguració el ministre d'Instrucció pública, senyor Salvatella, i hi assistiren el director general de Belles Arts, senyor Weyler, i els artistes Benlliure, Blay, Hermoso, Martínez Vázquez, Venturoso Landi, Villegas, Llorens, Prieto, diversos aristòcrates i la quasi totalitat dels crítics d'art madrilenys.

Componen l'exposició 37 obres, entre les quals figuren algunes de Juli Moises, Tamburini, Baixeras, Urgell, Raurich i altres.

El senyor Salvatella ha recorregut les sales de l'exposició, fent grans elogis de les obres exposades.

En nom de la Societat Artística i Literària de Catalunya han fet grans honors de la casa el pintor Juli Moises i el secretari de la dita entitat, don Joaquim Cierro.

L'exposició és visitadíssima.

ESTADISTICA TRIBUTARIA

La Direcció general del Tresor públic ha publicat l'estadística tributària de l'any 1920-21 pels conceptes de voluntària ordinària i accidental.

Les de més carrec són les provincies de Barcelona, Madrid, València i Sevilla.

La de menys, Sòria.

En la recaudació voluntària ordinària arribaren a més del 90 per cent, 16 provincies per l'ordre següent:

Girona, Sòria, Corunya, Salamanca, Balears, Palència, Cáceres, Santander, Oviedo, Tarragona, Lugo, Castelló, Pontevedra, Barcelona, Madrid, Segovia i Ciudad Real.

Del 80 al 90 per cent, 18 provincies; del 70 al 80, 11; i del 60 al 70, una solament, Almeria.

En la voluntària accidental, pasaren del 90 per cent solament tres: Madrid, Girona i Santander.

Del 80 al 90 per cent, 22 provincies; del 70 al 80, 12; del 60 al 70, 6; del 50 al 60, 2; i del 40 al 50, una.

En l'executiva corresponent, solament Santander arriba a cobrar el

51'83 per cent. Les altres provincies no arriben a aquesta xifra.

En l'executiva-resultes, Alacant arriba a cobrar el 100 per 100, i de les altres, la que més, del 17 al 19 per cent.

Sobre l'impost de cèdules personals figura al cap Biscaia amb 99'28 per cent. Segueixen després Soria, Segovia, Zamora, Burgos, Salamanca, Alava, Guadalupe, Santander, Gulpuscoa, Pontevedra, Lugo i Terol, amb més de 90.

La que menys recaptà per aquest concepte fou Màlaga, puix no passà del 12'69 per cent.

El servei de recaptació de les contribucions i impostos s'efectuà mitjançant arrendataris a 27 provincies, i mitjançant recaptadors de la Hisenda, a 19.

GRIP

Aquests últims dies s'han presentat a Madrid nombrosos casos de grip amb indicis epidèmics.

Sortosament sembla que l'epidèmia es presenta amb caràcter benigne.

POLITICA HONGARESA

Sant Sebastià. — Ha arribat el comte d'Apolony, el qual ha conferenciat amb l'ex-emperadriu Zita.

Se suposa que en l'entrevista s'ha parlat dels treballs que es realitzen a Hongria per a proclamar l'almirall Forzy.

El comte d'Agullar, secretari de la Reina Cristina, ha complimentat l'ex-emperadriu Zita.

ESTAFÀ

Sant Sebastià. — Aquest matí han comparegut davant el Jutjat tres individus de Puente Genil que presenten al Banc Comptoir National per a cobrar-lo un xec de 45.000 pessetes.

Resulta que el document era fals. Varen dir que el xec els fou facilitat a Madrid per un individu que habitava a l'Hotel Colon, al qual li donaren dotze mil pessetes com avanç de les 27.000 amb què tancaren el tracte de la compra.

Els veïns de Puente Genil han tornat a Madrid per ra esbrinar on es troba l'estafador.

DETENCIO

Almeria. — Comuniquen del poble de Veles Blanco que en presentar-se una denúncia contra Pere Martín Sánchez per robatori de cavalleries aquest fou detingut, i si bé nega el fet que se li imputava, va confessar que era autor de dos furtis semblants, efectuats anteriorment.

Per això fou detingut i conduït a la presó, i en anar a traslladar-lo al dia següent, se'l trobà penjat amb una corda d'esparg que tenia subjecte al sostre del calabog.

EX-CAPTIU

Badajoz. — Procedent de Melilla ha arribat Lluís Pichoto, caporal de la policia indígena, presoner a Aydr.

A l'estació l'esperava una immensa gentada, la comissió de l'Ajuntament i dames de la Creu Roja, la Diputació, militars, premsa i capítol.

L'alcalde li va donar la benvinguda en nom del poble fent-li donació de 500 pessetes.

La creu roja li donà una carilla del Mont de Pietat amb 200 pessetes i el bisbe de la diòcesi una altra amb 500.

L'alcalde conduï el caporal al seu domicili en l'automòbil oficial.

La família no tenia notícies del presoner des de feia un any i mig i creient-lo mort vestí de dol per ell fins rebre el telegrama que donava compte de la seva llibertat.

Es trobava a Annual amb la mia del capità Carrasco, quan sofriren un atac a l'arribada dels mersos, escapant-se sols amb vida ell, dos soldats i el tinent Civantos, essent fets presoners.

NOTICIA JA DESMENTIDA

Cadiz. — A les quatre de la tarda s'ha rebut la notícia d'haver naufragat, perdent-se completament, el gran transatlàntic italià «Giulio Cesare», de la matrícula de Gènova. Falten detalls.

INAUGURACIO

Bilbao. — S'ha celebrat la inauguració del nou tros del tramvia de Sant Faust a Lebeiro, quilòmetres 1 al 3 dels ferrocarrils de Bilbao a Zumarraga.

Aquesta variant que s'ha introduït en la línia del ferrocarril vascongat neix al poc temps de la sortida de l'estació de Durango i arriba fins a Lebeiro amb l'antic traçat. Escursa la distància a recórrer pel tren en 700 metres i fa més curt el temps que hi calia esperar per a canviar les agulles.

L'acte consistí en la benedicció de la nova línia per l'arxiprest de Durango.

Anaren en tren especial des de Bilbao, el president del Consell dels ferrocarrils vasconcats amb el director dels dits ferrocarrils, el president de la Diputació, alt personal de la companyia i representació de la premsa.

Després de l'acte es celebrà un banquet en obsequi als concurrents en l'Hotel Mata.

TEATRAL

Madrid, 17, 2 matinalada. Aquesta nit s'ha estrenat al teatre Comie, amb èxit, l'òpera «La princesa Olala», original de Gilbert, traduïda per Romero i Fernández Saw.

S'ajusta al patró corrent en aquestes

ta classe d'obres, predominant la música del fox-trot.

NOTES DE CADIZ. — EL NAUFRAGI DEL «GIULIO CESSARE»

Cadiz. — Els naufragis del vapor italià «Giulio Cesare» que foren recollits i auxiliats pel vapor pesquer espanyol «Enrique Veiga», ocupaven cinc botes i una flaxxa motora.

El navili topà contra unes roques en front al cap Trafalgar, enfonsant-se totalment.

Es tracta d'un vapor de 5.000 tones de la matrícula de Gènova, que procedent de Barry Doot es dirigia a Gènova amb important carregament de carbó.

S'ha fet carrec dels naufragis el consol italià. Sortiran cap a Gènova en el primer vapor.

El vapor espanyol «Lázaro» que navegava amb destí a Sevilla i Ceuta amb càrrega general, fou abordat a causa de la boira baixa per un vaixell desconegut que li causà grans avaries a la proa.

Per aquesta raó el «Lázaro» s'ha vist obligat a arribar a Cadiz.

El sinistre ocorregué davant de Cap Trafalgar.

El creuer «Reina Regente» no ha marxat a Fernando Poo, com es digué, sinó a Cab Juví, davant de Canaries, puix es diu que s'han sublevat unes tribus nòmades.

La gran espessor de la boira impedeix tota mena d'operacions a la badia.

No han sortit els vapors d'Àfrica ni els pesquers.

La casa armadora del gran transatlàntic «Giulio Cesare» ha publicat una nota, coincidint amb la facilitada per la representació de la companyia a Barcelona, confirmant que el vapor «Giulio Cesare» naufragat no és el gran transatlàntic de 27.000 tones, que ha arribat sens noveda al port de Nova York, sinó un vapor de càrrega dels mateixos noms i nacionalitat.

DE LA PRESIDENCIA

Aquesta nit han visitat el president del Consell, demés del senyor Alba, el ministre de la Governació i don Melquíades Alvarez.

El nou ministre de Marina, almirall Aznar, ha remès un telegrama al president del Consell, anunciant-li que per haver rebut amb retràs el telegrama amb el nomenament de ministre, no podrà sortir de Cartagena cap a Madrid fins demà al matí.

Aquesta nit han visitat el president del Consell, demés del senyor Alba, el ministre de la Governació i don Melquíades Alvarez.

El nou ministre de Marina, almirall Aznar, ha remès un telegrama al president del Consell, anunciant-li que per haver rebut amb retràs el telegrama amb el nomenament de ministre, no podrà sortir de Cartagena cap a Madrid fins demà al matí.

Aquesta nit han visitat el president del Consell, demés del senyor Alba, el ministre de la Governació i don Melquíades Alvarez.

El nou ministre de Marina, almirall Aznar, ha remès un telegrama al president del Consell, anunciant-li que per haver rebut amb retràs el telegrama amb el nomenament de ministre, no podrà sortir de Cartagena cap a Madrid fins demà al matí.

Aquesta nit han visitat el president del Consell, demés del senyor Alba, el ministre de la Governació i don Melquíades Alvarez.

El nou ministre de Marina, almirall Aznar, ha remès un telegrama al president del Consell, anunciant-li que per haver rebut amb retràs el telegrama amb el nomenament de ministre, no podrà sortir de Cartagena cap a Madrid fins demà al matí.

Aquesta nit han visitat el president del Consell, demés del senyor Alba, el ministre de la Governació i don Melquíades Alvarez.

El nou ministre de Marina, almirall Aznar, ha remès un telegrama al president del Consell, anunciant-li que per haver rebut amb retràs el telegrama amb el nomenament de ministre, no podrà sortir de Cartagena cap a Madrid fins demà al matí.

Aquesta nit han visitat el president del Consell, demés del senyor Alba, el ministre de la Governació i don Melquíades Alvarez.

El nou ministre de Marina, almirall Aznar, ha remès un telegrama al president del Consell, anunciant-li que per haver rebut amb retràs el telegrama amb el nomenament de ministre, no podrà sortir de Cartagena cap a Madrid fins demà al matí.

Aquesta nit han visitat el president del Consell, demés del senyor Alba, el ministre de la Governació i don Melquíades Alvarez.

El nou ministre de Marina, almirall Aznar, ha remès un telegrama al president del Consell, anunciant-li que per haver rebut amb retràs el telegrama amb el nomenament de ministre, no podrà sortir de Cartagena cap a Madrid fins demà al matí.

Aquesta nit han visitat el president del Consell, demés del senyor Alba, el ministre de la Governació i don Melquíades Alvarez.

El nou ministre de Marina, almirall Aznar, ha remès un telegrama al president del Consell, anunciant-li que per haver rebut amb retràs el telegrama amb el nomenament de ministre, no podrà sortir de Cartagena cap a Madrid fins demà al matí.

Aquesta nit han visitat el president del Consell, demés del senyor Alba, el ministre de la Governació i don Melquíades Alvarez.

El nou ministre de Marina, almirall Aznar, ha remès un telegrama al president del Consell, anunciant-li que per haver rebut amb retràs el telegrama amb el nomenament de ministre, no podrà sortir de Cartagena cap a Madrid fins demà al matí.

Aquesta nit han visitat el president del Consell, demés del senyor Alba, el ministre de la Governació i don Melquíades Alvarez.

El nou ministre de Marina, almirall Aznar, ha remès un telegrama al president del Consell, anunciant-li que per haver rebut amb retràs el telegrama amb el nomenament de ministre, no podrà sortir de Cartagena cap a Madrid fins demà al matí.

Aquesta nit han visitat el president del Consell, demés del senyor Alba, el ministre de la Governació i don Melquíades Alvarez.

El nou ministre de Marina, almirall Aznar, ha remès un telegrama al president del Consell, anunciant-li que per haver rebut amb retràs el telegrama amb el nomenament de ministre, no podrà sortir de Cartagena cap a Madrid fins demà al matí.

Aquesta nit han visitat el president del Consell, demés del senyor Alba, el ministre de la Governació i don Melquíades Alvarez.

El nou ministre de Marina, almirall Aznar, ha remès un telegrama al president del Consell, anunciant-li que per haver rebut amb retràs el telegrama amb el nomenament de ministre, no podrà sortir de Cartagena cap a Madrid fins demà al matí.

Aquesta nit han visitat el president del Consell, demés del senyor Alba, el ministre de la Governació i don Melquíades Alvarez.

El nou ministre de Marina, almirall Aznar, ha remès un telegrama al president del Consell, anunciant-li que per haver rebut amb retràs el telegrama amb el nomenament de ministre, no podrà sortir de Cartagena cap a Madrid fins demà al matí.

Aquesta nit han visitat el president del Consell, demés del senyor Alba, el ministre de la Governació i don Melquíades Alvarez.

El nou ministre de Marina, almirall Aznar, ha remès un telegrama al president del Consell, anunciant-li que per haver rebut amb retràs el telegrama amb el nomenament de ministre, no podrà sortir de Cartagena cap a Madrid fins demà al matí.

Aquesta nit han visitat el president del Consell, demés del senyor Alba, el ministre de la Governació i don Melquíades Alvarez.

El nou ministre de Marina, almirall Aznar, ha remès un telegrama al president del Consell, anunciant-li que per haver rebut amb retràs el telegrama amb el nomenament de ministre, no podrà sortir de Cartagena cap a Madrid fins demà al matí.

Aquesta nit han visitat el president del Consell, demés del senyor Alba, el ministre de la Governació i don Melquíades Alvarez.

segon, Agapit Blasco; secretari, En Joaquim Barroso; vice-secretari, En Ramon Riera; comptable En Gaspar Garcia; tesorero, En Ramon Capas; bibliotecari, En Josep Moragas; vocals: En Felip Torres, N'Antoni Gran, En Manuel Barenys, N'Antoni Pueltas i N'Antoni Font.

En la darrera reunió general de Centre Nacionalista «Sang Nova» fou elegit per unanimitat el Consell Directiu següent:

President, Manuel Casanovas; vice-president, Benjami Velles; secretari, Ramon Camps; vice-secretari, Agust Riqué; tesorero, Joan Rovira; comptador, Segimund Torrens; bibliotecari, Murius Calvet; vocals: Benet Juncosa, Narcís Pla i Carreras; Joan Navarro, Joaquim Gallart.

Ha procedit l'Associació del Mercat Lliure de Valors de Barcelona a la renovació de la Junta Directiva. La seva nova constitució, i la del Consell de Govern, per al present exercici, és com següent:

Consell de Govern. — President, don Joan Antoni Gamazo i d'Albarca; comte de Gamazo; vice-president, don Josep Garriga-Nogués i Roig; marqués de Cabanes; consellers: don Pere Civil i Massana, don Joan Mas i Calmet, don Ignasi Soler i Damians, don Nicolau Bonnin i Segura, don Francesc Rossique i Solé.

Junta Directiva. — President, don Lluís Marsans Peix; vice-president, don Josep M. Sabater i Julià; tesorero, don Angel Bernades i Roda; comptador, don Vicens Barceló i Gual; vocals: don Adolf Latorre i Mañes, don Joan Brosa i Gaspar, don Pere Torra i Closa, don Lluís Flgueras i Dotti; secretari, don Francesc Buendia i Casellas.

Junta Directiva. — President, don Lluís Marsans Peix; vice-president, don Josep M. Sabater i Julià; tesorero, don Angel Bernades i Roda; comptador, don Vicens Barceló i Gual; vocals: don Adolf Latorre i Mañes, don Joan Brosa i Gaspar, don Pere Torra i Closa, don Lluís Flgueras i Dotti; secretari, don Francesc Buendia i Casellas.

Junta Directiva. — President, don Lluís Marsans Peix; vice-president, don Josep M. Sabater i Julià; tesorero, don Angel Bernades i Roda; comptador, don Vicens Barceló i Gual; vocals: don Adolf Latorre i Mañes, don Joan Brosa i Gaspar, don Pere Torra i Closa, don Lluís Flgueras i Dotti; secretari, don Francesc Buendia i Casellas.

Junta Directiva. — President, don Lluís Marsans Peix; vice-president, don Josep M. Sabater i Julià; tesorero, don Angel Bernades i Roda; comptador, don Vicens Barceló i Gual; vocals: don Adolf Latorre i Mañes, don Joan Brosa i Gaspar, don Pere Torra i Closa, don Lluís Flgueras i Dotti; secretari, don Francesc Buendia i Casellas.

Junta Directiva. — President, don Lluís Marsans Peix; vice-president, don Josep M. Sabater i Julià; tesorero, don Angel Bernades i Roda; comptador, don Vicens Barceló i Gual; vocals: don Adolf Latorre i Mañes, don Joan Brosa i Gaspar, don Pere Torra i Closa, don Lluís Flgueras i Dotti; secretari, don Francesc Buendia i Casellas.

Junta Directiva. — President, don Lluís Marsans Peix; vice-president, don Josep M. Sabater i Julià; tesorero, don Angel Bernades i Roda; comptador, don Vicens Barceló i Gual; vocals: don Adolf Latorre i Mañes, don Joan Brosa i Gaspar, don Pere Torra i Closa, don Lluís Flgueras i Dotti; secretari, don Francesc Buendia i Casellas.

Junta Directiva. — President, don Lluís Marsans Peix; vice-president, don Josep M. Sabater i Julià; tesorero, don Angel Bernades i Roda; comptador, don Vicens Barceló i Gual; vocals: don Adolf Latorre i Mañes, don Joan Brosa i Gaspar, don Pere Torra i Closa, don Lluís Flgueras i Dotti; secretari, don Francesc Buendia i Casellas.

Junta Directiva. — President, don Lluís Marsans Peix; vice-president, don Josep M. Sabater i Julià; tesorero, don Angel Bernades i Roda; comptador, don Vicens Barceló i Gual; vocals: don Adolf Latorre i Mañes, don Joan Brosa i Gaspar, don Pere Torra i Closa, don Lluís Flgueras i Dotti; secretari, don Francesc Buendia i Casellas.

Junta Directiva. — President, don Lluís Marsans Peix; vice-president, don Josep M. Sabater i Julià; tesorero, don Angel Bernades i Roda; comptador, don Vicens Barceló i Gual; vocals: don Adolf Latorre i Mañes, don Joan Brosa i Gaspar, don Pere Torra i Closa, don Lluís Flgueras i Dotti; secretari, don Francesc Buendia i Casellas.

Junta Directiva. — President, don Lluís Marsans Peix; vice-president, don Josep M. Sabater i Julià; tesorero, don Angel Bernades i Roda; comptador, don Vicens Barceló i Gual; vocals: don Adolf Latorre i Mañes, don Joan Brosa i Gaspar, don Pere Torra i Closa, don Lluís Flgueras i Dotti; secretari, don Francesc Buendia i Casellas.

Junta Directiva. — President, don Lluís Marsans Peix; vice-president, don Josep M. Sabater i Julià; tesorero, don Angel Bernades i Roda; comptador, don Vicens Barceló i Gual; vocals: don Adolf Latorre i Mañes, don Joan Brosa i Gaspar, don Pere Torra i Closa, don Lluís Flgueras i Dotti; secretari, don Francesc Buendia i Casellas.

Junta Directiva. — President, don Lluís Marsans Peix; vice-president, don Josep M. Sabater i Julià; tesorero, don Angel Bernades i Roda; comptador, don Vicens Barceló i Gual; vocals: don Adolf Latorre i Mañes, don Joan Brosa i Gaspar, don Pere Torra i Closa, don Lluís Flgueras i Dotti; secretari, don Francesc Buendia i Casellas.

Junta Directiva. — President, don Lluís Marsans Peix; vice-president, don Josep M. Sabater i Julià; tesorero, don Angel Bernades i Roda; comptador, don Vicens Barceló i Gual; vocals: don Adolf Latorre i Mañes, don Joan Brosa i Gaspar, don Pere Torra i Closa, don Lluís Flgueras i Dotti; secretari, don Francesc Buendia i Casellas.

Junta Directiva. — President, don Lluís Marsans Peix; vice-president, don Josep M. Sabater i Julià; tesorero, don Angel Bernades i Roda; comptador, don Vicens Barceló i Gual; vocals: don Adolf Latorre i Mañes, don Joan Brosa i Gaspar, don Pere Torra i Closa, don Lluís Flgueras i Dotti; secretari, don Francesc Buendia i Casellas.

Junta Directiva. — President, don Lluís Marsans Peix; vice-president, don Josep M. Sabater i Julià; tesorero, don Angel Bernades i Roda; comptador, don Vicens Barceló i Gual; vocals: don Adolf Latorre i Mañes, don Joan Brosa i Gaspar, don Pere Torra i Closa, don Lluís Flgueras i Dotti; secretari, don Francesc Buendia i Casellas.

Junta Directiva. — President, don Lluís Marsans Peix; vice-president, don Josep M. Sabater i Julià; tesorero, don Angel Bernades i Roda; comptador, don Vicens Barceló i Gual; vocals: don Adolf Latorre i Mañes, don Joan Brosa i Gaspar, don Pere Torra i Closa, don Lluís Flgueras i Dotti; secretari, don Francesc Buendia i Casellas.

Junta Directiva. — President, don Lluís Marsans Peix; vice-president, don Josep M. Sabater i Julià; tesorero, don Angel Bernades i Roda; comptador, don Vicens Barceló i Gual; vocals: don Adolf Latorre i Mañes, don Joan Brosa i Gaspar, don Pere Torra i Closa, don Lluís Flgueras i Dotti; secretari, don Francesc Buendia i Casellas.

Junta Directiva. — President, don Lluís Marsans Peix; vice-president, don Josep M. Sabater i Julià; tesorero, don Angel Bernades i Roda; comptador, don Vicens Barceló i Gual; vocals: don Adolf Latorre i Mañes, don Joan Brosa i Gaspar, don Pere Torra i Closa, don Lluís Flgueras i Dotti; secretari, don Francesc Buendia i Casellas.

Junta Directiva. — President, don Lluís Marsans Peix; vice-president, don Josep M. Sabater i Julià; tesorero, don Angel Bernades i Roda; comptador, don Vicens Barceló i Gual; vocals: don Adolf Latorre i Mañes, don Joan Brosa i Gaspar, don Pere Torra i Closa, don Lluís Flgueras i Dotti; secretari, don Francesc Buendia i Casellas.

Junta Directiva. — President, don Lluís Marsans Peix; vice-president, don Josep M. Sabater i Julià; tesorero, don Angel Bernades i Roda; comptador, don Vicens Barceló i Gual; vocals: don Adolf Latorre i Mañes, don Joan Brosa i Gaspar, don Pere Torra i Closa, don Lluís Flgueras i Dotti; secretari, don Francesc Buendia i Casellas.

Junta Directiva. — President, don Lluís Marsans Peix; vice-president, don Josep M. Sabater i Julià; tesorero, don Angel Bernades i Roda; comptador, don Vicens Barceló i Gual; vocals: don Adolf Latorre i Mañes, don Joan Brosa i Gaspar, don Pere Torra i Closa, don Lluís Flgueras i Dotti; secretari, don Francesc Buendia i Casellas.

Junta Directiva. — President, don Lluís Marsans Peix; vice-president, don Josep M. Sabater i Julià; tesorero, don Angel Bernades i Roda; comptador, don Vicens Barceló i Gual; vocals: don Adolf Latorre i Mañes, don Joan Brosa i Gaspar, don Pere Torra i Closa, don Lluís Flgueras i Dotti; secretari, don Francesc Buendia i Casellas.

Junta Directiva. — President, don Lluís Marsans Peix; vice-president, don Josep M. Sabater i Julià; tesorero, don Angel Bernades i Roda; comptador, don Vicens Barceló i Gual; vocals: don Adolf Latorre i Mañes, don Joan Brosa i Gaspar, don Pere Torra i Closa, don Lluís Flgueras i Dotti; secretari, don Francesc Buendia i Casellas.

Junta Directiva. — President, don Lluís Marsans Peix; vice-president, don Josep M. Sabater i Julià; tesorero, don Angel Bernades i Roda; comptador, don Vicens Barceló i Gual; vocals: don Adolf Latorre i Mañes, don Joan Brosa i Gaspar, don Pere Torra i Closa, don Lluís Flgueras i Dotti; secretari, don Francesc Buendia i Casellas.

Junta Directiva. — President, don Lluís Marsans Peix; vice-president, don Josep M. Sabater i Julià; tesorero, don Angel Bernades i Roda; comptador, don Vicens Barceló i Gual; vocals: don Adolf Latorre i Mañes, don Joan Brosa i Gaspar, don Pere Torra i Closa, don Lluís Flgueras i Dotti; secretari, don Francesc Buendia i Casellas.

Junta Directiva. — President, don Lluís Marsans Peix; vice-president, don Josep M. Sabater i Julià; tesorero, don Angel Bernades i Roda; comptador, don Vicens Barceló i Gual; vocals: don Adolf Latorre i Mañes, don Joan Brosa i Gaspar, don Pere Torra i Closa, don Lluís Flgueras i Dotti; secretari, don Francesc Buendia i Casellas.

Junta Directiva. — President, don Lluís Marsans Peix; vice-president, don Josep M. Sabater i Julià; tesorero, don Angel Bernades i Roda; comptador, don Vicens Barceló i Gual; vocals: don Adolf Latorre i Mañes, don Joan Brosa i Gaspar, don Pere Torra i Closa, don Lluís Flgueras i Dotti; secretari, don Francesc Buendia i Casellas.

LLETRES I LLIBRES

DE LEOPARDI

A LA SEVA AMADA

1823

O tu, cara bella
que amor de lluny m'inspires
i be escolint la veu (tret que en el
[somni]
l'acostis, ombra divina, mon cor,
i als camps on resplendeixi
més bell el jorn i el riure de natura):
és que el segle innocent delictat
que porta el nom de l'or,
o, ànima fina, vides
entre la gent, o bé la sort avara
el teu esguard, que per nosaltres veia
pels venidors prepara?

Aquí, veure't viva!
esperança, ningú no m'avança,
sinó per aquella hora
que nu, sense company,
per un nou viarany
i aquell més pur estatge
indrà mon esperit. Cregui tot d'una
el primè esbaldar-se de la meua
diada incerta i bruna,
que fóres viadora
en aquest sol estèril. Però cosa
a tu semblant no hi ha en el món:
[si alguna]

És tot igual i tot de fessomia
l'accionat i parla,
força menys bella, així i tot seria.

En mig de tantes penes
com a la humana edat
posa davant el fat,
si vera, com el pinta
mon pensament, l'amor algú en la
per ell també seria [terra,
aquest viure beat;

i prou veig clarament que altra ve-
[gada]
de llança i virtut anà en seguit
mon amor en fatia,
com a la primavera
dels anys. A nostra angúlia
el cel, però, cap reconfor va unir-li:
vida mortal, davant la companyia,
la que en el cel endueu semblaria.

Per les valls on la cantada sona
del pagès fradegut
l'assec i em queixo de la juvenença
error que m'abandona
pels turons faig memòria, faig pla-
[inyença]

de l'esperança i el desig perdut
de les meves diades:
i, de tu, imaginant,
obro els ulls palpitant.
Jo, conseguit en aquest segle bròfec,
en eix altre nefand d'alta especie
servar! que de la imatge, a basia-
[ment],
essent-me pres el ver, seré content.

Si una d'aquelles eternals idees
fossis, que mai vestides
de la sensible forma
vol el senty eternal
ni que en mig de deixalles atudes
provin afany de vida funeral:
o si altra terra dant la volta cèlica
entre incomptables mons haver-te pot,
i és un estel més bell que terrada
del sol no tan remot
i respigas un éter més benigne,
d'aquí on són breus i infausles les
fenyades
rep aquest himne d'un amant ignot.

Trad. JOSEP GARNER

(1). Din Leopardi al volt d'aquesta
cançó seva: «La dona, això és, l'ama-
da de l'autor és una d'aquelles imat-
ges, una d'aquelles fantasmes de bel-
lesa i virtut celestial i inesfable que
tot sovint sens acuden a la fantasia
en el son i en la vetlla, quan som no
gaire més que minyons, i després
alguna vegada en el son o en una
quasi alienació de la ment quan som
joves. En una paraula, és «la dona
que no trobem». L'autor no sap si
la seva amada... sigui la nada o
llogi de néixer mai: sap que ara
no viu a la terra i que nosaltres no
pompas els seus contemporanis:
la cerca entre les idees de Plató, la
cerca a la lluna, en els planetes del
sistema solar, en aquells del siste-
ma dels estels. Si hom voldria ane-
menar amorsos aquesta cançó, seria
taumateix segur que aquest tal amor
no pot dar ni sofrir gelosia, per-
què, tret de l'autor, cap amant ter-
renal no voldrà fer l'amor amb el te-
lescopi.»

ELS MARGES

Entorn de l'estil
de Francesc Pujols

I. XII

En l'elogi d'En Pidelaserra, molts
de paràgrafs no feien mitja ratlla de
llarg; avui, ja són tinguts popular-
ment per característics d'En Pujols,
paràgrafs que s'estenen a través de
tota una columna de diari, de dues
i fins tres pàgines de llibre.

A priori es podria creure que el
pensament d'En Pujols ha evolucionat
en el sentit de sotmetre's a una
disciplina timentosa, per tal d'asse-
gurar una màxima potència de concen-
tració, una capacitat gegantina d'a-
bragar i relacionar idees amb idees,
cadascuna al seu torn afrenuada
amb els seus accessoris, fets amb
fets, cadascun complet amb les seves
circumstàncies. El període clàssic al-
cò era: com que presuposava una re-
presentació llesta i racionalment orga-
nitzada, no pot tenir sinó un despla-
gement lògic; la retòrica infla i de-
cora si es vol aquest organisme: però
la seva acció se subordina a eloure el
septe per la banda de la imaginació
i de l'orella.

Ara, en compte de desplegament,
en l'elogi d'En Pidelaserra trobàvem
trossejament i disgregació; en els ar-
ticles de 1920, una monstruosa cre-
xença de políper.

manys. L'autor se situa en el punt
de vista, que els conceptes fonamen-
tals de Wolfllin (clàssic i barro) i els
tècnics que hi corresponen (linear i
pictòric, superficial i profund, clos i
obert, etc.), téne validesa no especifi-
cament dins la història de l'art, sinó
dins la de l'esperit en general, i que
llur consideració no ha de limitar-se
al merament formal, ans ha d'endin-
sar cap a la total humanitat i refe-
rir-los a tendències primàries i di-
vergentes de l'esperit. Vossler ha ase-
nyalat els perills d'aquesta transfe-
rència de conceptes de les arts plàs-
tiques a la poesia: el perill, sobre-
tot, de caure en una crítica purament
metafòrica: «perquè el poeta — diu —
la frase és tot un programa — treba-
lla no amb línies i colors, sinó amb
paraules, i no en les dimensions de
l'espai, sinó en les de la llengua.»

No res menys, les idees inicials de
Strich — de llinatge nietzscheà tan-
mateix — poden conduir-nos a algun
punt de la psicologia pujoliana, des
del qual el camí fins aquesta rara
organització del paràgraf sigui el més
directe.

Tota realització de l'esperit, ve a
dir, surt de la voluntat d'eternitat
que, sola, fa esperit l'esperit. La re-
ligió vol viure aquesta eternitat, la
filosofia pensar-la i la història des-
enrotllar-la, l'art vol falsar-la. Però
no sols és etern allò que és per-
fecte i feliç, en si mateix, immutabile,
estrany al temps a través del temps:
és etern també allò que és infinit, que
no pot acabar mai perquè mai no és
perfecte.

El clàssic crea la primera mena d'e-
ternitat: el romàntic aspira a la se-
gona; la forma en aquell és clesa,
an aquest oberta. A aquestes dues ten-
dències pot ésser referida la qüestió
lingüística sobre l'origen i essència
d'una frase: pura qüestió d'estil, es-
tranya als conceptes de raó i de tort.
Per uns, la frase és descomposició

d'un tot clar i a punt dins la con-
sciència, en les seves parts; per al-
tres, la representació no es desenrot-
lla i esdevé clara, sinó en l'acte del
parlar. Al tipus únic del paràgraf
goethià, plàstic en el sentit d'exemp-
ció del temps, perquè l'esperit intuent
roman en un punt de repòs, des del
qual tot és igualment llunyà, Strich
oposa la frase, també única, de Kleist,
el qual llençant-se en mig del temps
se situa en un punt del passat, «des
d'on les unes coses són encara més
passades, les altres al mateix temps,
les altres esdevindores: el seu pa-
ràgraf faisona aquestes dimensions
temporals, adquireix així una pro-
funditat eminentment plàstica, barro-
ca, creixença i esdevindor en el
temps, és també l'estil de Novalis,
fet de paràgrafs curts i senzills, lli-
re desenrotllament sense articulació
de casualitat; o el d'Holderlin, que
avença en la forma inacabable del
paralelisme. Jean Paul, en canvi, crea
la seva durada il·limitada dins la lleng-
ua mateixa. «La llengua mateixa
l'empeny a un llenguatge cada vega-
da més nou.» La significació origi-
nal del mot, la seva plasticitat, el seu
doble sentit, el seu su, l'exciten a
tombis i a transformacions cada ve-
gada més noves. Es diria un lleng-
uatge infinitament violat.

Aquestes darreres paraules ja sem-
blen dites, taumateix, per En Pujols.
Hem dit, en els seus trets carac-
terístics, quin és el joc recíproc en-
tre En Pujols i els seus mots. Com
més avancem en la seva evolució,
menys de pensament rigorós i armat
hi trobem: un seu paràgraf acaba
essent una mera aventura llenguat-
ge enfora, amb tots els encisos i
tots els perills de l'aventura; se sap
de quin preteix parteix, no s'endevi-
na mai quines sorpreses hi ha dar-
rera cada revolt de la frase.

Ningú pensaria a situar un tal es-
til com a clàssic; però tampoc no
ens podem refugiar en el copcepte
de romàntic, que sembla constituir
el contrapunt d'aquell en una eterna
dualitat de l'esperit, sense fer-li un
lloc propi.

En un article a En Gaudí (1914) —
l'art del singular arquitecte, per afi-
nitats no gaire recòndites, ha inspi-
rat a En Pujols algunes de les seves
pàgines més belles — pot hom llegir
un curiós elogi del temps com ar-
tista. Cap art humà no sabria igua-
lar els meravellosos matissos de co-
lor, les formes sempre noves, la gra-
cia, la grandesa que el temps, amb
un treball tenaç i continu, imprimeix
i deixa en les seves obres. El temps,
un creador de bellesa, doncs: no
aquell implacable, lent, destructor de
tota vida, tan punyentment sentit per
un Holderlin o per un Leopardi; un
plaer en l'esdevindor, portador de
sorpreses, no aquell sofrir pel caure
incessant i cec de les coses. Allò que
per als romàntics era un sentiment
tràgic o, traduït en practica, una vo-
luntat d'imperi o una desesperada
follia del risc, a En Pujols no pot é-
sser sinó una curiositat ociosa, quasi
un humor de turista.

No és sols per un no haver anles-
tit o per una fallida de la seva acti-
vitat de pensador, que En Pujols no
ha aconseguit de decidir-se davant
el problema de la immortalitat de l'à-
nima: la solució en pro o en contra
podria igualment, paradoxalment si
es vol, incitar-lo a aturar la imatge o
el goig d'un instant dins uns límits es-
pecials, dins una forma ben armada
per resistir la renovació dels ins-
tants successius, o a llençar-se temps
enlla, a esgotar, sempre descontent,
la mesura o la immensurabilitat dels
goigs, dels dolors, de les imat-
ges i de les accions. En la indecisió
d'En Pujols hi ha fonamentalment
una indiferència: no és preocupat de
l'eternitat, perquè no té pressa dins
el temps.

Un pensa en aquelles hermètiques
paraules de Schlegel sobre la ironia
romàntica: «consciència de l'eterna
agitació del caos infinitament ple.»
A En Pujols no solament és conscien-
cia, sinó reflectament i abandon a tot allò
que pot esdevenir, renovar-se o om-
plir-se per una força que obri des
de dins i des del començament, sense
fatiga ni imposició, en una continui-
tat indefinida de ritme: natura o
temps, temperament o llenguatge. Tot
el que sigui pensament disciplinat,

regularitat volguda, producte de cul-
tura en suma, no és expellit, ans
absorbit per aquesta avdessa ironia
que no sap estar-se de res perquè en
rigor no es deixa encaivar per res:
d'aquí el pompós elogi distribuït a
tort i a dret; tot és acceptat, perquè
tot és endut pel corrent, tot és agraït,
perquè el temperament de l'ironia ac-
ceptador és prou fort per agilitzar-ho
tot, segons la seva natura.

Es un naturalisme que solament d'e-
norme pot ésser qualificat: s'ha des-
eixit de totes les proporcions i de
tots els frens, també de tota vergo-
nyia: ha esdevingut simplement cinis-
me. El temperament suficient, sorna-
guer i desconfiat que en 1903, per dir
un elogi, serpentejava entre tot de
reserves i oscil·lava de la franquesa
impertinent envers el llegidor a un
il·luminisme gairebé impersonal, s'ha
cansat de l'esforç, i per a gaudir d'una
autonomia plena dona autonomia
a la seva expressió. Corre la lle-
genda, que el paràgraf inacabable d'En
Pujols no és sinó el producte me-
cànic d'una juxtaposició de paràgrafs
curts, esborrades o difressades les
pauses lògiques. Si no en l'actualitat
practica, teòricament la llegenda pot
ésser certa: significaria el fet, cada
cop repetit, de l'alliberació recíproca
de què parlem. Hem vist com aques-
tes dues llibertats, del temperament
i de la llengua, es corresponien, tot i
separades dins l'estil d'En Pujols.
Temperament lliure ha pogut acabar
volent dir instint de realitat desfer-
mat i satisfet, les velleïtats misti-
ques de l'elogi d'En Pidelaserra, les
estantisses doctrines estètiques d'al-
guns articles posteriors, se són ane-
des eliminant, ja no li fan nosa: hi
ha impressió, no crítica, hi ha realis-
me joïós, arbitrari, sense res de som-
nós, perquè és format per un en-
cadenament de realitats, aferrades
pels cinc sentits o pensades en una
imatge corpulenta i vivent.

Sense pressa en el temps, sense ri-
gor ordenador, el llenguatge per la
seua banda diria's que li creix tot
sol: els diversos membres de frase
van enganxant-se l'un a la cua de
l'altre, per lligams objectius de cau-
salitat i de fi, o subjectius de compa-
ració i de contradicció, més sovint
encara per una cadena de subordina-
cions dins cadascuna de les quals
s'estogien noves comparances i noves
circumstàncies per no parlar de les
confidències i dels comentaris perso-
nals, o pel nexa lax d'un gerundi
capriciós, il·lògic, que peresosamente
situa com accessori d'un altre, un es-
deveniment no unit amb ell per la
comunitat visible de cap factor. Es un
llenguatge sense rigor de perspectiva:
actiu i passiu, subjectiu i objectiu, tot
vacilla i es confon. Ni dins cadas-
cuna d'aquests l'expressió no és men-
amb una decisió ràpida: més aviat
el mateix concepte ronseja entre en-
tre dues o tres formes sinonímiques,
entre modismes tècnics i populars
tots en un munt, en pures redun-
dàncies que un no sabria resoldre
si és que el llenguatge es complau
en la seva riquesa o si és debalega
en una seva irrealitzable aspiració a
l'exactitud.

Essent en suma, un tal paràgraf
una creixença a l'atzar del temps,
una responsabilitat de conjunt és in-
evitable: cada membre és responsable
pel que immediatament li prospera a
sobre, però el pensament que s'inicia
com a conductor sense adonar-nos
de sobte ha desaparegut en tot de
branques complicades.

Ara, sense responsabilitat de con-
junt, no pot haver-hi claredat total:
el paràgraf d'En Pujols, tan prodi-
giosament realista per la seva mate-
ria, és clar només en la successió;
no pot ésser repensat i comprès tot
en bloc i cal moure's al llarg d'ell,
seguir-lo i veure'l com es va fent i
desfent en el temps: en el transcurs
de dues o tres pàgines, ha estat la
més prodigiosa construcció; en resten
només les ruïnes més pintoresques
del món. El seu humor tot i ésser
tan extern, tan cap a la superfície
de l'estil, no pot defugir la llei de tot
humorisme, de mesclar alegria amb
recança. Però tampoc el darrer consol
de tot humorisme, que és de ser in-
evitable. Els ximoteis d'En Pujols —
enorme, únic, cínic, rediui «secretari-
at de la Natura» — volen anar de les
ruïnes a la construcció: i això no
sabem que hagi reeixit mai.

JORDI MARCH

L'atlot blau

Un bell matí, pocs dies després del
vaticini de l'ocellet gentil, que m'o-
ferí amb el bec la sibilitica fulla
verda, sabedora de les meves desti-
nacions; quan mon pare, matiner,
anà a obrir el portal, troba que al-
gú, més matiner que ell encara, ha-
via fet lliscar sota la porta, un bit-
let escrit de grossa lletra femenina,
tot rebregat i tacat d'amples ditades
d'oli. Devia haver estat un oller dels
qui van a proveir-se d'oli a munta-
nya, per a vendre'l després a les
viles del pla, el qui passant abans
d'auba, davant el portal clos, havia
fet llenegar la dita carta missiva.
Aquesta carta missiva portava la
nova de l'esperada i radical trasmu-
dancia en el meu estat.

Una senyora de muntanya, amiga
de la meua mare, era qui escrivia la
dita carta miraculosa, amb aquella
ma que, més que regir la ploma so-
bre el paper, sabia salar olives i
confitar eteroles i fer arrop. Ens
assabentava que ella havia parlat
amb el reverend Pare Prior de Lluch
i que jo estava admes per escola
d'aquella escolania. Dels escolans de
Lluch, que porten al chor solana
blava, i una llarga brusa blava fora
del chor, en diuen a Mallorca «atlots
blaus». Jo era, doncs, atlot blau.
Diuen que aleshores tenia jo una
petita veu fresca, una mica tremula,
com és ara la veu d'una cabridella
sobre un penyal, o la veu d'una font
entremig d'herba. I amb aquella veu
de tenor i de tremolor, volia la Mare
de Déu que jo la lloés en llatí i fi-
cantas lletanies. I que li digués Vida
i Dolçura, Rosa mística, Estel d'Al-
ba i Porta del Cel. Aleshores tenia jo
onze anys.

Passats els tres o quatre dies que
s'erem menester per a arreglar i mar-
car de vermell el petit trossell de
pobra roba, que era de reglament
que cada atlot blau hi portàs; un bell
matí, mon pare enganxà un cava-
llet gris que teníem, amb la idea de
partir prest i ésser a Lluch abans
de migdia. Record que la meua mare
tenia els grossos ulls, tot enaiguats,
com dues flors amb massa rou; i
que em posà sobre els llavis una
ampla besada sucosa, com si m'ha-
guessin exprimit sobre les dents tota
la sang d'una magrana; i que m'es-
trepiya sobre el seu pit amb un mo-
viment convuls que s'esforcava per
dominar. Jo, per primera vegada en
la vida, vaig sentir-me el pit ple de
una cosa que anava pujant, com ara
una font verge a punt d'esclatar;
com ara un aubelló de mare a punt
de rompre, que em nuava la garga-
mella i em feia brillar els ulls, i tre-
molar el llavi inferior i un clotet que
tenc a la barba. Anava a cor-fon-
dre'm en un esclat irrefrenable i
sense corholi. Mon pare se n'adonà,
commogut també, i apressà la par-
tença. — Déu vos guard de perill!
— digué la meua mare, amb una veu
tota humida de llàgrimes. I partírem
mon pare i jo, deixant el poble ver-
mellós de sol fient, d'aquell sol fient
d'octubre, que és tan daurat i tan
gras i que unta de mel totes les co-
ses... I prongueram el camí de les
terres altes.

Morena com el pa torrat i bella com
la Sulamita, és la Mare de Déu de
Lluch. Dirieu que es va fer petita
per infondre més amor. Ella, minú-
cula com és, omple amb la seva pre-
sència el grandios casall que els se-
gles li bastiren. Està enclofada en
mig de penyalars blaus, i voltada de
solituds boscoses. A l'hora que jo
vaig arribar-hi era rica la Mare de
Déu. Fós pel respecte que infonien
a tothom aquells paratges consa-
grats per la Religió de tantes gene-
racions, fós complicitat o fós des-
cui dels funcionaris de la pública
Hisenda, la veritat és que fins aleshores
romaniens escàpols de l'amor-
tizació els béns de la Mare de Déu
de Lluch. Era, doncs, la Mare de Déu
una mena d'Abigail muntanyana,
qui tenia ovelles a ramats, i una
bella escampadissa de cabres penya-
leres; tenia boscuries d'alzines ne-
grejants i moltíssimes oliveres de
fulla fina, per una part, color d'ar-
gent, per l'altra part, color de cen-
dra; tenia llorers reguiques on abun-
daven els grans arbres fruitals que
sobrecixien del clos; als pous dels

quals gramponaven les tímides ma-
duixes, que allà en dèiem fraules; i
tania encara ruscós d'abells que
felen brunzir llur vol ros i harmo-
nós damunt els romanins tot temps
brufats de floretes blaves. Devers
Nadal, era entrada la collita de les
fruites hiverniques: «Non caret his
genialis hiems». També en madura
l'hivern engendradora. I el monestir
s'emplia d'una bella olor de pomar.
Semblava que havia estat escoltat
aquell prec que Ella fa en el Càntic:
«Stipate me malis». Voltant-me de
fruites, que este a punt de defallir
d'amor. Aquell aroma d'hivern munta-
nyenc, confortava! No enfiatren tant
les flors d'abril com aquelles pomar
de desembre. Després, a l'avenir sor-
tint de mica en mica, de somada en
somada, per expandir per les fires i
els mercats de les viles del voltant,
el perfum i la frescor de les natales
muntanyes sagrades.

El monestir era gran i la Mare de
Déu era hospitalària. Ella donava
estatge i llit i carbó i oli i olives a
qualsevol romeu que hi arribés, i allà
podia romandre de franc fins a tres
nits i tres dies. El carbó que Ella
donava era dels seus alzinars, que
per Ella fumaven les sties. L'oli i
les olives eren dels seus oliverars,
qui maduraven l'esplet per Ella. El
llit era fort i ample i solenial; la
capçalera, com un retaule d'altar
major barroc: «Thalamus thalame-
rum». En la marfega hi cabia la pa-
lle de tota una era; al mateix, la
llana de tot un ramat.

Com una masovera abundosa, la
Mare de Déu donava pa a tothom.
— Robes el pa a la Mare de Déu —
rolla dir-me el col·legial mestre d'es-
cola, les vegades que em sorprenia
amb els ulls alçats del llibre, de l'o-
diosa gramàtica llatina, la mirada
perduda al meu davant, i l'ànima
perduda dins la mirada; la qual cosa
esdevenia molt sovint. Ai, trist de
mi! Jo no tindria consoli si fos veritat
que us estava robant el pa, aquell
pa negre, saborós, regat amb un rol-
l d'oli daurat amb inequívoca sabor de
oliva; mentre amb l'esguard absent
de les fulles del llibre mort, llegia en
les fulles vives dels arbres, o m'estava
amarant el cor amb la subtilíssima
rosada de l'enyorament i el somni!

LORENÇ RIBER

COMENTARIS

POESIA: JOAN ARUS, TOMAS GAR-
CÉS

«Llibre d'Amor», de Joan Arús, del-
ta una impressió d'unitat; potser per-
què, tot ondulant dins el poema una
teoria, que no és altra que l'elogi del
poder eliminador i contrador d'un
amor conjugal també les mides (en-
decesables-decesables, en estrofes regu-
lars) hi són constantment unes ma-
teixes.

Llibre escrit en la joventut plena,
amb el peu sobre la passera que va
d'una fase a una altra, de la finestra
on roman enquadrat un crepuscle sent
fluir cent banderes de falaguaria, a
una altra que dona a una altra fres-
ca i possedent, la vida hi esdevé un
verger clos, dins del qual vindrà a
conyir-se en estrets termenals l'ale-
gria de tot l'exterior, i s'hi seguiran
des estacions anyals que s'inicien amb
la bellugor d'una criatura, fruita vi-
va dins el paner d'un oressol.

L'amor que sol·licita «l'era» el pa-
trimoni actiu de l'amant, excita els
pensaments.

Per això no és estrany que en
aquest «Llibre d'Amor» (segurament
més que en els primers) Joan Arús es
desfata en reflexions, tan bella hora
els llavis de la núvia se li van detur-
rat, com la vespa que suscita el crit,
d'un punt a boca cantadora. L'amor
sol·licita enfora la gesta activa, mai
sigui sinó la dels pensaments, que
són acció, en el llenguatge dels poe-
tes.

Un to d'or mat, un noble equil-
liri, suren sobre aquest llibre de l'A-
rús. Algun dels moments més fel·lits
de concreció per ventura l'assoleix en
esparces com en el Sonet IV. En «Els
tres cants de l'Amor» la inspiració
s'hi decora d'un simbolisme i d'un to
definidor, com si els grans enamo-
rats Dant, Petrarca... hi estenguessin
l'ombra sumptuosa de les seves ales.

En obres com «Llibre d'Amor», no
és precisament una personalitat, el
retrat d'una genialitat individual, co-
que el llegidor copja, s'no com unes
fluïdes impersonals de les idees de
correcció, de noblesa, les quals — sen-
se negar al poeta particulars encerts
i bones maneres de dir — hi donen
un to general que fon els contorns
d'una decidida personalitat.

Aquest llibre està bé en el seu mo-

ment. Però no aprofitem que Joan
Arús oblidés sense retorn aquelles
cançons que semblaven més casuals,
amb un no sé què d'arbitrari i des-
igual, però tan líriques en el trencat
graciós dels versos i en un estat d'a-
nim eteri i divagador. Aquest tipus
que plavia a l'Arús dels primers li-
bres, quan el poeta s'encrentava a se-
guir el núvol encós, mudable de for-
ma i fonedís, o a esperar les evo-
lucions de la rosa llançada a le-
cequiles de la mica dels del balcó
airejat de la fantasia, i que compa-
rariem en la seva gràcia folgada al
pas que fan aquelles flors emi-
grants capades d'un plomallet que
tots haurem vist en els nostres cal-
sages, entretenint-se o corrent a l'az-
zar de l'aire, i confiant-li la gràcia o
el daler de les seves evolucions.

Des d'un altre primer llibre, el de
Marta Manent, potser la joventut li
terària contemporània domèstica no
ens havia donat un altre cas de pu-
resa lírica en uns primers compo-
sos tan definitius com ara Tomas
Garcés amb el seu primer llibre «Vint
Cançons».

Hi ha almenys tres formes de vir-
tut poètica: Puresa, Art, Passió. Aque-
lla Puresa ens la tramet eminentment
la poesia popular en els seus bons
moments. Davant del llibre d'En Gar-
cés potser s'escoltaran els graus de la
seva popularitat i li serà atorgat o
negat aquest caràcter popular. No si-
guem massa categòrics ni ens donem
vergonya de posar marges condicio-
nals a una afirmació. Es veu que
Tomas Garcés en la major part del
seu llibre pretén la mètrica tradi-
cional de la cançó o del romanç dis-
populars (set vuit síl·labes i asso-
nants) i que manlleua i tot alguna
frase com motiu guaiador, que «n
algunes de les seves poesies i, és grà-
ciat aquell respost insistint característic
d'algunes cançons populars, que avui
anomenem «tornades». D'altra banda
no hem de deixar de veure que quel-
com del repertori d'imatges d'En Gar-
cés — aprofitament gosades algunes
— i també quelcom del seu logisme o
d'ella seva traca amb què furta gra-
ciosament un final d'estrofa, escur-
cant-lo, com el popular no sol fer-ho,
no són pas cosa classifiable estricta-
ment dins el popular. Com tampoc el
to modern d'emotivitat un xic cere-
bral de «Cançó de la fira», per exem-
ple.

La fina popularitat d'En Garcés po-
tser és quelcom menys mesurable que
tot això. Jo aconsellaria compararlo
amb En Manent, líric germà seu en
el fet essencial de traspassar un gla-
tir humà a tot el paisatge que el sen-
sibilitza. No res menys amb En Ma-
nent em sembla veure un horitzó al-
hora que més vast i dens d'emocions,
més neutral. I amb En Garcés un ho-
ritzó, més aviat popular terrenal.

No es pot dir que Tomas Garcés si-
gui un dibuixant detallista típic, ni
un retratista d'heraus i púbbles, ni
un fotògraf d'apècs. Però es coneix
que aquell pit on ara bat un cor de
grumet o d'enamorat, encara ressona
d'una ballada de sardana just deixa-
da en una plaça de l'Empordà; i que
la proa del seu esguard, encara que
no curi massa de detalls, ha navegat
tanmateix endins d'uns ulls de noia
que es dilataven meravelladament com
un tros simpliciós de la mar. Hi
ha uns elements purs del popular en
ell: cosa de rosada, d'olor de l'aire,
de resaca marinera, i qui sap, si el
dia que massa exclusivament s'escar-
racés en ésser-ho ho resultaria menys
que ara.

REVISTES

«Quaderns d'Estudi» amb una perse-
verança de principis i una solidaritat
tot sovint visible entre uns i altres
dels seus col·laboradors, vetlla per la
dignitat de la professió intel·lectual i
insisteix en promoure una convivèn-
cia dels coneixements de les realitats
física i metafísica, contraposant-la a
l'especialització closa. Recomana
amb marcada voluntat orientadora les
valors de la Filosofia i de la Pedago-
gia (Ernst Mach Actualitat renaixent
del tomisme en el món d'avui. Pro-
grames de les Facultats de Filosofia
escolàstica de París, i de la nova Uni-
versitat de Milà) Aprofundeix en es-
tudi sobre les idees i els llibres, i
sobre els moviments històrics.

«La Mouton blanc» és una revista li-
terària que insisteix en recomanar,
perquè dona un patró molt satisfent
de la revista ideal de doctrina lli-
terària. En el número novembre-desem-
bre de 1932, publica el breu poema
admirable «Le chant du verger», de
Georges Chénovière.

Es molt interessant a les evolucions
occitanes l'estudi que Ismael Girard
publica en el número de novembre-

desembre de 1932 de «Lo Gal Saber»,
de Tolosa. Posant-se entre els «pa-
toisants» i els partidaris d'una ri-
gorosa unitat lingüística occitana, al-
menys en els escrits, combat l'anar-
quisme lingüístic, i fa una fervorosa
invitació a l'estudi i a la depuració.
Demana llibres de text, gramàtiques
i diccionaris que revelin i fixin el pa-
trimoni lingüístic occità, aprofitant
com a primers elements alguns que
ja existeixen i les obres de poetes ca-
dals en cada un dels cinc grans dia-
lectes: lengüadoc, llemosí, provençal,
gascon i auvernès. Si no immediata-
ment a una llengua literària única
per a tota Occitània, cal anar a fer
valer la puresa d'aquells cinc ele-
ments dialectals eminents — ve a dir,
«Un beau monument qui, s'il n'est pas
«Un», aura la merte d'être composé
d'éléments «Purs».

Com a mesura comú i de disciplina,
Ismael Girard proposa als occitans
de Pirenèus enllà el cas del dialecte
català.

Sobre aquest ideal de depuració i
fixació, Ismael Girard, amb gran in-
tel·ligència planeja un mètode d'ense-
nyança graduada, una ordenada sè-
rie de publicacions i l'organització
d'una Comissió d'Estudis filològics
dialectals.

JOSEP LLEONART

Per la tolerància

Algunes nocions que dins l'esperit
són clares i simples, hem de procura-
re no solament que no perdin sa
puresa, sinó també que no minvi la
nostra adhesió envers elles: la noció
del bé i del mal, de bellesa i llei-
tor, d'ordre i desordre, d'humilitat i
superbia, d'autoritat i anarquia. Mes,
de fet, quan és que la realitat se'ns
presenta tan clara i simple que po-
guem destriar-ne exactament el bé
del mal, la bellesa de la llei, la
bondat de la malícia? Els problemes
que a cada moment hem de resoldre
en la pràctica de la vida són com-
plexos en gran manera: i hem de
resoldre'ls bé per dins, és a dir amb
esperit selecte, amb adhesió a aque-
lles nocions; però només podem re-
soldre'ls aproximadament i ben hu-
milment per fora, no saben quasi
mai si hem fet les coses ben bé, se-
gons bona justícia.

Així, per ésser conscients, d'una
banda cal fer un esforç per conèixer
les coses, per no enganyar-nos-hi, i
d'altra banda cal saber avarar-nos a
temps allí d'on la nostra coexistèn-
cia no passaria. Mes, qui marcarà els
límits del saber o de l'art?

Cap i a l'últim, potser només el
gent, l'artista, el savi, el sent, són
aquells que saben bé els límits pro-
pils, i vora d'ells veurien sempre una
munió de fallides, de mides mal cal-
culades, d'obres caigudes, d'obres
mal fetes, d'homes incomplets, d'in-
significàncies, de simulacions. Poesia
que no arriba a poesia, una mística
que corre trece a trece de terra,
un pensament que ha cercat amb fa-
tiga una originalitat i ha caigut al
fons de d'extravagància. Aquella rec-
titud, aquella simplicitat interior
hauria indicat els límits d'allò que
era factible. La complexitat exterior
ens corromp, i ja no sabem per quin
mors naveguem.

Mes per lluitar contra la simula-
ció, contra la falsificació, quina con-
ducta cal seguir? Cal mostrar-nos im-
placables o benèvolos? Hem d'atacar
la vanitat austerament, hem de con-
trariar tothora allò que no serà prou
de bon jutge, com tela el Misantrop
de Molière? O bé, al contrari, hem
d'ésser benèvols amb la hipocrèsia
i amb les fallides, hem d'acollir
amablement Tartuffe i Boubard i Pé-
cuchet?

No, com el misantrop, no voler
extirpar a tothom bon seny ja no és
tenir-ne gaire. Estendrem una onada
de menyspreu per tot allò que no
serà perfecte i sublim? Potser això
ja seria una imperfecció, i tal vegada
ben incòmoda. — I no hem d'obli-
dar mai aquella imatge de perfecció
que hi ha dins de cada home, re-
flectida en aquelles idees primeres
com són, per exemple, les de bé i de
veritat, patrimoni de tots els homes,
origen de dret natural.

Ens llemarem, doncs, per sistema,
a la condescendència i tot ho troba-
rem immillorable? Tampoc: la clare-
tat de les idees ens en privaria so-
vint i llavors cauríem o en l'estolida-
desa o potser en una manca de con-
descendència que amagaria el menys-
preu més gran.

Doncs, què farem? — Tal vegada ens
doni solució la pròpia llibertat. Fa-
rem allò que voldrem i ja estarà bé
si ho fem ben lliurement. La lliber-
tat es troba en la subjecció volun-
taria a la llei i es perd en la sub-
jecció voluntària a les coses que no

és de llei obeir. Gairebé sempre ens
carreguem de cadenes, enyorem l'es-
clavitud, ens imposen lleis inexis-
tents. Poques coses fan lleis. Aque-
lla vivacitat de les idees que calla
servar, deixa fora de les seves lleis
tantes coses! i damunt d'aquestes co-
ses cal estendre una alegria i sana li-
bertat.

Em vindrà qualsevol i em dirà que
sóc digne de menyspreu si m'agra-
da la lectura d'un conte de fades, i
voldrà imposar-me el seu petit cre-
do estètic. Doncs Joubert llegia con-
tes de fades i li plaiaven extraordina-
riament. La Fontaine llegia la no-
vella «d'Atrée» amb delícies:

étant petit garçon je li saïs ce roman
et je le lis encore ayant la barbe
[grise]

Avui potser ningú li trobi tantes
gràcies. Mes, per què el bon Lafon-
taine s'havia de privar d'aquella lec-
tura encara que un crític clarividet
l'hagués pogut advertir de l'oblit es-
devenidor d'aquella novel·la?

I si es dona el cas contrari, què?
No és igualment llei arraconar els
llibres que són només llibres d'èpo-
ca limitant-nos a la lectura dels mil-
lors, com aconsellava Voltaire? Jo
us invito, escrivia Voltaire, a no lle-
gir sinó aquelles obres que de tant
de tems ha es troben en possessió
dels sufragis del públic, i la reputa-
ció de les quals no és gens equivoca.
N'hi ha poques, però es treu més pro-
fit llegint-les que no amb tots els li-
bres dolents que ens inunden.

Podem prescindir de moltes coses,
i no en sabem prescindir prou. Ens
llemem, ens preocupem, fem llei del
nostre humor, de la nostra visió es-
treta i curta, i fins de l'humor i de
la visió estreta i curta d'alguns que
ens volten. Sempre allarguem la vis-
ta a una utopia on la vanitat i el
benestar es donin les mans.

Estem en la monarquia i ens pro-
metem tots els béns de la república;
estem en la república i ens prome-
tem tots els béns de la monarquia.
I oblidem la gran dificultat de des-
truir per sempre l'home falsari, el
mixificador, el simulador, l'inepte i
l'altra d'efultat igualment grossa.
d'evadir l'atzar que de vegades con-
traria i desfà les coses més ben pre-
vistas i ben pensades.

Fugim d'un defecte i caiem en el
contrari. O encara podríem dir mil-
lor: n'hi ha que fugint d'un defecte
han de caure en el contrari.

In vitium ducti culpas fuga, si ce-
ret arte.

Acabarem, doncs, algun dia les co-
ses defectuoses? No. Caldria canviar
els homes. Un bon autor tindrà un
estil simple, i el seguirà una munió
de deixebles amb un estil eixut

Un altre bon autor tindrà un estil
fíent, i el seguirà una munió de
deixebles amb un estil ampul·los.
Aquell que avui és un democràtic
corruptor del poble, demà serà un
contesà adulador que corrompia el
rei.

La falsificació de les coses millors
va seguint aquelles. La grandesa d'a-
nima es mostra tant amb els contra-
ris com amb els afins. En Maragall
hauria demostrat ésser una gran àn-
ima ja només amb la benèvolència
amb què tractava els escriptors do-
lents. No que claudiqués, ans al con-
trari. Però la seva grandesa no és
temorencia, no és envejosa, és plena
de tolerància. En definitiva és certa
la màxima de Joubert: «No hi ha res
gren en la vida civil sinó el bé i el
mal, el vici i la virtut. Totes les al-
tres coses han d'ésser-hi un joc».

No és, de vegades, que l'home de
talent no s'ocupa de mesquineses, i
que no és malhumori per la medio-
critat o la misèria d'esperit; mes al-
capdavant si acaba donant-se a aque-
sta contemplació malaltissa, a l'orgull
d'alguna superioritat pròpia, és per-
dent-hi; hi perd un poc de la con-
templació llure des de les altres
que li pertanyrien. Sant Francesc de
Sales, escrivia a una dama massa in-
quieta, massa intranquilla de l'a-
venç espiritual: «El mal vostre ve
de que l'home més els vistes que no
pas ameu les virtuts».

Claudicació mal: tolerància. Una
tolerància que es practica amant més
el bon govern, amant més la bel·le-
sa que no avorrint la llei, amant
la virtut que no avorrint el vici,
amant més la veritat que no avor-
rint la mentida.

J. M. Capdevila i de Balanzó

Les Revistes

«La Revista»

El sumari dels números 175 i 176
de «La Revista» és el següent:
«Chrysosomos», per R. Rucabado. —
Moralitats i pretextos, per J. M. Ló-
pez-Picó. — Louis Pasteur, per Leand-
re Cervera. — L'enquesta dels Jocs
Florals, per Cristòfor de Domènec.
— Poesia catalana: L'adveniment de
l'any, per Octavi Saltor. — La pau
de la tarda. — Estels d'argent. —
Paisatge nocturn, per J. M. Rovira
Artigas. — Del vent. — Del retorn de
caca. — Del cavall de l'hortolà. —
La Telara, per Josep Muntells. — Via-
crucis, de Paul Claudel (Josep F. Ra-
fois, trad.). — Els llibres, per D. J. i
Alexandre Plana. — Les Revistes.

Es convida a esbrinar
quantes vegades es possible
escriure amb una màxima
paraula «MONTBLANC»
amb les plomes «MONT-
BLANC» tanomys 1, 2, 4, 6,
7, 8 i 12, model llarg o curt.

La quantitat resultant
s'ha de indicar per escrit,
esmentant el tamany de la
ploma que s'hi hagi em-
pletat. El refart escrit deurà
portar nom i adreça del
remitent i ésser enviat al Re-
presentant o Concessionari.

Els premis fixats s'ad-
judicaran a les quantitats
de cada hà dels set tomanys
que més s'apropin a les
que ha obtingut un petit
caligraf davant Notari i
quin document es troba
segellat i en poder del
Notari de Barcelona, Dn.
Miquel Martí i Beva

Tancat el plas fixat per
a el concurs, es fallarà la
adjudicació dels premis de-
vant el mentant Sr. Notari.

PREMIS:

1er. Una ploma font «Mont-
blanc» recoberta d'or.
2on. Una ploma font «Mont-
blanc» recoberta d'argent.
3er. Una ploma font «Mont-
blanc» amb arcs d'or.
25 premis suplementaris,
consistents en una ploma
«Montblanc» Safety No. 2.
El resultat del concurs
es publicarà en la premsa
i la distribució dels premis
s'efectuarà abans del dia
31 de Març.

Representant:
A. Bernadós,
Concell de Cent 215.
Concessionari:
E. Escatet, Bruch 86.

NOTICIES DE L'ESTRANGER

L'ocupació del Ruhr

TRANQUIL·LITAT

Düsseldorf, 16. — Les expedicions de carbó destinades a França i a Bèlgica s'efectuen d'una manera regular, sortint diàriament de sis a set trens.

Han estat detinguts dos empleats de Correus i quatre de Duanes, per negar-se a obeir les ordres de les autoritats d'ocupació.

A la conca del Ruhr no s'ha registrat cap canvi apreciable en la situació. — Havas.

DIPUTATS BRITANICS

CAP AL RUHR

Londres, 16. — Aquesta nit sortiran cap a la conca del Ruhr, en qualitat de representants a la Cambra dels comuns del Grup escocès i del partit laborista independent, els diputats senyors Kierwood i Haxton, respectivament. — Havas.

LA RESISTENCIA PASSIVA D'ALEMANYA

Berlin, 16. — El canceller senyor Cuno parlant en una reunió celebrada per les associacions d'agricultors alemanys declarà entre altres coses el següent:

La política que fa actualment el govern és sensata i raonable. L'arma que empenem en la lluita actual és la resistència passiva, de la qual no pot triomfar cap altra arma.

El poble alemany, tot, està en el deure de pendre part en aquesta lluita. La qüestió més candent avui és la de l'alimentació.

El senyor Cuno després de donar les gràcies als agricultors alemanys pels sacrificis que han realitzat ja, afegí: No s'ha d'oblidar qu' en aquesta lluita que sostenim ens amenacen moments que han d'ésser pitjors que els actuals i pel mateix s'hauran d'exigir els sacrificis a tots.

El govern de l'imperi està d'acord amb els de tots els estats, per a no desviar-se ni un pas del camí que està seguint. — Havas.

Berlin, 16. — El ministre d'Economia Pública, parlant en el Consell de l'imperi pels carbons sobre de la situació política d'Alemanya, acusà a França d'haver enviat una comarca de població de la qual no pensava si no en realitzar una tasca pacífica.

Termina dient: Seguirem lluitant per la nostra llibertat. Es pot dominar un poble per les balonetes i els canons però amb tals mitjans no es poden treure els carbons de les mines ni treure els que elles hi estant ja dipositats. — Havas.

ELS VAGONS DE CARBÓ QUE HAN ENTRAT A ALEMANYA

Düsseldorf, 16. — Els alemanys declaren que des del dia 8 del corrent, els alemanys aconseguiren fer arribar a l'Alemanya no ocupada, 88 trens de carbó, burlant la vigilància organitzada per les autoritats aliades.

Als cirkels autoritzats es manifesta que aquest número és exagerat,

puix tot el més són uns quaranta els trens que pogueren salvar el cordó de vigilància establert, i encara això ocorregué durant els primers dies, és a dir, que aquelles expedicions clandestines solament pogueren efectuar-se quan les operacions del tancament de la conca es trobava en els seus començaments i no hi havia pogut arribar a establir-se encara una vigilància suficient sobre les línies fèrries privades que reuneixen entre si els diversos grups de mines.

En l'actualitat, amb les mesures adoptades pels aliats, les expedicions clandestines d'aquesta naturalesa, són ja impossibles. — Havas.

FUNCIONARIS I OBRERS

Londres, 16. — El corresponent del «Daily News» a Bochum telegrafia que els funcionaris alemanys que tenen assegurat l'esdevenidor pels seus obrers del Reich es troben disposats a continuar la resistència, però que la massa obrera desitjosa de treballar anhela veure mantinguda l'activitat a la regió del Ruhr. — Havas.

LA CRISI ECONOMICA

Berlin, 16. — L'ex-canceller senyor Müller fa en la «Gaceta» de les vuit del vespre una exposició molt pessimista referent a la situació econòmica del país, fent constar que Alemanya es troba sota la dependència econòmica de la regió del Ruhr, i acaba dient que ha de temer una crisi d'extrema gravetat. — Havas.

IANQUIS A FAVOR DE FRANÇA

Washington, 16. — A la cambra de representants el diputat Butler declarà que totes les seves simpaties estan al costat de França, i que esperava que aquesta potència cobraria fins el darrer marc que se li deu. El diputat Winsor parlà després, expressant-se en el mateix sentit. — Havas.

DETENCIONS

Düsseldorf, 16. — Han estat detinguts el primer i el segon adjunts del Burgmestre d'Herne, per haver-se negat a obeir les ordres dictades per les autoritats d'ocupació. — Havas.

Essen, 16. — Anit passada i a conseqüència de la negativa del Director de la fabrica d'electricitat a obeir les ordres de les autoritats d'ocupació, fou detingut l'esmentat director, i no es donà lloc a l'Ajuntament. — Havas.

NO HI HA HAGUT CAP ACCIDENT FERROVIARI

Düsseldorf, 16. — La informació publicada ahir al matí per l'Agència Wolf, donant compte d'haver esdevingut un greu accident ferroviari entre les estacions d'Essen i Düsseldorf, és totalment inexacta. — Havas.

PESSIMISME D'UN ALEMANY

Berlin, 16. — L'ex-secretari d'Estat, Müller, fa a la «Gaceta» de les vuit de la nit, apreciacions pessimistes sobre la situació econòmica del país, fent constar que Alemanya es troba sota la dependència econòmica de la

regió del Ruhr, acaba dient que s'ha de temer una crisi d'extraordinària gravetat. — Havas.

ACTITUD DE POINCARÉ

Paris, 17. — Segons «Le Journal», el cap del Govern, senyor Poincaré, ha informat al Govern britànic que França no admetrà cap mediació i prosseguirà rectament i implacablement la seva política actual en els territoris ocupats del Ruhr fins que el Govern de Berlín cessi en la seva actitud incomprensible de resistència. — Havas.

LES OFICINES DE DUANES

Coblenza, 17. — La Comissió de control interaliada ha resolt fer-se càrrec de la direcció de totes les oficines de Duanes. — Havas.

VAGA DE MINAIRES

Düsseldorf, 17. — Amb motiu d'haver estat condemnat el conseller de Recklinghausen senyor Russell, el consell d'obres de l'exploitació de mines ha declarat la vaga de vint-i-quatre hores. — Havas.

MES CONDEMNES

Essen, 17. — El tribunal militar ha condemnat a tres anys de presó el burgmestre d'Oberhausen, i a una multa de cinc milions de marcs el director de la fabrica renano-westfalana d'electricitat. — Havas.

LES TEMPTATIVES DE MEDIACIO

Berlin, 17. — L'opinió en els centres polítics és que no donaria cap resultat encara un intent de mediació entre França i Anglaterra.

El canceller Cuno ha declarat que les sumes recollides per a socórrer els menesterosos del Ruhr ascendeix a tres mil milions de marcs. — Havas.

MES EXPULSIONS

Essen, 17. — Han estat expulsats del territori ocupat el burgmestre i el director de la Duana de Deux Ponts, i detinguts l'alcalde, el cap de policia i el cap de l'estació de Landau. Sense registrar-se cap incident ha estat ocupat per un destacament francès el quarter de polícia de seguretat d'Essen, essent detingut el cap de policia i desarmats trenta agents. — Havas.

EL BATLLE D'ESSEN, CONDEMNAT A PRESO

Essen, 17. — El tribunal militar ha condemnat el senyor Schaefer, batlle d'Essen, a dos anys de presó i deu milions de marcs de multa. — Havas.

ELS TRANSPORTS A LA ZONA ANGLES

Paris, 17. — L'enviat especial de l'Agència Havas a Londres confirma que la demanda francesa presentada a Londres pel ministre d'Obres públiques senyor Le Troquer, relativa al tràfec ferroviari per la zona anglesa del Ruhr, es fonamenta en la necessitat dels aliats d'assegurar els serveis de comunicacions, la responsabilitat dels quals va a càrrec del general De Goute.

Mentre que, segons el punt de vista anglès, l'ocupació de Ruhr sola-

ment podia dificultar el tràfec ferroviari per l'augment dels transports militars, pel costat francès es prengueren les mesures convenientes per a aplanar les dificultats, sempre de conformitat amb el tractat de Versalles.

El gabinet britànic advoca per una solució intermitja, la qual es creu que serà acceptada per França, això és, que els transports militars es facin solament per les vies principals i únicament en la proporció d'abans de l'ocupació, quedant les altres vies per als serveis comercials. — Havas.

Els afers d'Orient

TOPADA A TRACIA

Atenes, 17. — Un comunicat de l'estat Major de l'exèrcit de Tràcia anuncia que s'ha produït una col·lisió entre un destacament de gendarmes i nombrosos comitatdgis, a uns vint quilòmetres al Nord de Makri.

De la topada han resultat morts quatre comitatdgis, i ferit un gendarme. — Havas.

AMNISTIA GREGA

Atenes, 17. — S'ha publicat un decret amnistiant els presoners civils i militars i les rebenes turques que guardaven per crims i delictes comuns contra Grècia. — Havas.

L'ASSEMBLEA D'ANGORA

Londres, 17. — Telegrafien de Constantinoble a l'Agència Reuter que, segons notícies d'origen autoritzat, l'Assemblea general d'Angora ha redactat un nou projecte de tractat, el qual serà sotmès a l'aprovació de les ponències, reivindicant els seus drets sobre Mosul i Karagatch. — Havas.

LA CONFERENCIA DE LAUSANA

Paris, 17. — El ministre de Negocis estrangers ha publicat el primer volum del Llibre Groc, contenint els documents diplomàtics de la Conferència de Lausana. — Havas.

El deute britànic als Estats Units

Washington, 17. — El Senat ha ratificat, per 78 vots en pro i 13 en contra, el projecte de consolidació del deute britànic. — Havas.

El comunista Hoelz

Berlin, 17. — Ha fracassat una temptativa d'evasió del comunista Max Hoelz, el qual havi aestat internat a Breslau. — Havas.

La llei seca als Estats Units

Washington, 17. — La Cambra ha autoritzat l'obertura d'una enquesta referent a la importació de begudes alcohòliques destinades als membres del cos diplomàtic. — Havas.

Itàlia i Espanya

Roma, 17. — El Senat ha ratificat el «modus-vivendi» italo-espanyol. — Havas.

Discurs de Mussolini

Roma, 17. — El president del Consell senyor Mussolini, parlant al Senat, féu constar que el fet que Anglaterra i els Estats Units hagin arribat a posar-se d'acord per al pagament del deute de guerra britànic, no permet tenir grans il·lusions sobre la possibilitat de veure anul·lats els deutes de guerra, que seria molt just i d'estricta moralitat, però no són, digué, els criteris i els principis morals els que dirigeixen avui les relacions entre els pobles.

El senyor Mussolini desmentí que Itàlia hagi tractat d'intervenir entre França i Alemanya. Unicament sondejà l'opinió a les principals capitals europees, observant que no podia marxar en aquesta direcció, no tornant a insistir-hi perquè això hauria constituït un error gravíssim.

Després de parlar de la crisi que l'existència de l'Entente travessa, afegí que Itàlia, que no disposa de carbó, ni de grans dipòsits d'or, no pot permetre's generositats envers Alemanya, i declarà que Itàlia no pot inhibir-se de la qüestió del Ruhr.

Tractà després el president del Tractat de Rapallo, el qual el qualificà de deplorable, i dels acords de Santa Margarida, creient que això no portaria la separació total d'Itàlia de Zara i Dalmàcia, ja que s'aconseguí salvar l'ús de l'idioma italià per als seus habitants, i on hi ha l'idioma hi ha la nació.

Parlant a continuació de Fiume, el senyor Mussolini considerà secundari que Fiume arribi a ésser la 75 província italiana. L'important — digué el senyor Mussolini — és que conservi la seva ànima italiana i el contacte del seu esperit, és a dir, que segueixi essent italiana, puix això és el que significa el conservar aquestes qualitats.

No es pot dubtar que l'execució definitiva del Tractat de Rapallo és motiu de dolor per als naturals de Fiume, per a Dalmàcia i per a nombrosos italians de l'antic regne i que s'hi haurien trobat dificultats per ser, però l'actual Govern no evita les dificultats sinó que les afronta i potser les busca i tot. — Havas.

La situació a Irlanda

Dublin, 17. — L'Associació d'ex-combatents de l'exèrcit republicà ha proposat als leaders republicans i de l'Estat lliure la conclusió d'una trèva d'un mes. — Havas.

Mort de la senyora Viviani

Paris, 17. — «Le Matin» dona compte de la mort repentina de la muller de l'ex-president del Consell de ministres francès M. René Viviani. — Havas.

El francès a Baviera

Múnic, 16. — El ministre d'Instrucció pública ha publicat un decret subintant en l'ensenyament superior l'idioma anglès pel francès com a primera llengua vivent. — Havas.

Don Miquel Pantaleoni Giusti

vidu de donya Filomena Passano

ha mort als 82 anys d'edat havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

Els seus afligits fills Joan, Amadeu, Adela vídua de Soler, fills polítics Marcel·lina Garcia i Dolores Ramonatzó, germans (absents), germans polítics, nets, besneta, nebots i parents tots i la raó social «Pantaleoni Enos», en participar als amics i coneguts tan irreparable pèrdua, els preguen que li tributin un record en llurs oracions i se serveixin concórrer a la casa mortuòria, Avinyuda República Argentina, 64, el pròxim diàluns, dia 19 del corrent, a dos quarts de deu del matí, per acompanyar el cadàver a l'església parroquial (Josepeta) i després al Cementiri de Sant Gervasi, pel qual favor els quedaran sumament agraïts.

No es convida particularment

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALÀ D'AVISOS I NOTÍCIES

Dissabte, 17 de febrer de 1923

La tasca de la Joventut Nacionalista

La visita col·lectiva a la Universitat Industrial

La visita que a les institucions i organismes de la Mancomunitat instal·lada a la Universitat Industrial — carrer d'Urgell, 187, — faran demà, diumenge, els socis de les entitats de districte adherides a la Lliga Regionalista, és ben segur que constituirà una bella mostra de l'interès que per conèixer-les han despertat els elements que l'han preparada amb conferències preliminars a les entitats nacionalistes.

La Comissió organitzadora de la Joventut Nacionalista, tenint en compte que els organismes a visitar són nombrosos i que la concurrència de visitants també serà respectable, prega a tots els que hi assisteixin de reunir-se puntualment a dos quarts d'onze del matí al Pati de la Universitat Industrial — carrer d'Urgell, 187, — demà, diumenge.

Seràn visitats els següents organismes: Consell de Pedagogia, i els seus diversos ensenyaments; Escola de Bibliotecàries, Escola d'Infermeres; Escola del Treball, Seccions de Mecànica, Fonedors, Automobilistes, Maquinistes, Planxistes i Calderers, Electricistes, Paletes, Fusters, Filadors, Teixidors i operaris d'Indústries Químiques, Elèctriques, Mecàniques, Tèxtils, Tintòriques i similars; Escola de Curtició; Escola Tècnica d'Oficis d'Art; Escola Superior dels Bells Oficis, amb les seves respectives seccions d'Ebenistes, Torners, Tallistes, Joiers, Repujadors, Esmaltadors, Serrallers, Ceramistes, Jardiners, Arts del teixit, etc.; Escola d'Alts Estudis Comercials; Escola d'Agricultura i els seus diversos serveis, etc.

En la majoria de les seccions, els directores d'aquestes assabentaran els visitants de llur funcionament i particularitats.

Molt meritòria és la tasca empresa per les joventuts nacionalistes de la Lliga, en donar a conèixer extensament i íntimament a tots els districtes de la Metròpoli catalana les institucions de la Mancomunitat, familiaritzant el nostre poble amb el funcionament dels organismes del nostre govern germinal.

El que ha fet fins ara la Mancomunitat de Catalunya, amb la limitació d'atributs i elements que han entrebancat la seva marxa, no és sinó un índex del que podria realitzar la nostra terra si assolís els instruments polítics del seu govern propi.

El catalanisme no és, doncs, una hipòtesi sinó una concreció, no és una fantasia sinó una realitat. Catalunya té una personalitat nacional, té una cultura amb aptitud d'eficàcia. Cal, doncs, assolir-ne el reconeixement oficial per tal que pugui ésser lliurement desenvolupada i col·labori al patrimoni comú de la nissaga humana amb el seu propi esforç i la seva pròpia significació.

L'obra acomplida per la Mancomunitat de Catalunya és prou floada i admirada per tots els que la coneixen. Estendre'n aquesta coneixença és, doncs, una labor eficaç de nacionalisme.

Es per això que l'oportuna iniciativa de les joventuts nacionalistes de la Lliga esdevé plena d'amor patriòtic i d'eficàcia política, en el més noble sentit del mot.

En felicitar la Joventut Nacionalista per la seva actuació amara de catalanitat ens és molt grat de constatar que les noves generacions senten amb renovada vigoria l'impetuosa alliberadora de l'ideal i tenen aquell alt sentit polític que fa possibles i relativament planeres totes les realitzacions.

Polítiques

MALALT

Es troba malalt d'alguna gravetat l'ex-diputat a Corts En Manuel González Vilart.

ARRIBADES

Amb l'express de Madrid arribaren avui els diputats senyors Pi i Sunyer i comte de Gamazó, el senador marqués de Hoyos, l'ambaixador espanyol a Brussel·les marqués de Villajoyar i el sots-director general de correus senyor Moreno Pineda.

MITING AL VENDRELL

L'Agrupació Nacionalista Democràtica del Vendrell ha organitzat per al diumenge dia 25 de febrer, a les tres de la tarda, un miting d'afirmació nacionalista al qual pendran part representants de la Federació Democràtica Nacionalista, el setma-

nari «La Tralla», la Unió Catalanista i el diputat a Corts En Francesc Macià, el qual sembla que vol fer declaracions.

MITING A SANT PERE DE RIUDEVITLLES

Demà, diumenge, tindrà lloc a Sant Pere de Riudevilles l'acte organitzat per «El Sasal», en el qual pendran part, entre altres, el fogós orador En Lluís Valeri, el secretari de la Joventut Nacionalista de Barcelona l'advocat en Joan Vidal Salvó, l'advocat rabassaire en Francesc Casas, en Josep Gual Montardit, etc.

Ha promès la seva assistència al dit acte el popular diputat pel districte, el nostre amic N'Enric Ràfols.

CONFERENCIA SERRA I MORET

Demà, diumenge, a les deu de la vetlla, el senyor don Manuel Serra i Moret donarà a la sala d'actes de l'Ateneu Barcelonès una conferència pública sobre el tema: «El Socialisme a Catalunya».

Les Idees i les Imatges

D'UNA CLOTARADA ESTANT

Alternant amb les terrassades d'argila encesa, amb les rengleres simètriques de nous sarments, amb els marges de rocs pàl·lids, verdegens les sedositats dels blats tendres, els persolars lluent, les escarvoferes mates. Batlla el finíssim cel marbrejat un vol escadusser d'ocells.

S'ou un lladruc llunyà.

I a través d'una comella tota enflorada de farigola, de romaní i d'espigol — el fressejar de la mar propera.

JOSEP MARIA JUNOY

Questions socials

«CATALUNYA SOCIAL»

El número 95, data 17 de febrer, publica el següent sumari:

«Ad petendam pluviam» (contra els diners del joc. Editorial). — «El que passa», per J. — «La puresa d'una santa barcelonina» (Santa Eulàlia), per J. C. — «Un adorador de Terpsicore», Comentaris: «L'obsessió del matrimoni», per Maria Bonshoms. — «El perfum cristià i la fetor del Baratre», (comentaris a les declaracions del senyor Puig i Alfonso sobre els diners del joc), per R. Rucabado. — La pel·lícula tendenciosa. — El Carnestoltes. — Un problema d'ara. El control obrer. VI. Antecedents d'Alemanya, per Josep M. Gich. — «La institutriu», per J. Cirera i Sormaní. — Esguardant el món. Itàlia. El feixisme davant les eleccions. La Societat de les Nacions. — D'ací i d'allà. — Noticiari.

Gravat: Els diners del joc (caricatura).

EL RAM DE L'AIGUA

S'ha reunit avui al negociat d'assumptes socials del Govern civil la Comissió mixta del ram de l'aigua, per a resoldre alguns punts referents a la reglamentació del treball.

LA FEDERACIO PATRONAL

El nou Directori de la Federació Patronal ha estat al Govern civil a saludar el governador i oferir la seva cooperació en tot el que vagi a establir la pau entre patrons i obrers.

ELS FLEQUERS I FORNERS

Importants elements del ram de l'alimentació, sobretot fabricants de pa, s'han reunit amb delegats del Sindicat Lliure de flequers i forners per a tractar d'assumptes interessants, relacionats amb l'elaboració del pa. Voldria aconseguir-se, en interès del públic, que les fornades sortissin els més aviat possible per a comoditat dels veïns; i els fabricants de pa no refusarien les demandes que els obrers tenen fetes d'un augment important de sou.

El Sindicat Lliure, sense perdre cap de les millores aconseguides i fins demanant-ne de noves, diu que vol mirar pel benefici general del públic de Barcelona i fins ara posa tota la seva bona voluntat.

ELS GUINERS

L'Associació de Cuiners de Catalunya del Sindicat Lliure ha fet pública l'expulsió dels següents socis, que per tant no participen dels contractes col·lectius que té signats la dita entitat: Casimir Alsina, Manuel Llubia, Gabriel Gavalda, Eulogi Garcia, Pau Roig, Ramon Solsona, Josep Ferrer, Jaume Coll, Amadeu Camí, Ignasi Vives i Jaume Solé. Per pertanyer a dues organitzacions diverses contra el reglament del Sindicat.

CONFERENCIA

D'EN LAQUIA LLITERES

El Sindicat Lliure Professional de Metallúrgics ha organitzat una sèrie de conferències per a una campanya de reivindicació dels Sindicats Lliures.

La primera conferència la donarà demà el secretari d'Acord de la corporació general, En Joan Lagua Lliteres, sobre els fets cruentos d'aquests dos últims anys, tractant el següent tema: «El terrorisme i els confidents», per a demostrar que totes les acusacions acumulades sobre les organitzacions lliures han tingut orígens molt diferents.

Promet ésser una conferència sensacional, en la qual es faran acusacions greus contra la política centralista.

Butlletí internacional

17 de febrer de 1923

ELS LLIBERALS ANGLESES

Mentre la Cambra dels Comuns discuteix l'esmena oficial del Partit Treballista al Missatge de la Corona, presentada per Mr. Clynnes, els liberals nacionals de Mr. Lloyd George i els liberals independents de Mr. Asquith han arribat a un acord parlamentari en l'afar de les reparacions.

Han estat, doncs, retirades les esmenes presentades o anunciades per Mr. H. A. L. Fisher i per Sir John Simon. Dilluns serà discutida, en canvi, la nova esmena col·lectiva de les dues branques liberals, esmena que provocarà un debat de gran altura sobre el conjunt de la situació europea.

Aquesta esmena dels liberals porta les signatures dels liberals independents Sir John Simon, Mr. Pringle i Mr. Vivian Phillips i les dels liberals nacionals Mr. H. A. L. Fisher, Hilton Young i Sir Robert Hutchison. L'esmena serà presentada per Mr. H. A. L. Fisher i Sir John Simon. Parlaran en defensa de l'esmena liberal els Srs. Lloyd George i Asquith, als quals contestarà el Cap del Govern Mr. Bonar Law. Les dues branques liberals votaran unànimement a favor de l'esmena, que diu així:

«Considerant que les operacions iniciades pels governs de França i Bèlgica al Ruhr no poden contribuir ni a la conservació de la futura pau europea ni al cobrament de les reparacions, cal cercar amb urgència una garantia contra les agressions en un compromís internacional sota els auspicis de la Societat de les Nacions i invitar tot seguit el Consell de la Societat que nomeni una Comissió de Tècnics, la qual informará sobre la capacitat d'Alemanya per a pagar les reparacions i sobre el procediment més pràctic per a fer-les efectives; i, tenint en compte els recents indicis de la bona voluntat del govern dels Estats Units per a prendre part en una conferència reunida amb aquesta finalitat, donar instruccions al representant d'Anglaterra en el Consell de la Societat per tal que demani que el govern dels Estats Units sigui invitat a nomenar tècnics que integrin l'esmentada Comissió.»

Es interessant constatar que, en aquest punt concret de les reparacions, el criteri dels liberals anglesos coincideix essencialment amb el dels treballistes: sotmetre tot el litigi a la Societat de les Nacions.

Per això el debat de dilluns a la Cambra popular anglesa esdevindrà molt interessant i la resposta de Mr. Bonar Law als discursos de Mr. Lloyd George i Mr. Asquith serà d'una transcendència notòria. El Cap del govern anglès creu, coincidint amb Mussolini, que tota temptativa d'intervenció és prematura, car ni Alemanya vol sentir a parlar-ne sense posar com a condició prèvia l'evacuació del Ruhr, ni França toleraria ara una intromissió que consideraria encaminada a barrar-li l'assoliment de la victòria definitiva. Però la situació de Bonar Law és molt diferent de la de Mussolini. El dictador feixista té absolutament dominada la Cambra. Bonar Law es troba ara que totes les oposicions coincideixen a demanar la intervenció del govern anglès en l'ocupació del Ruhr, referint l'afar de les reparacions, i pràcticament tota la crisi europea, a la Societat de les Nacions. I cal recordar que si Bonar Law té a la Cambra popular anglesa la majoria numèrica dels diputats, els vots reunits de les oposicions liberal i treballista representen la majoria de l'opinió del país.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

MITING A CALELLA

Els treballadors afectats pel locaut de Calella ha invitat la Corporació General de Treballadors, Unió de Sindicats Lliures, perquè designi un dels seus components per a prendre part al miting que se celebrarà dilluns vinent en aquella població.

La Corporació ha designat ja un company que la representi.

Generalitat

COMISSIO PROVINCIAL

La Comissió provincial ha despatxat els següents assumptes de la secció d'Hisenda:

Informe al senyor governador en la instància de donya Cessarina Bernard i altres, interessant que es requereixi d'inhibició el jutjat municipal del districte de l'Audiència, de aquesta ciutat, perquè s'abstingui de conèixer en el judici que aquells segueixen contra don Antoni Heras Saladrigas, en mèrits d'un procediment d'apremi instruit contra el propietari de la finca que ocupen.

Idem id. respecte de l'acord de l'Ajuntament de Rocafort i Vilumara, resolent sol·licitar un préstec a la Caixa de Crèdit de la Mancomunitat de Catalunya.

Acord interl relatiu a l'expedient de perdó de contribució territorial, instruit amb motiu de la pedregada que caigué al terme municipal de Fontrubi, el dia 11 de juliol de 1922.

Exemple de subhasta, sol·licitada per l'Ajuntament de Castellar, per a contractar amb la «S. A. Alumbrado de Pechaciones», el subministre de il·luminació pública.

Idem id id. d'aquesta ciutat, per

a la construcció d'una oficina recapadora als voltants del Monestir de Pedralbes, necessària per a la regularització de recapació d'arbitris inirectes.

Idem id id id id. per a construir una oficina recapadora d'arbitris a la zona de «Quatre Camins», a causa dels trasllats de la que actualment hi ha, per haver adquirit els terrenys la Companyia dels Ferrocarrils de M. S. A.

Recurs d'alçada interposat per don Josep Viader Bruguera, contra l'acord de l'Ajuntament de Sant Feliu de Codornis, de 26 d'abril de 1921, destituïdo del càrrec de secretari d'aquesta Corporació.

L'ALCALDE DE MONTEBLANCH

Ha visitat el senyor Vallès i Puja's l'alcalde de Montblanch, per a comunicar-li que, d'acord amb ço que proposà aquell en son article «La Constitució», l'Ajuntament d'aquella vila farà treure la llosa que figura a la façana de la Casa de la Vila, i que diu «Plaza de la Constitució».

L'infant Ferran

En el vapor «Mallorca» ha tornat aquest mati de l'illa daurada l'infant Ferran.

Al moll hi havia el capità general, el governador i algunes altres persones.

L'infant anà a la Capitania general, on rebé la salutació de l'autoritat eclesiàstica i dels elements militars.

A dos quarts de dotze ha marxat en automòbil cap a Sitges, on dinarà, seguint després cap a Cambrils, on visitarà la finca del marqués de Marianao i d'allí cap a València.

L'acompanyen el capità general i el marqués de Vilanova.

El Congrés del Comerç espanyol a ultramar

ENCARA que a l'actual potencialitat productora de la indústria catalana hi correspongués un mercat consumidor espanyol d'equivalent capacitat — i certament que no és així — no per això deixaria d'interessar-nos molt assenyadament a nosaltres, catalans, la celebració del primer Congrés del Comerç espanyol a ultramar, la primera etapa del qual tindrà lloc el vinent mes de març a Barcelona.

Es indiscutible, i no ho hem d'amagar, que els nostres productors estan encara, en molts punts, en condició d'evident inferioritat, respecte a llurs rivals d'altres països, per a donar-los al mercat internacional. Les causes d'aquesta inferioritat són diverses. Una d'elles és, sens dubte, la manca d'una adequada organització, tan oficial com privada, comprènent-hi les qüestions de crèdits, primes, transports, agències comercials, concentració industrial, avenços tècnics, informacions i altres conseqüents. Una altra causa, però, potser la trobaríem en el fet que els nostres productors s'han refiat i han mirat massa exclusivament cap al mercat espanyol, essent com és aquest relativament endarrerit i pobre, la qual cosa ha motivat que la nostra indústria no pogués assolir, en alguns rams, majors desenvolupaments i perfecció, car és evident que certes produccions sols són possibles, o sols ho són en determinades condicions, a base d'un mercat consumidor suficientment extens o prou refinat i potent per a sostenir-les.

Els països d'ultramar de parla espanyola, de producció principalment agrícola i pecuària, bé han d'oferir, ens sembla, amples possibilitats al nostre comerç i a la nostra indústria. No prediquem, naturalment, un vago hispano-americanisme, mantingut a cop de banquets i de discursos i de fiestas de la raza. Ens cal, però, si és que intentem obrir de bat a bat les portes d'aquells mercats a la nostra producció, un seriós estudi de tots els mitjans que ens hi poden conduir, així com de tots els entrebancs que s'hi oposen. Uns i altres són nombrosos, importants i complexos.

Aquest estudi ha d'eixir fet, almenys en principi, del vinent Congrés. Confiam que així serà. En són una fermança, no solament els interessants temes que hi han d'ésser escutits, sinó també el fet de començar la seva celebració a Barcelona. El problema de la nostra expansió mercantil té, ultra una evident importància econòmica immediata, una imponderable transcendència en relació amb les nostres aspiracions polítiques. És evident que la nostra situació en aquest ordre anirà esdevenint més forta, a mesura que vagi creixent la nostra potencialitat econòmica. I això mateix succeirà també, naturalment, a mesura que la sort de la nostra producció vagi apareixent menys estretament lligada a un mercat la conservació del qual ha estat presentada massa sovint com a preu de la nostra subjecció. L'emancipació econòmica serà sempre la més sòlida base, si no l'única, de la llibertat, tan individual com col·lectiva. Es per tot això principalment, entenem nosaltres, que els productors catalans han de mirar amb el major interès i contribuir amb totes llurs forces a la celebració d'aquest primer Congrés del Comerç espanyol a ultramar, l'èxit real i positiu del qual creiem que pot dependre, en gran part, de llur intervenció activa i assenyada.

MANUEL PUGES

Municipi

NO HI HAURA BARRAQUES

Ha visitat a l'alcalde accidental senyor Maynés una comissió de propietaris i veïns de la barriada de Les Corts de Sarrià per a protestar del projecte que es proposa portar a la pràctica un propietari de construir 150 barraques en un camp lindant amb el carrer, en projecte, d'Entença, la de Montnegre i la Riera de Magoria, per entendre que no poden reunir cap condició higiènica, puix en dit camp no hi ha canalització d'aigua ni cloaca pel desguàs, i per tant constituirien un focus d'infecció.

El senyor Maynés els prometé que per l'Alcaldia es pendrien totes les mesures necessàries per a que no es construïssin tals barraques en les condicions exposades.

CONGRES AMERICA

També el complimentaren els senyors Vehils i Viada, de la Casa d'Amèrica, per a tractar de l'organització del Congrés Nacional del Comerç espanyol a Ultramar que es celebrarà a Barcelona durant el pròxim mes de març.

ACORDS DE LA COMISSIÓ DE CULTURA

La Comissió de Cultura ha acordat proposar a l'Ajuntament:

Premis

Que s'adquireixi un objecte d'art per a premi en el concurs de fotografia que organitza el Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de

la Indústria, i un altre premi per a la prova excursionista per muntanya, que organitza el Centre Excursionista Rodamón.

Inauguració del Grup Escolar Baixeras

Que s'assenyali el dia 26 de l'actual per a la inauguració del nou grup Escolar Baixeras i que hi assisteixi l'Ajuntament en Corporació.

El projecte de Teatre de la Ciutat

Que de conformitat amb el veredict emès pel Jurat designat per a resoldre el concurs de projectes del Teatre de la Ciutat, s'atorgui el premi assenyalat al projecte del qual són autors don Lluís Girona i don Clement Maynés i que de conformitat amb el veredict emès pel Jurat designat per a la provisió de la plaça de professor d'oboe vacante a l'Escola Municipal de Música, es nomeni per a exercir-la el concursant don Cassia Carles Antoni.

PREUS DELS AUTOS AL FUTBOL

Per als autos de primera i segona categories que transportin passatgers al nou camp de futbol Espanyol, situat a la carretera de Les Corts, regeix la mateixa tarifa que està autoritzada per a igual servei, per anar al camp del Barcelona, o sia: per un o dos seients, 8 pessetes; cada seient suplementari, 1 pesseta. Cotxe complet, per seient, 2 pessetes.

Per anar al camp de l'Europa, els dits autos cobraran: per un o dos seients, 6 pessetes; cada seient suplementari, 1 pesseta. Cotxe complet, per seient, 2 pessetes.

Els cotxes de tercera categoria que prestin servei per als camps del Bar-

Dietari històric

17 febrer de 1882

MOR A MADRID L'ESTANISLAU FIGUERAS I MORAGAS, PRIMER PRESIDENT DE LA REPUBLICA ESPANYOLA.

Fou un català el primer que en el segle XIX ostentà democràticament, i no per cap privilegi de família, la suprema magistratura de cap de l'Estat espanyol, puix En Figueras nasqué a Barcelona el 17 de novembre de 1819.

Expert jurista, notable orador parlamentari i honrat polític, no feu la seva carrera per intrigues ni mitjançant favors. Estudiava allà per l'any 1837 i es feu progressista, després democrata i per fi republicà.

En les celebracions de 1851, amb el vell Orense, votà ja contra la Monarquia i conspirà en les successives revolucions que precediren a la revolució setembrina.

En les Constitucions fou diputat per Tortosa i Barcelona, i encara que fora de l'esfera governamental, pels seus principis i certa ductilitat de conducta feu prevaleure la influència que en el Parlament exerciria en un moment donat. No fou inflexible i doctrinari com En Pi, però sabé acoblar elements perquè fossin els seus col·laboradors des d'altres partits en l'hora decisiva.

Aquesta arribà l'11 de febrer en diminir la corona Amadeu de Savoia. El que podia portar a una revolució, endegat per En Figueras, originà l'acte pacífic de la proclamació de la República pel Parlament no sols pels republicans federals, sinó pels mateixos monàrquics de la vella.

La seva bondat no era prou com a fre en moment de perill. Exaltat a la presidència, sortí quasi fugitiu cap a l'estranger, i altres hagueren d'eliminar errors posteriors comesos inconscientment.

Amb un petit grup d'amics seguí fidel a l'ideal republicà en restaurar-se els Borbons — sentint-se més descontentat amb el que autòcrata — i tornà a brillar en el forum, recluint-se en el si de la família.

Home agraït, que enriqué a molts, que arribà a exercir una momentània dictadura, mort pobre. El seu record d'un eminent català, viu, més enllà de les files del partit, com un alt exemple d'honestat.

ESPIGOLAIRE

celona i Espanyol, cobraran: per 1 o 2 seients, 5 pessetes; cada seient suplementari, 0'50 pessetes. Els que el prestin per al camp de l'Europa, per 1 o 2 seients, 4 pessetes; cada seient suplementari, 0'50 pessetes.

PER UN CEMENTIRI A MONT ARRUIT

La Comissió de Finances ha acordat proposar a l'Ajuntament que per a contribuir a la subscripció oberta per diverses dames espanyoles amb l'objecte d'arribar a Mont Arruit un cementiri destinat a guardar les despulles dels soldats que moriren en terres africanes, es destinin 2.000 pessetes.

Al mateix temps acordà sotmetre l'aprovació d'unes bases per a vendre, mitjançant concurs, el paper que s'utilitza a les oficines municipals.

Aprovar el projecte per a la construcció d'una clauveguera i altres obres accessorïes al Passeig de Pi i Molist; el de l'empedrat dels costats i enquinatrat de la part central de la plaça de la Concordia, i el de modificació de les zones vials d'ingrés al mercat de Sant Josep, per la Rambla del mateix nom.

EL TRAMVIA A L'EXPOSICIO DEL MONTJUICH

La Comissió de Foment ha acordat: Que de conformitat amb l'interessat per la Junta de l'Exposició de Barcelona i de l'Informat pel corresponent facultatiu municipal, es concedeixi, mitjançant determinades condicions, a la Societat Els Tramvies de Barcelona, permís provisional per a l'estesa de vies d'un tramvia elèctric titulat Ramal al Parc de Montjuich ple carrer de Tamarit.

També ha acordat fer públic el projecte de numeració de la plaça de Berenguer el Gran.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre'ns articles o notes suplidades, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avaluar degudament els originals amb un segell o una firma a l. l. l. l. l.

EL « VICO »

LA densitat de Gènova explica dos fets pintorescos: el vico i la salita. La Ligúria és una terra sense plana: ran mateix de l'aigua ja comencen les ondulacions en amunt que prenen tot seguit un aire fer. La vida, però, pullulant a la vora del port de Gènova, ha fet que hom aprofités tots els recons, els freus i els flancs per a construir; i allà on una mica de superfície anivellada consentia un ordenament regular de cases, hom hi bastí carrers d'una estretor i fondària de pou, palaus de marbre s'arregleraren a banda i banda, tan a prop l'un rengle de l'altre, que la massa compacta sembla — i és — una ciclópea defensa contra la hivernenca tramuntana i el sol impetuós de l'estiu. El vico és un carreró en el qual us sembla de poder tocar, amb les mans esteses, els murs de banda i banda: nobles façanes, entres bellament encolumnades s'hi conserven, de tant en tant; altres vegades els palaus s'han convertit, estucats damunt el marbre llistat, empallegats de xarxes d'embans, en interminables superposicions de despatxos i dispeses, de menestralia amb rellogats. Botigues de les més importants de Gènova, no pas com a luxe aparent, sinó com a sòlida i sàvia especialització, romanen en el vico. El vico està ple d'afers, d'amors, de treball, de combinacions: és com la cuina secreta de la força i les febleses de Gènova: així com els vells genovesos, tenint només un port, sense espai a la vora, es llançaren a la pirateria, l'habitació d'un vico, voltat d'una vida espessa i violada i sense més recer que una cambreta on ja al matí li cal emprar la llum elèctrica, es llença al truc per a fer diners. La vitalitat de la raça es manté enorme, de tan cohibida.

Tota la petita llenca plana entre la mar i el primer amfiteatre de muntanyoles — poblades ja, urbanitzades, amb tramvies, ascensors, funiculars i escales de Jacob — tota la petita llenca on hagué d'encabir-se la ciutat antiga, n'està travessada de carretons monumentals i bellugadissos, per on passen dames luxoses, púrria del port, turistes, marmanyeres, jovenalla prima i forta, moies de cos petit i formidables garretes, reguitzells de oriatures, i aquest magnífic vell de la Ligúria, prim, fort, d'ulls inexorables i de compactes celles de filferro. Hom sent olors de taronges i de pesca salada; el dialecte genovès, mig capít a tots els ports del món, de pronúncia un poc italiana, un poc francesa, un poc provençal, amb un lèxic que han onfluit dels àrabs als escandinavaus, dels grecs als nord-americans, esclata de vegades, en violent baralla, en alguna cantonada, o serveix a la cridòria d'un venedor ambulat, amb una cistella plena de sípies. No cal dir que en un vico us assabenten de les darreres novetats musicals; i algun cop poden àdhuc estudiar-hi el tipus d'alimentació dels estadants més pròxims al cel, perquè amb gran estrèpit us cau a la vora un embolcall de paper, contenint peles i tendrums. Però la vera característica del vico és el seu aprofitament: els vells palaus i les cases més humils estan plenes de gom a gom, tot i els lloguers caríssims que hom paga en el vico — que és la City de Gènova —; a les entrades s'hi aturen venedors tolerats de mocadors, de fruita o de targetes postals; les finestres són plenes de roba a eixugar (tot sovint uns calçotets de fil cru o uns enormes enagos apedaçats ixen d'un bell finestral gòtic); una reconada còmoda és aprofitada com a mingitori, extraordinàriament corregut; i he vist, símbol d'aquest atapeïment, al cim d'una teulada d'un vico, on una última habitació humana, dau prominent, gaudia d'una finestreta de tres pams, una gallina, esporuguida, que podia circular per quatre o cinc pams inferiors de teulada pendentíssima: la bestiola era lligada a un clau de la finestra per a evitar-li els rodaments de cap o bé una rellicada suïcida.

El vico no dorm mai. Poden dormir, als barris nous de la ciutat, més enllà del riu, les cases dels passeigs arbrats; poden dormir les cases que s'enfilen pels turons, palaus senyorívols que clouen els ulls, un cop cessada tota fressa que no sigui la del fulam de llurs quiets jardins. Però el vico, ple de tocatares i de matiners, dels que es colguen a la matinada i dels que es lleven quan encara és nit, passa dels cants dels exaltats de la taverna al so de les campanes, de les escales dels pianistes en pom-cella i dels esgarriaments dels violinistes en premsa a l'agut pregonc dels venedors, de les baralles de marit i muller, a la petita crisi patètica d'una merla que s'ha escapat: i deixem de banda que en un vico sempre hi ha la dona que crida perquè se li ha calat foc a les faldilles, la dona que infantia, la dona que es volia suïcidar, la dona que té l'histèric, els desvagats que juguen a la morra al peu d'una paret, i els nois que criden l'himne feixista amb el propòsit que llurs notes arribin fins a Mussolini.

El vico és la cosa més pública i la cosa més recòndita de Gènova. Hi passa constantment un torrent humà, i amb tot, de cada forat estant, us sotja un possible misteri inexpugnable: cada finestra d'un vico és una aspitllera. El vico és un petit món clos, i és a l'ensensar recer tolerant per a la gent externa. Enlloc no serà tan densament embolcallada d'ombra la senyora que s'ha d'ajustar la mitja com en una entrada de vico; enlloc, en fosquejar, serà tan anònima una parella amorosa com en el vico en el qual no viu; un captaire de místic posat oriental enlloc no es farà tanta de clientela com en un vico. Si jo conegués algun lladre d'ulls de fura o algun assassí d'ulls bevins, recercats per la policia, els recomanaria que se'n vinguessin a viure en un vico de Gènova. Seria tret segur.

JOSEP CARNER

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT

Madrid, 17, 2 tarda.
El cap del Govern en rebre avui els periodistes ha manifestat que demà, diumenge, arribarà a Madrid el nou ministre de Marina, vice-almirall Aznar.

Dilluns jurarà el càrrec i pendrà possessió del seu departament.

Ha dit el marquès d'Alhucemas que en despatxar amb el Rei ha posat a la signatura el Decret nomenant comandant general de Melilla al general Vives.

Parlant del Consell d'aquesta tarda ha anunciat el president que serà tranquil.

SENSE CONFIRMACIO

Al ministeri d'Estat han manifestat que no tenien cap notícia que confirmés els rumors recollits en la premsa, sobre suposada rebel·lió de les tribus del Cap Juby.

EL COMERÇ AL MARROC

El ministre del Treball en rebre aquesta tarda els periodistes ha manifestat que havia signat i arrelat ordre disposant que per l'Institut de Comerç i Indústria es faci un estudi encaminat a determinar els obstacles que s'oposen a la nostra expansió comercial al Marroc, i com a conseqüència de les investigacions que a l'efecte es facin, proposi al ministre les mesures de govern que al seu entendre hauran d'adoptar-se per arribar a una intensificació de les nostres relacions comercials amb el Nord d'Àfrica.

DE FOMENT

El ministre de Foment ha manifestat als periodistes que s'havia votat un crèdit de 1.500.000 pessetes destinat a l'extinció del fogell de la llagosta.

Com és natural, s'ha anunciat un concurs per adquirir en un termini de vuit dies el material necessari, consistent en zinc, suports, gasolina, etc.

El resultat del concurs ha estat molt favorable, puix s'ha fet una economia considerable que s'aplicarà a més compres.

Ha afegit que edil·lus es reunirà la junta d'Abastaments per a ocupar-se del preu del pa.

L'alcalde de Madrid ha arribat en aquest moment al despatx del ministre.

—Es dona el cas—ha seguit dient el ministre—que, mentre el quillo de pa val a Soria 45 cèntims, a Madrid en costa 65.

—I a Barcelona 75—ha interromput l'alcalde.

Ha dit, per últim, que estudia un preu fixe que mantindrà inexorablement, i multarà als infractors.

NOTES DEL PALAU

Aquest matí ha despatxat amb el Rei el president del Consell de ministres.

Acabat el despatx, ha estat complimentada la Reina pel marquès de Alhucemas.

—L'ex-ministre senyor Goicoechea i el diputat a Corts marquès de Viesca, president i secretari, respectivament, de la Lliga Africana, han rebut aquest matí al Rei el darrer número de l'Anuari de la Lliga.

—Els doctors Girona, Torres i Vinardell, de la Societat Quinta de Salut «L'Alleança», de Barcelona, han estat aquest matí al Palau, per a parlar amb el sobirà de diverses assumptes relacionats amb la dita societat.

—Una comissió valenciana, presidida pel president de la Diputació provincial, don Modest Gimeno, ha invitat al Rei a assistir a la festa de la coronació de la Verge dels Desamparats, que se celebrarà aviat a València.

—L'ex-ministre senyor Francesc Rodríguez, en nom de la comissió de l'homenatge a Ramon i Cajal, ha estat al Palau, per a demanar al Rei 600 hores per a visitar-lo, acompanyat de l'esmentada comissió.

LA «GACETA»

La «Gaceta» publica:
Relat Decret, concedint el títol de vila al poble de Mollet del Vallès, província de Barcelona.

Relat Ordre d'Instrucció pública, aprovant el pressupost presentat per l'Escola Normal de Mestresses de Badajoz, per als viatges d'Instrucció dels alumnes d'aquesta escola.

Una altra, disposant que tots els nomenaments de substituïts dels mestres alumnes de l'Escola Superior del Magisteri, s'adeptin, si ja no ho fossin, des de la data en què s'indica, al mètode establert en els apartats cinquè, sisè i setè de la R. ordre de 7 de febrer de 1902.

Relat ordre del ministeri del Treball disposant que s'inscriguin al Registre de les autoritzacions per a substituir els patrons en les obligacions que els imposa la llei de 10 de gener de 1922, la societat mutua anomenada «Reddi», domiciliada a Roma.

D'Estat. — Anunciant oposicions per a proveir tres places de pensionats a l'Acadèmia Espanyola de Belles Arts a Roma, dues de música i una d'arquitectura.

De Gràcia i Justícia. — Anunciant que les comissions pregores relatives a la tracta de blanques que es dirigeixin a la Gran Bretanya i als Dominis de S. M. britànica, hauran de passar per les vies que s'emporten.

Anunciant trobar-se vacants les places de mege del registre civil dels jutjats municipals dels districtes del Sur i de l'Hospital de Barcelona.

EL MINISTRE DE MARINA

Madrid, 17, 115 tarda.
El nou ministre de Marina, vice-almirall Aznar, no ha arribat avui a Madrid, per haver perdut el tren a Cartagena.

Jurar el càrrec dilluns, a les onze del matí, i seguidament marxarà al ministeri, on està citat tot el personal per assistir a la presa de possessió.

ASPIRANTS A LA JUDICATURA

Al ministeri de Gràcia i Justícia han facilitat la següent nota:

«El ministre de Gràcia i Justícia, amb data 16 del corrent, ha aprovat la proposta formulada per la Junta qualificadora, nomenant aspirants els 125 opositors a la Judicatura, proposta-relació que comença amb don Eugeni Carvallo Morales.

Extint diverses vacants que han de proveir-se amb urgència, s'invita els senyors aspirants que, per ordre de qualificació, assenyalin els jutjats que preferint durant el dilluns i dimarts pròxims al Negociat corresponent del ministeri de Gràcia i Justícia.»

EL COMANDANT DE MELILLA

Al ministeri de la Guerra s'han limitat avui a dir als periodistes que havia estat posat a la firma del Rei, pel president del Consell, el Decret nomenant comandant general de Melilla al general Vives.

ELS FUNCIONARIS MUNICIPALS DE SEVILLA

Sevilla. — A la sessió celebrada anit passada per l'Ajuntament el regidor del grup de la Unió Comercial, don Isidor Roldán, proposa que fossin deixats cessants tots els empleats municipals que siguin parents dels regidors actuals, per existir ja d'antic un acord explícit en aquest sentit.

El regidor senyor Casas proposa l'avors que la cessantia es faci extensiva a tots els parents dels regidors que hagin estat nomenats després de la data en què es prengué aquell acord, i com que aquest es remunta a vuit anys, la mesura comprendrà gran nombre d'empleats de l'Ajuntament.

L'acord fou pres per unanimitat.

A CAP JUBY?

Les Palmes. — S'han rebut ordres d'organitzar immediatament un batalló d'infanteria i una bateria de muntanya.

S'ignora la destinació de les dites tropes.

SOBRE L'IMPOST D'UTILITATS

Saragosa. — La Cambra de Comerç, en compliment de l'acordat a l'Assemblea del dia 14 del corrent, ha cursat les oportunes invitacions a les associacions i gremis perquè designin els representants que actuin com a delegats a la Junta de Defensa que es constituirà per a coadjuvar a la consecució de les conclusions aprovades sobre l'impost d'utilitats.

En la sessió celebrada per la Diputació provincial s'acordà adherir-se a la dita Assemblea i fer-ho saber així a la Cambra de Comerç.

El governador civil ha rebut un telegrama del ministre de Finances, en el qual li acusa rebut de les conclusions i ofereix estudiar-les amb simpatia.

PALAU DE LA MUTUALITAT

Madrid, 17, 515 tarda.

El doctor Girona i Trius, fundador de la Quinta de Salut «L'Alleança», de Barcelona, l'ex-president de la mateixa, senyor Torner, i l'escriptor En Santiago Vinardell, com a delegat de la Junta Directiva d'aquella entitat barcelonina, a Madrid, es troben a aquesta Cort, designats per a portar a cap els treballs preparatoris de la construcció, a Madrid, d'un Palau de la Mutualitat, que serà una Quinta de Salut per l'estil de la que hi ha a la ciutat comtal.

L'establiment d'aquesta institució a Madrid, es va a fer per iniciativa del Rei, i aquest, en assabentar-se de l'arribada a Madrid dels esmentats senyors, els ha cridat, en unió del senyor Vinardell, per a fer-se informar detalladament de la forma com es van a realitzar els propòsits que abriguen.

Aquesta nit, a les deu, a l'estatge de l'Associació de la Premsa, els dits senyors canviaran impressions amb els presidents de les més importants societats obreres, de funcionaris i de dependents de Madrid.

AUDIENCIA

La Reina Donya Victòria ha rebut la se nyora de Mery del Val.

NOTES DE MELILLA

Melilla. — Se sap que la matinala del diumenge, el tinent Sanz Andreu passà per la posició del Zaió; portava passaport, a nom d'un subditi nord-americà, pertanyent a la legió estrangera d'Àlgeria, vestint l'uniforme de legionari i no v nfonde sosples perquè duia la documentació en regla; així, doncs, travessà el riu Muluya pel pas Saf-Saf, dirigint-se a Uxda.

Al dia següent passà pel Zaió un altre individu íntim amic de Sanz Andreu, anomenat Mateu, qu li facilità l'afugida i es dirigí també a Uxda.

Es creu que el tinent Sanz Andreu s'ha embarcat en direcció al Perú.

El defensor, comandant Sánchez Ledesma, no té notícies del parader del seu defensat.

—El general Losada ha conferenciat extensament, per telègraf, amb el ministre de la Guerra, senyor Alcalá Zamora. Aquest li ha comunicat el nomenament de comandant general.

—Es gestiona que es faci a Sevilla l'acte d'imposar la medalla militar al grup d'esquadres d'aviació d'aquest territori, perquè hi assisteixi el Rei.

—Dintre pocs dies es reunirà el consell de guerra d'oficials generals per a fallar una causa instruída com a derivació de l'expedient Plesso.

—S'ha ordenat que el famós Muley Mustafà abandoni aquesta plaça. Marxarà a Ceuta en el primer vapor.

DESGRACIA D'AVIACIO

Madrid, 17, 615 tarda.

A l'Aerodrom de Quatre Vents, realitzant aquesta tarda proves en el concurs obert entre les cases estrangeres i espanyoles per a l'adquisició d'aparells destinats a l'exercici, s'ha elevat un aparell «Englhot», tripulat pel capità aviador Italia Ferrat.

El nombre públic que ve presentant les proves, amb assistència de les autoritats, ha observat que trobant-se a gran altura l'aparell havia perdut l'estabilitat, donant la sensació que no funcionava normalment. El fet ha produït fonda emoció en el públic.

L'aparell s'ha desplomtat, caient a una muntanya pròxima a l'Aerodrom. Ràpidament s'ha acudit en auxili de l'aviador i aquest ha estat extret d'entre les despulles de l'aparell, que havia quedat completament destruït.

El capità Ferrat ha estat traslladat ràpidament a la clínica de l'Aerodrom en estat gravíssim, apreciandoli la fractura de les cames, clavicula i probable del craní.

De seguida s'ha anunciat la desgràcia al ministre de la Guerra i a l'ambaixada italiana.

A L'ENTRADA AL CONSELL

A tres quarts de sis han quedat units els ministres a la Presidència. A les cinc ha arribat el president, manifestant que hi anava aviat per haver de despatxar abans del Consell alguns expedients i telegrams, un d'aquests de condol al Nunci per la mort de la seva mare.

El cap del Govern ha insistit en les seves manifestacions d'aquest matí,

dient que el Consell seria tranquil.

Ha afegit que no tenia cap notícia que facilitat.

Després ha arribat el comte de Romanones.

—Arriba aviat per a conferenciar amb el president—li han preguntat els periodistes.

—No. El que passa és que se m'ha perdut la citació i no sabia si el Consell era a dos quarts de sis o a les cinc. Per això he optat per un terme mig, i he vingut a les 510.

—Com es troba?

—Millor, encara que un xic feble.

—Es cregué que era una malaltia sagastina—ha observat un reporter.

—I quina malaltia sagastina? Hauria desitjat que la tingué el que ha suposat això. A part que si hagués estat una malaltia d'aquell caràcter no hauria vingut al Consell.

El senyor Silveira ha arribat després dient:

—Avui si que vinc d'orient. No porto absolutament res més que la meua persona per a parlar amb els meus companys dels assumptes d'Àfrica.

El ministre de Finances ha manifestat que li havien parlat els subal-

terns de Telègraf, per a sol·licitar una vegada més que se'ls inclogui en les millores acordades a favor dels subalterns.

Els he dit que tenia que estudiar l'assumpte, perquè el ministre de Finances no pot deixar-se influir pels bons desigs.

En arribar el ministre d'Estat se li ha preguntat sobre la suposada sublevació de le tribu de Cap Juby, contestant:

—No hi ha res d'això. Al contrari, precisament ahir vaig rebre un telegrama del governador general de les possessions de l'Àfrica Occidental, dient que no hi havia res de nou.

El senyor Alcalá Zamora ha dit que duia al Consell expedients de tràmit.

DELEGACIO

El president de la Quinta de Salut «L'Alleança», de Barcelona, el metge director de la mateixa, i el delegat de la mateixa, a Madrid, senyor Vinardell, han donat compte al president del Consell que venien fundar una delegació a Madrid.

Necrològica

La respectable dama Na Josepa Asols i Bovets, vídua d'En Francesc Claret i Reguant, ha passat a millor vida.

Dama de bons sentiments, havia dedicat la seva existència a pujar cristianament els seus fills i en fer bé als desvalguts.

Acceptant els seus el condol nostre més sentit, en particular el seu fill Josep, l'ex-diputat nacionalista per Manresa.

Acaba de morir la senyora Dolores Batista i Guardiola, vídua d'En Pere Arderiu.

A la seva distingida família, especialment al fill En Pere, endrecem el nostre condol. A. C. S.

Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona

CLASSE DE CUINA POPULAR

(Dies feiners, de vuit a nou matí)

Llista de la setmana
Dilluns: «Raviols» al Parmesau.
Dimarts: Fregit a l'andalusè.
Dimercres: Casserola a la tulosana.
Dijous: Enlaminada Macedònia.
Divendres: Pastell a la casolana.
Dissabte: Tortis a la crema.

Nota: Poden assistir a aquestes classes totes les que els interessi, tant si són com no sòcies, de l'Institut, satisfent 0'25 pessetes per un tiquet, que se'ls remetrà abans d'entrar a classe.

Societat Econòmica Barcelonesa d'Amics del País

El Comitè de salut pública d'aquesta Societat ha començat d'espectacular: les diverses direccions de la seva actuació i els treballs compromesos per fer-les de bona utilitat pràctica.

Una societat immediata serà exercida sollicitant el concurs que calgui del poder públic contra la pornografia i les soves exhibicions i industrialització i derivats ja en les arts gràfiques, ja en els espectacles públics, cinemes, concerts, cabarets, etc., contra el joc i contra la blasfèmia.

Una acció més coordinada i de caràcter permanent serà preparada tant en ordre a la vigilància i complementació de la legislació adequada, com a l'exercici de la ciutadania per a evitar els danys de la tolerància del joc, de l'equivoc de la literatura pseudo-artística, de la inadequació de les sales de cinematògraf, censura de pel·lícules, etc., política de la prostitució, protecció de les víctimes immo-

cents del vici i en general formació d'un ambient civil de moralitat i d'higiene social.

La rapidesa i extensió de la campanya depenen, naturalment, dels mitjans econòmics de que pugui disposar el Comitè de Salut pública.

Els esports

BADALONA

Demà, al camp d'esports del Badalona contendiran els primers equips de l'Espanya i del Badalona.

Aquest partit, el qual és de prevenció que revestirà molta importància, tindrà lloc a les tres de la tarda, i estarà dedicat a l'antic jugador del Badalona, arribat fa poc de Melilla amb un mes de permís, N'Alexandre Tejedor Jordà, el qual jugarà en aquest partit únic, en que pot jugar durant aquesta curta estada en la seva ciutat nativa.

Per a retre just homenatge i significar-li la simpatia i admiració que tots els esportistes sentim pel conseqüent jugador, per diàscort seva i nostra, separat de nosaltres, és d'esperar que el camp del Badalona revestirà la importància tota dels dies de gran solemnitat.

Pel seu bon comportament i com a bon jugador, l'Antic Alexandre Tejedor Jordà s'ho té ben meregut: la llàstima és que no el puguem retenir aquí per a sempre més.

Es d'esperar també que el Badalona farà jugar tot el primer equip complet i l'Espanya complirà també, vist l'homenatge de que es tracta.

Excursionisme

El Centre Excursionista Montseny efectuarà el vinent diumenge la següent excursió:

Badanyà, Tardell, Santuari de Puigagulla, Viladoms, Santa Eugènia de Berga i Vich.

Sortida per l'estació del Nord, en el tren de les sis.

La Societat de Ciències Naturals de Barcelona Club Muntanyenc sortirà demà d'excursió a Sant Quirze de Besora, Santa Maria de Besora, Santuari de Bellmunt i Torelló.

Punt de reunió: a les 5'30 a l'estació del Nord.

La festa de Sta. Eulàlia a Pompeia

Demà es celebrarà a l'església de N. D. de Pompeia la festa que anomenem de la verge i marít barcelonina Santa Eulàlia celebra anyalment la Lliga Esportiva de la Mare de Déu de Montserrat. Hi haurà solemne Ofici a les deu, cantant-se la missa d'Àngels, i predicarà el doctor Alfons M. Ribó, cànonge de la Seu.

Acabat l'Ofici, es cantaran els goigs de la Santa.

Es prega amb interès l'assistència dels socis i de totes les persones que tinguin devoció d'assistir a tan plaecors actes.

Tercera Regla per a parlar bé

Una mica d'exercici

Perquè hauràs pogut comprovar, si es té un vici arrelat, no es deixa així com així.

«mal antic
oura costosa»

«quan un vell fa bogeries
no li passen amb vici dies»

Perquè t'hem recomanat «un xic d'esforç».

Però aquest esforç, necessari per a deshabituar-te de malparlar, no et regule pas que hagi d'ésser una empremta formidable, un vallet de vida i mort, com si es tractés de treure't de sobre una llosana que et sepulca, d'apagar un incendi que t'amenaça. L'esforç que necessites, és la petita constància que cal per a arrancar una petita brosta, que sovint repta, la persistència del caminant en passar per un nou camí, fins a delirar un corriol frescat.

Qui corre
s'afoga
Qui camina
avança.

La llengua no s'improvisa, l'hem d'aprendre a poc a poc, però no es necessita talent, ni estudi, per assimilar-nos-la.

Un infant, un pagès, un mariner, sense regles ni normes de cap mena, parlen tan perfectament, i millor, que un home de ciutat engolfat en llibres i escriptures. Com un rellotge de sol que porta l'hora justa sense registre ni cordes, ni peça de cap mena, només amb posar-se en contacte amb el sol, així l'home troba el punt dolc de la llengua pròpia, només amb posar-se en contacte amb la llengua que el vola.

Contra el que s'acostuma a creure, entra molt de mecànic en la producció de les paraules, i l'experiència comprova que, sovint, hem usat tota la vida un mot o una frase, i arribem a veure sense haver-nos en mai donat compte. I és una sorpresa que ens contraria, quan un amic ens avisa, en el moment en què repetim aquell mot inoportú, sovint de mal gust i sempre impertinent, que nosaltres, tot i tenint-la sempre a la boca, encara ni sabem que el diguéssim.

Un noi, no diu, en el seu llenguatge infantil, «papa», «mama», sense abans haver assajat els seus sons, gairebé espontàniament, de «p-p-m-m-m» centenars de vegades.

Infants i pollets
sempre han d'estar picotejant.

I l'home no s'aventura a dir un mot estrany de la llengua pròpia, o de llengües forasteres, sense abans haver assajat moltes vegades, i estar segur que el diu amb totes les lletres i sons.

Ben igual que amb el fumar, els homes s'acostumen al reneç perquè de petites han assajat, ben clara o estafeta, la paraula bruta o blasfema. De sobte, de gran ningú, si no hi venia preparat de petit, podria pràcticament renegar. Però, com que la llengua i l'oida s'hi han anat acostumant de tota la vida, quan ve el

moment, en lloc d'esgarriar, sembla la blasfèmia pa de cada dia.

Hi ha pobles enters, en aquells sobretot en què els grans blasfemen, que la mainada s'embut en «de», en «dena», «dell», «deuse», «noi», «neus», «sou», etc., (els castellans en «diez», en «dos», etc.), és a dir, tota la població infantil, sentint-ho totom, a ciència i paciència de les autoritats — com quan juguen a fumar — va assajant el seu «p-p-p-m-m-m», el seu A B C del reneç.

Doncs, per aprendre «a no renegar», hem de seguir el mateix camí, però vivint en rodo.

Ha costat anys i panys aprendre a blasfemar — l'assaig ve des de petit — i amb poques hores, o dies, te n'alliberaràs per tota la vida. Prova-ho, sinó. En lloc d'embutir-te contra Déu, embuta't contra «deu», «nou», «set», «sei-lung», etc., etc., repeteix deu vegades cada dia aquesta infecció lletanta, i «ja no blasfemaràs» mai més. I val la pena això de dedicar-te imbècil o impotent, contra un greu vici que no saps desarrelar?

Na blasfemaràs, diem, però malparlaràs. L'embutir-te, encara que sigui contra una paraula inoqua, sempre empesta; com les canonades d'aigua bruta, que s'embossen.

«qui parla brut,
a la boca se li fa engru!»

engraxeix la paraula, i mantén la fonètica de la blasfèmia.

Em diràs:

«A home vell
no li poses gros farcell»
«L'edat avançada
no és per a l'aixada...»

però jo et diré que no ha de costar gaire ni al vell, ni a l'envellet en el mal mot, si hi té dèria, assajar alguna altra paraula bona i forta, que el tregui sempre dels mals usos, sense necessitat d'embutir-se en Déu, ni en res.

Que no s'hagi de tornar a escriure, amb raó, com ho féu Jacques Val-dour (Paris 1919), que Catalunya és una terra de «mecagolegs».

Ja sé que hi ha nafres que no es curen, i que:

«Quan el mal és de mort
no hi ha remei en cap hort.»

Sortosament el teu mal, català, ciutadà, no és de mort:

Mentres toquen
mai és tard.

ni has d'arriscar la pell, ni sacrificar la barba per a salvar el cap. L'únic sacrifici que et demana:

Un ja farem,
sempre és tard.

és que no vulguis comportar el reneçaire, ni sàpigues conèixer un minut amb el reneç.

Quan la fruita és prou madura,
per ella mateix cau.

Que hi fa, a la franca de l'idioma, la fruita arrugada, nauada, escanyolada, podrida, del reneç? Espolseu l'arbre, i els fruits brillaran.

IVON L'ESCOOP

Els obrers municipals i l'Ajuntament

Vista la campanya que ve fent-se contra l'Ajuntament amb motiu del nou pressupost per a l'exercici 1933-34, pendent d'aprovació per la Junta de vocals associats que deurà calibrar-se a mitjos de març pròxim, fundant-se els protestants en el suposat cas de que no es concedeixi als obrers municipals més hmitis el jornal suficient per a subvenir a les més indispensables atencions de la vida, l'Alcaldia, convençuda de que existeix un veritable error en establir tal suposició, a causa de no ésser suficientment conegut el projecte de pressupost, es creu en el deure de fer constar per a coneixement no sols dels interessats, sinó també de tots els ciutadans, el que segueix:

Primer. Que el jornal mínim que rebran els obrers municipals en virtut del nou pressupost és el de 8 pesetes pels 365 dies de l'any, evidentment superior al jornal corrent en aquesta ciutat que sols és perceptible pels dies de treball que generalment no arriba a 300 durant l'any.

Segon. Que els obrers municipals gaudixen d'una sèrie d'avantatges en relació als de fora del municipi, que indubtablement representen una millora de jornal, tant en casos de malaltia, com per les llicències i la continuïtat del treball que no sofreix les interrupcions dels altres que no són municipals.

Tercer. Que és de lamentar que sense el degut coneixement del pressupost i posant en perill les relacions d'harmonia que fins avui han existit entre l'Ajuntament i els seus empleats i obrers, s'incitï i sostinguin campanyes de protesta i de censura que en realitat estan mancades en absolut de fonament.

Catalunya Gráfica

Hem rebut el número 23 de la revista nacionalista «Catalunya Gráfica» amb el següent sumari:

Problemes de la llar: causes que minven l'encís de la llar: Diversitat de llengua, per Ivon l'Escop. — La fada de Roses, per J. Vardaguer. — Jugant, per Joan Maragall. — Somni templat, per M. Valdeperas. — Saltant i ballant. — Felicitat, per Apelles Mestres. — Centenari del naixement de l'eminent doctor Lluís Pasteur. — El Centre Excursionista de Catalunya: Als excursionistes, per Mossèn Verdaguier. En César August Torres, president. El xalet d'Ull de Ter. El xalet de la Renclosa. La catadral vista, des del carrer del Paradís. — Actualitats: El Centre, per J. G. — Actualitats barcelonines: La banda orquestra municipal a la plaça del Rei i l'X aniversari de la «Quinta de Salud la Alianza». Exposició de ceràmiques d'En Josep Maria Sol. Les cases barates dels pe-

riodistes. Bamesa al governador de la vara de comandament per l'alcalde i veïns de Dénia. Les millores de la ciutat: Autocamions per a transportar la carn. Els nous tramvies de Sant Andreu i Horta. Els autobusos de l'Hospital i Sant Adrià. La festa dels Sants Reis d'Orient: Calvacada organitzada per l'Ateneu Obrer del Districte II. Visita a l'Alberc del Parc. Festes a la Casa de Caritat. — La diada de la nostra llengua: La llengua i la paraula, per J. E. Parla gloriosa, per A. Belasch. La gran festa catalana a la plaça de la Cascada, del Parc. La banda municipal i els orfeons. Enlrament de la bandera catalana a la finència d'alcaldia d'Horta: Remesa de la bandera catalana als senyors Tussell i Cararach. — Inauguració del Casal Nacionalista de la Barceloneta, per R. Presidència. Viator els polítics vividors. Les nostres institucions de Cultura, per G. L'Orfeó Català. En Joaquim Cabot, president. L'Acadèmia de Bones Lletres. En Francesc Carreras i Candi, president. La Lliga del Bon Mot, Ivon Escop, fundador. Teodor Dostolevsky, autor de la novel·la «Els Germans Karamazov». Jacques Copeau, autor de l'escenificació de la susdita novel·la. En Pous i Pagès, autor de «Sants i Diables». Scheherazak, ballet. Festa al Masnou: Homenatge a don Joan Mirambell i Bertran. — Salve, per Miquel de Palol. L'Omnipotència, traducció d'En Bassagoda. Els nostres pintors: Exposició Raurich, per P. C. Visió Mediterrània. Primavera. — Girona. — Esport: Futbol. Hockey, per R. Partit Júpiter. Terrassa Nuremberg contra el F. C. Barcelona. L'equip francès d'hockey. Una bona jugada.

Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona

A la darrera sessió celebrada per aquesta Corporació, l'acadèmic mossèn Jaume Barrera, catedràtic i bibliotecari del Seminari Conciliar de la Diòcesi, planteja la perspectiva del seu llarg i erudit treball en elaboració sobre «Els Humanistes Catalans».

Abans d'estudiar els escriptors catalans en llengua llatina, estudia l'ensenyança del llatí en les escoles de la nostra terra, a) període menacal; i b) època de l'Estudi general. Descriu la tradició nebrisenca en l'ensenyança del llatí, fent notar que de propi i nostrat tenen els gramàtics i tractadistes catalans, des del Bartomeu Mates. S'ocupa dels escriptors catalans en llengua llatina, dins la frontera natural del català. Per aquest motiu s'ocupa tant del Degà Miquel Martí i d'En Gregori Mayans i Siscar, com dels Prat de Saba, Codorniu i Nuix, que són del temps de Carlos III. Per períodes escalonats aquest estudi arriba fins als nostres dies, és a dir, fins En Tomàs Vinyes i els professors els quals en els temps presents coneixen el llatí literari, en prosa o en vers, en els Seminaris i Escolasticats dels Regulars a Catalunya.

L'eruditíssim treball de mossèn Barrera, del qual sols no dona a coneixement una petita part, es mostra de que és l'estudi complet de tant vast tema. Per a presta aparició en les públiques lletres el dit eminent latinista, fou estretament pregat per seus companys acadèmics, els quals aplaudiren i felicitaren calurosament l'erudit conferenciant.

Musicals

Heu's aquí el programa del concert-repàs que, dedicat als seus socis protectors, donarà l'Orfeó Gracienc en el seu propi local, demà, diumenge, a la tarda.

Primera part. «Voltant la Senyera», Batcells; «Serenata», Otto; «La nina i el moliner» (popular), Pérez Moyà; «Planys» (popular), Morera; «La sardana gran», Morera; «La Mare de Déu», Nicolau; «La verema», Lassus.

Segona part. (Secció d'infants). «Salta, mirall», «Si Sant Josep ho vol», «Plou i fa sol», «Escarabat, bum, bum», «Bim, bom!», «Rai, ruleta», «Arri, arri, cavallet», «Obrint, que volem entrar», «Sol, solet», Cumelles, Ribó.

Tercera part. (Tres seccions). «La Silleta» (popular), «La gentil Margarida», «La filla del marxant», Cumelles, Ribó; «El fill de don Gallardó» (popular, primera audició), Sanchó Marraco; «La nostra bandera», Batcells.

El «Trio de Barcelona», donarà demà, diumenge, a la tarda, a la Sala Mozart, la primera sessió dels «Trios de Beethoven», executant-se el trio número 4, en si bemoll, op. 11; el número 3, en do menor, op. 1 número 3, i el número 6, en mi bemoll, op. 70, número 2.

Bach, Beethoven i Brahms, són els tres grans autors, a través dels quals coneixerem l'eminent violoncellista Dirañ Alexanian, en els concerts que avui, dissabte, i demà passat, dilluns, donarà a l'Associació de Música de Camara.

Del primer, n'executarà la segona «Suite» per a violoncel, i de Beethoven i Brahms, les dues grans sonates en «la major» i «la menor», respectivament, en les quals la tècnica pura de sempre, fonament musical del nostre pianista Ricard Vives, serà excellent col·laboració.

Unes petites obres de Martini, Valentini i Bocherini, es prestaran al llum d'Alexanian, en un art no tant profund, però inexcusable en els programes dels grans virtuoses.

Sardanes

PER AVUI

Nit, a les deu. — El Grup Sardanic Nou Esclet donarà una audició de sardanes a càrrec de la cobla Barcelona, al seu estatge (Rec. Com. tal, 17).

PER A DEMÀ

Mot, a les onze. — El Foment de la Sardana de Barcelona celebrarà la 200 ballada de sardanes, a la plaça de Catalunya. Cobla L'Art Gironí i l'Orfeó Barcelonès.

El Foment Sardanic Andreuenc ha organitzat una audició de sardanes, al carrer de Bofarull (Sagrat), a càrrec de la cobla Cathalonia.

Tarda. — Al Centre Nacionalista del Poble Sec (Marques Gen Buero, 123), hi haurà una audició de sardanes a càrrec de la Cobla Cathalonia.

Plaça del Diamant. La cobla Barcinon donarà una audició de sardanes, organitzada pel Foment de la Sardana de Barcelona.

Relojes Kienzle

Sociedad Española de Relojes Kienzle

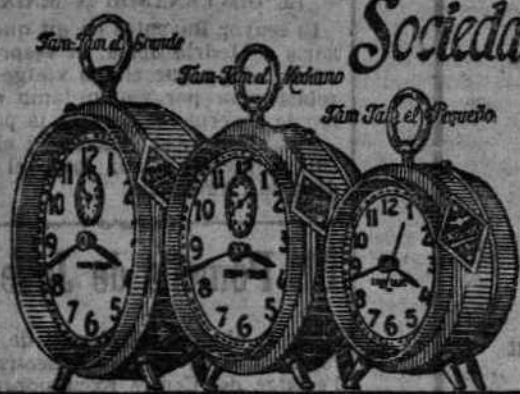
KIENZLE i C.

Casa central: Corts, 493-495, Barcelona

MADRID:
Caballero de Gràcia, 10 i 12
SEVILLA:
Jesús del Gran Poder, 20

BILBAO:
Jardines, 10
VALENCIA:
Jorge Juan, lletres L. & S.

Despertadors
Paret
Recibidor
Propaganda
Fantasia
Sobretaula
Viatge
Etc., etc.

Cròniques d'Art

Concurs Plandiura

Un conjunt tan madur de la pintura catalana no havia estat assolit, que nosaltres recordem, en cap exhibició col·lectiva oficial o particular, com ara de poc, en l'exhibició de les obres del Concurs Plandiura. Dues causes han fet que la pintura nostra arribés globalment a aquest clàssic punt d'alt, la primera i més important d'aquestes causes és: que la nombrosa i entusiasta joventut d'ahir comença d'entrar en l'edat madura. (Els joves d'avantguarda, respectuosos amb tota tradició, mancats fins fa poc d'un ofici veritable, han entrat de ple dintre una estètica conformada, havent aconseguit alhora una quantitat molt valuosa d'ofici.)

L'altra causa de l'èxit d'aquesta exposició de les obres del Concurs Plandiura és l'emulació. El senyor Plandiura ha sabut organitzar molt bé aquest memorable concurs; ha destinat, a més, en adquisicions, una important quantitat d'obres d'augmentada. Una gran part d'aquesta quantitat tenia, naturalment, una valor simbòlica d'una condecoració. L'extensió de les adquisicions fora d'aquesta òrbita de premi, esdevenia també un premi; ja que els nostres artistes tenen com a tal el poder figurar en la més selecta col·lecció de pintura catalana.

Tot això ha estimulat els pintors catalans de totes les edats, però els joves de trenta anys, gairebé d'una manera global, s'han sentit esperonats com ningú. L'espero del Concurs Plandiura ha aconseguit que aquests artistes arribessin tots plegats a la plenitud, potser uns anys abans del que per una evolució normal hi haurien arribat.

Signat com vulgui, els nostres pintors s'han ben calcat i han ben esmotat l'espiny en pendre part en aquest torneig on era possible conquerir anomenada i diners. Som deutors, doncs, al senyor Plandiura d'aquesta victòria assolida per la pintura catalana: cal consignar-ho com un fet.

Som en temps de l'art per l'art, i per més que, moguts per esperit de joventut iconoclasta, hàgim intentat ésser austers abolint les medalles de les antigues exposicions oficials, havem reinventat, ben tot, en una forma de condecoració menys acadèmica, però condecoració, tantmateix: els Premis de Museu en metall. El Concurs Plandiura, amb major influència que les exposicions de la ciutat, ha vingut a hipertrofiar l'estímul dels nostres pintors: som en temps de l'art per l'art, i solament per glòria o vanagloria es mouen amb invidor les multituds d'artistes de tot el món.

Avui, ens sembla rara cosa que els grans mestres de l'escultura, egípcia no signessin l'obra llur, que els pintors dels hipòcossos rupestres dels acantilats de Tebes, silenciosament, sense altra llum que l'artificial, pintessin els murs funeraris. Aquestes obres eren fetes de cara a l'eternitat i amb un simple seny d'ofici. Una gran part de l'escultura i de la pintura egípcies, havien d'ésser falcades per sempre més en l'obscuritat d'una tomba per assegurar la vida eterna del difunt, que així revivia la vida terrenal en les escenes on es desgranava el seu sojorn en la Vall del Nil, al costat dels seus i de les coses amades, que vivia la vida d'ultratomba en les escenes religioses on eren pintats els éssers fantàstics que el mort havia de trobar als inferns.

Avui, però, hom sols s'interessa en la pintura per la pintura, en l'art per l'art, el que és pitjor, en el guany de fama i fortuna que en l'exercici de l'art es pot conquerir. Si als pintors d'ara se'ls dignés que albir fells havia d'ésser enterrada en les tenebres d'un hipògeu, que cap més ulls que els del difunt mirarien la bella obra, tenim el conveniència absolut que gairebé ningú voldria pintar; que aleshores l'art es relegaria a una condició honesta d'ofici i que molts dels que ara pinten buscarien l'anomenada en altres disciplines més brillants i més fàcils. No esperarien que la glòria els la donessin els «voladors de tombes», els Carter i Carnarvon de l'esdevinidor.

RAFAEL BENET.

NOTICIARI

La rica ciutat patrimonial de Tar-

ragona ha vist demolar per la pliqueta de Barbarie moltes de les seves pedres venerables, daurades pel sol dels segles. Ara, darrerament, l'església del Miracle queda del pes dels anys i cap mà amorosa no l'apuntalava, sinó que, ben altrament, amb mitils moderns s'enderrocava prest. El President de la Mancomunitat, seguint la proverbial tasca de vetllar els tresors patris, ha posat la seva elevada autoritat en l'afar de l'enderroc del Miracle, mitjançant la intervenció del director del Servei de Catalogació i Conservació de Monuments, l'arquitecte senyor Martorell, el qual s'ha traslladat a Tarragona, aconseguint, de moment, la paralització de l'enderroc. Un dia d'aquests es reunirà la Comissió de Foment de l'Ajuntament de l'imperial ciutat, donant el senyor Martorell justes explicacions sobre la importància de la capella del Miracle i d'altres monuments que estan en perill d'ésser destruïts. Que Déu toqui el cor i illumini els regidors de Tarragona perquè almenys en sa majoria devinguin defensors del bell patrimoni.

Al Saló Parés han estat exposades, darrerament, algunes obres del pintor Marian Felez.

En un dels Salons d'art de «El Siglo» el senyor A. del Campo ha organitzat una exposició de pintures de F. Paolo Michetti, Dalbano, de Gregoria, Tessitore, Diaz, Venturini i Pallioty. Aquestes obres d'art eren procedents d'una col·lecció privada, molt important, de Nàpols. L'exhibició es clausurarà el dia 12 del corrent.

Del 10 al 23, en les Galeries Layetanes, hi ha establerta subhasta d'obres de Fortuny, Vayreda, Martí i Alsina, Simó Gomez, Navarro, Berge, Lucas, Casio Plasencia i d'altres pintors antics i moderns, procedents de diverses col·leccions particulars. Per a facilitar les vendes, les valoracions seran baixes, podent els visitants millorar els preus amb llurs ofertes durant l'exposició.

Ferran Casado obrí el passat di-

Vida religiosa

Avui: Sants Romul, Faust i companys màrtirs, i Silvi, bisbe. — Demà: Diumenge i de Quaresma: Sants Simó, bisbe, i Alexandre màrtir.

Quaranta hores: Demà, a l'església parroquial de Sant Cugat. Hores d'exposició: De les vuit del matí a les sis de la tarda.

La missa de demà: Dominica I de Quaresma, del dia, color morat.

Cort de Maria: Demà, Nostra Dona de l'Esperança, a la seva església.

Adoració nocturna: Avui, Torn de Sant Miquel Arcàngel. — Demà, Torn de la Sagrada Família.

Vetlles en Sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de Nostra Dona del Sagrat Cor de Jesús, a la seva ca-

pella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn de Santa Gertrudis i Santa Brígida, a la mateixa capella.

PELEGRINACIÓ DE CONGREGANTS A ROMA

Accedint a les comandes dels congregants inscrites ja en gran nombre, el comitè de la Pelegrinació ha organitzat una conferència amb el fi d'illustrar els pelegrins amb totes aquelles notícies de caràcter religiós, històric i artístic que ajudin a conèixer les ciutats i monuments que s'han de visitar.

El conferenciant, R. P. Demeri Zubitu, director de la Congregació, presentará una magnífica sèrie de projeccions de Florencia, Roma i Nàpols; i la secció musical de la Congregació amenitzarà la vetllada amb selectes números de música.

L'acte tindrà lloc a les 5.30 al saló d'actes del Col·legi del Sagrat Cor, Claris, 118. El programa repartit serà d'invitació.

Parroquia de Sant Jaume. — Les misses a les hores de costum: a les set el senyor lector explicarà l'Evangeli; a dos quarts de nou, tercer diumenge de Sant Josep; a les deu, missa conventual; a les onze, la Junta Auxiliar de Senyores de la Caritat Cristiana celebrarà la seva festa predicant el P. Abicet de la Sagrada Família, recollint-se almoines pels pobres que socorre; a dos quarts d'una, punt doctrinal pel P. Vicens de Peraltia caputxi.

Tarda a dos quarts de set, començaran els Exercicis Espirituals organitzats per l'Apostolat de l'Oració sota la direcció del Pare Ildefons Roca, de la Companyia de Jesús.

El tresor dels començaran a les deu del matí i a les cinc i mitja de la tarda.

Parroquia de Sant Agustí. — Diumenge 18 de febrer 1923. Es diran misses com de costum. A les vuit, missa de Comunió general amb plàtica de la Contrària del Sant Crist i Verge de la Soledat. A les deu, missa cantada. A les dotze, missa i punt doctrinal.

Tarda, a les tres, Catecisme. A les cinc, funció de la Soledat i Sant Crist en la seva Agonia i sèrmó quaresmal pel reverend P. Caputxi Joaquim del Port.

Reial i Il·lustre Arxiconfraria de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist. — Parroquia del Pi. — Primer Diumenge de Quaresma, 18 febrer. — Demà, a les vuit, missa de Comunió amb plàtica. Tarda, funció Quaresmal, a les cinc en punt anunciada anteriorment a l'altar major.

Reial i Il·lustre Arxiconfraria de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist. — Parroquia del Pi. — Exercicis de Congregació.

Aquesta Arxiconfraria celebrarà les seves funcions quaresmals amb tota solemnitat a l'Altar Major de la parroquial església de Nostra Dona del Pi, els diumenges 18, 25 de febrer i 4 i 11 de març proper a les cinc de la tarda amb Exposició del Santíssim Sagrament. Meditacions sobre la Passió i Mort de Nostre Senyor Jesucrist. El Sant Via-Crucis per l'interior del Temple conduint la nostra venerada Imatge la Congregació de orants els Setanta dos. Seguidament sèrmó a càrrec del reverend Pare Joan Creixell (S. J.) i amb adoració de la Santa Imatge.

Parroquia del Pi. — Demà, diumenge, la primera missa, a les qua-

tre. La segona a les sis; i les altres cada mitja hora, la carrera a dos quarts d'una. A les set missa parroquial amb explicació del Sant Evangeli del dia pel reverend Econom. A dos quarts de nou, missa i exercicis del Tercer diumenge dels Set diumenges a Sant Josep. A dos quarts de deu, res d'Hores menors i Cant de l'ofici conventual per la reverenda Comunitat. A dos quarts de dotze, missa i lectura doctrinal. Tarda a les tres ensenyança del Catecisme. A les sis, funció amb exposició del Santíssim Sagrament, visita al Santíssim, reserva, Via-Crucis, i sèrmó.

Parroquia de Santa Madrona. — Diumenge, 1 de Quaresma, dia 18 de febrer. — Misses a cada hora, a les set, «sisè dels set diumenges de Sant Josep». A les deu, missa solemne cantada i homilia. A les onze, funció del Carme. A dos quarts de dotze, Corona Dolorosa. A les dotze i a dos quarts d'una, plàtiques doctrinals.

Tarda a les tres, ensenyament de la Doctrina Cristiana. A les cinc, Rosari, Via-Crucis i sèrmó quaresmal. Dilluns, dia 19. — A dos quarts de vuit, funció del dia 19 dedicada al Patriarca Sant Josep, amb Exposició de S. D. M.

Dimarts, dia 20 i divendres, dia 23. — A tres quarts de set de la tarda, Rosari, Via-Crucis i sèrmó quaresmal.

Dissabte, dia 24. — A dos quarts de vuit, Comunió general per als amants de Jesús Sagramentat.

Diumenge, 11 de Quaresma, dia 25. — Misses a cada hora. A les deu, missa solemne i homilia. A les onze, funció del Sagrat Cor. A les dotze i a dos quarts d'una, plàtiques doctrinals.

A la capella del Col·legi Comtal (davant de l'Orde Català), començaran el vinent dilluns dia 19 del corrent, els Exercicis Espirituals per a joves, organitzats per la Congregació de Maria Immaculada i Sant Joan Baptista de La Salle, a càrrec del R. P. Fra Bru d'Igualada, O. M. C. Les hores dels Exercicis seran a dos quarts de vuit del matí i del vespre.

Acabaran el dia 25 amb missa de Comunió general a les vuit del matí.

Demà, diumenge, a les cinc de la tarda, començarà, a la parroquia de Sant Francesc de Paula, una tanda d'Exercicis Espirituals, que proposarà el reverend doctor don Francesc de P. Codina Serri, prevere. Els altres dies els actes seran a les deu del matí i a dos quarts de set de la tarda.

Bisbat

La circular ordenant que es digui en la missa l'oració «ad petendam pluviam» i es facin pregaries diu així:

«En vista de la forta sequedat, que està creant una situació angustiosa per als nostres pobles i d'una manera especial per a l'agricultura, hem decidit implorar de la Bondat Divina l'oportunitat remei contra tan greu mal, disposant, a l'efecte, que tots els reverends sacerdots de la diòcesi, així que rebín el buillet, ategixin a les oracions de la santa Missa, abans de la collecta «Et famulus», la designada «ad petendam pluviam», en els dies en que la rubrica ho permet, facilitant al mateix temps als reverends rectors, economs, tinentes i altres encarregats d'esglésies parroquials, perquè puguin celebrar públiques pregaries en la forma de cos-

tum en llurs respectives localitats i ordenem que després d'obtingut el cel el sospirat benefici de la pluja en lloc de l'expressada collecta, sigui en la santa Missa, durant tres dies consecutius, l'oració «pro statu ariam actione».

Barcelona, 8 de febrer de 1923. — R. MON, Bisbe de Barcelona.

La Junta auxiliar de Senyores de la Congregació de la Caritat Cristiana celebrarà demà, a les onze, la funció anual a l'església parroquial de Sant Jaume, amb exposició de S. D. M. i sèrmó pel P. Abicet de la Sagrada Família, carnèlita de calç, alternant amb els resos escol·lides composicions musicals. Les misses seguiran cada mitja hora, com de costum. A les portes de l'església es recolliran almoines per a socórrer els malalts pobres.

Albir el senyor bisbe va administrar el sagrament de la Confirmació a l'església del Pi, actuant de padrins don Pere Serra i Pulgarin i la marquesa de Caldes de Montbuy.

Demà començarà una tanda de conferències científico-religioses, a Sant Andreu de Llavaneres el jesuïta P. Josep Maria de Bausili.

Demà començarà una tanda d'exercicis espirituals a la parroquia de Sant Francesc de Paula, sota la direcció del doctor Codina i Serri.

Govern civil

LLENYA PER VENDRE

La Secció d'Obres públiques anuncia que fins la una de la tarda del dia primer de març s'admetran, a hores hbil d'oficina, proposicions per a optar a la primera subhasta de 175 tones, com a màxim de productes procedents de l'esporgada de l'arbrat dels quilòmetres 70 al 80 de la carretera de Barcelona a Ribes, essent el preu mínim que pot oferir-se el d'onze pessetes per tona.

La subhasta s'efectuarà a la Secció d'Obres públiques del carrer de Pelayo, 11, tercer, el dia 6 de març, a les deu del matí.

NOVA LÍNIA ELÈCTRICA

El Negociat d'Electricitat la pública que la Societat «Energia Elèctrica de Catalunya» ha presentat un projecte d'establiment d'una línia de transport de fluid des de la línia de Granollers-La Garriga al caseriu Samalús, travessant la carretera de Sant Llorenç Savall a Llinàs.

Afectarà les propietats següents sobre les quals es sol·licita la imposició de servitut forcosa de pas de la carretera:

Terme municipal de La Garriga: Maria Dachs i Casas, Celia Partegàs, Joan Nualart Partegàs, Jaume Roselló.

Terme municipal de Samalús: Jaume Roselló, Frederic Turell, Sebastià Boch, Ignaci de Puig, Pere Pou, Esteve Riera, Frederic Turell, Rectoria de Samalús, Pau Espinosa, Joan Ginesta.

S'anuncia per a coneixement del públic perquè formuli per escrit les reclamacions que consideri oportunes, a qual efecte hauran de presentar al Govern civil durant el termini de trenta dies, podent-se examinar el projecte a la Secció de Foment d'Obres públiques (Pelayo, 11, tercer).

HOSPITAL AUTORIZAT

El governador ha autoritzat el funcionament del Casal per a malalts instal·lat per la Caixa de Pensions de Vellesa.

LES AIGÜES MINEROMEDICINALS

Ha estat tramesa a la superioritat una moció de la Junta de Sanitat demanant que s'obligui a fixar a les ampolles d'aigües minerals, tant medicinals com de taula, una etiqueta amb el preu a fi d'evitar abusos que es cometien bastant sovint.

EL GOVERNADOR A MADRID

El senyor Raventós ha dit que marxaria a Madrid demà, al vespre.

I ha afegit que el seu viatge no es relacionava per res, ni amb el càrrec de governador, ni amb la política.

Pensa tornar el dimecres, i el substituirà mentre sigui fora, el president de l'Audiència.

Els Pomells de Joventut

Demà, al matí, el Pomell de Joventut Sant Jordi visitarà col·lectivament l'estatge del Centre Excursionista de Catalunya.

Un membre de la Junta Directiva donarà als joves visitants una acurada explicació de la casa eminentment cultural i patrimonial que ve realitzant tan benemerita entitat.

CONFERÈNCIES HUMANISTES

La poesia com a valor social: Els renaixentistes: Grècia, Roma, Catalunya

Demà, diumenge, dia 18, donarà una conferència sobre aquest tema a la vila ducal de MONTBLANC, el poeta

Lluís Bertran i Pijoan

col·laborador de la FUNDACIÓ BERNAT METGE

La conferència, il·lustrada amb projeccions, serà en el local de la Joventut Nacionalista, cedit a l'Ajuntament per aquest acte

LES TERRES CATALANES

VALENCIA

Nostra Parla a l'església. — Conferència sobre els pintors Ribalta. — El castell senyorial d'Alacüas.

Al bisbat de Tortosa, format quasi íntegrament pels pobles del Mestrat, no fa gaire, és sabut, que es produí un incident de bastant d'importància, en què alguns estudiants, i no sabem si algun prevere, foren aleshores severament castigats per pronunciar el llatí amb prosòdia valenciana que coincideix, per cert, amb la clàssica.

Posteriorment ocorregué un altre cas, que és el que motiva aquestes línies. Sembla que en una de les reunions del Capítol el canonge arxiprest, En Manuel Rius, fou amonestat per la presència per parlar en la seva llengua valenciana, essent així que l'Església no reconeix més idioma oficial que el llatí, i que l'incorparat, abans de fer aquell ús, hauria sol·licitat el consentiment d'un canonge d'Andalusia.

Després seguí la prohibició de parlar al Capítol altra llengua que la castellana.

El canonge, En Rius, ha vist apoiada la seva actitud, tant particularment com en nombroses lletres de sacerdots del regne, i, darrerament, per una comunicació de Nostra Parla de València, en la qual se'l felicitava efusivament.

Contestant, el nostre digníssim començador ha escrit la següent correpondent lletra:

«Senyors president i secretari de Nostra Parla.

Honorables senyors: Rebuda la vostra entusiasta adhesió a la meua actitud, defensand el dret de la nostra llengua a ésser parlada pels valencians sempre i a tot arreu, vos queda força agraït per l'immerescuda honor que m'havien volgut fer per tan poca cosa com he pogut dir.

Jo em dono per ben recompensat de les molèsties solertes si aquesta exteriorització d'el·lèntanyable amor que professo a la meua llengua ha pogut servir de confortament i estimul als nostres capellans dels nostre regne que no es troben en circumstàncies tan propícies com jo per a exterioritzar aquest amor, que senten també, sens dubte, dins el cor, des si pogués els diria a tots aquelles paraules d'Isaïes: Levate, capita vestra, ecce appropinquat redemptio vestra.

Rebeu, honorables senyors, les meves fervents accions de gràcies, i compteu sempre amb la meua ferma adhesió i cooperació a la seva patriòtica obra. — Manuel Rius, arxiprest.

El distingit publicista, En Francesc Vilanova Pizcueta acaba de donar al Centre de Cultura Valenciana una erudita conferència sobre el pintor castellonenc En Francesc Ribalta, ses fills i deixebles.

El disertant feu una biografia molt completa de la vida d'En Ribalta, llegint la seva partida de baptisme, i després anà descrivint les seves principals obres, assenyalant com les millors, el «Sant Francesc», de l'església del Carme; la «Cena», del Patriarcat, i el «Sant Roc», de l'Ajuntament de Castelló. Parla de la seva escola pictòrica, dels mestres que influïren en el seu estil, en una paraula, de tot aquell període gloriós de la pintura valenciana, en el qual sobresortiren artistes com els Ribalta, Espinosa i tants altres pintors que avui són considerats com veritables glòries valencianes.

El senyor Vilanova Pizcueta, per l'abundància de dades i encertada crítica feta en la seva conferència, rebé molts aplaudiments i felicitacions del concurs.

Recordarà el llegidor la protesta que es produí, temps enrera, entre tots els amants de l'art i la història regnicòles, davant la notícia de que anava a enderrocar-se el vell palau d'Alacüas, amb les runes del qual volia fer negoci un comerciant.

El nostre Centre de Cultura, molt diligent, es posà a l'avantguarda d'aquell moviment d'opinió, gestionant que no fos enderrocat i disposant que es treguessin vistes de tot el que es relaciona amb l'edifici, per tal que, si es perdía tan bella joia arquitectònica, se'n pogués servir el record.

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

La Comissió delegada de la Protectora

Ahí es reüní la Comissió delegada de la Protectora de l'Ensenyament Catalana, elegint la següent Junta directiva: President, don Pere Lloret; tesorera, don Jordi Pedrol; secretari, don Ramon Casany, i vocals, don Josep Bofarull i don Antoni Iborra.

Canvi de retol al Vendrell

La societat que es denominava «Centre Republicano Autonomista», addicta a la política del diputat a Corts senyor Figueras, ha canviat el retol de la façana pel de «Centre Republicano Nacionalista».

Això és degut al gran increment que cada dia va prenent el nacionalisme en aquella població i districte, i que el senyor Figueras, atent als bategaments de l'opinió, va marcant amb la seva política. Molta gent es pregunta si no fóra hora que es declarés francament nacionalista, com ho són la majoria dels seus electors, per a poder dir amb tota propietat que pensa com ells. Amb això, el senyor Figueras no faria més que pal·lesar el sentit de la política que tenen els vendrellencs, entusiastes de la causa de Catalunya.

Futbol

Els partits que es jugaran diumenge per al campionat, del qual ja començarà la segona volta, seran els següents:

Gimnàstic-Vells Deportiu.

Atlètic Vallenc-Tarragona.

Ibèric de Tortosa-Ateneu Tortosa.

Reus Deportiu-Vilafranca.

Altres noves

Ahí, l'excés de mercaderies obligà a formar dos trens en lloc del que surt cap a Tortosa a les 5.45, en arribar a Salou, motivant que el mixt de València que té la seva arribada a les set, arribés a les deu.

A Aldea (Tortosa), es calà foc a un corral, morint 53 caps de bestiar. El foc es propagà a un edifici veí. Les pèrdues foren de 5.300 pessetes.

La veïna Dolors Valentí, de 50 anys, va caure a la Rambla, havent-se-li de curar diverses ferides a la farmàcia de la Rambla.

Bergadà

POBLA DE LILLET.—Fa pocs dies que en el local de la societat Flor Comercial, es donà una conferència, la qual era a càrrec d'En Jaume Ribalta, mestre de la colònia «Asland», qui ensàti l'obra de la Mancomunitat Catalana, pel concurs obert d'instal·lació de biblioteques públiques.

El conferenciant dissertà molt discretament els diferents caires de cultura local, i feu sentir al nombros auditori la necessitat per a la Poble d'una biblioteca, si bé de tercera classe.

Es remeteren les conclusions al nostre Ajuntament, societats i altres entitats de la vila, perquè tots cooperessin amb llur esforç perquè fos un fet l'adquisició de la tal biblioteca.

Són assenyalades altres dues conferències com a complement de la primera, les quals aniran a càrrec del mateix senyor Ribalta, per explicar els avantatges morals que poden derivar-se de la instal·lació d'una biblioteca pública.

Per tal motiu, el conferenciant rep les més afectuoses felicitacions dels veritables amants de la cultura poblana.

Avui, efecte d'aquesta patriòtica campanya, el Centre de Cultura Valenciana ha enriquit la seva biblioteca amb una obra mest, consistent en un estudi del castell, fet per l'arquitecte En Manuel Cortina, director de l'entitat, i un altre del també director de la dita entitat, En Vicens Ferran, que completa l'anterior, puix està integrat per una monografia sobre les nobles famílies a les quals pertanyé aquell casal.

Il·lustren el famós opuscle una copiosa col·lecció de fotografies, deguts a N'Antoni Agustí Chust, director corresponent del Centre, i a l'entès fotògraf En Josep Maria Cabedo. També hi figuren els palaus atrets per l'esmentat arquitecte senyor Cortina, molt minuciosos i ben tractats.

E. M. F.

València, 16 de febrer de 1923.

LLEIDA

(Conferència de les 9.30 de la nit)

L'aigua

La Junta d'Aiguatge ha disposat tallar l'aigua del Canal de Pinyana, que serveix a les fonts de la nostra ciutat, el 4 de març, per a procedir a la neteja de les cèl·lules de la zona regable.

Per això, les fonts estaran tancades, perquè no ha estat possible al·mentar les bases depuradores amb aigua del Canal d'Aragó i Catalunya.

Notes del Govern civil

El Govern civil ha autoritzat els pressupostos ordinaris de l'any 1923-1924 dels pobles de Guixers, Gerri, Escaló, Monrús i l'extraordinari de Preixens.

En canvi, han estat retornats per a ésser rectificats, els de Vilanova de la Barca, Pobleta de Velvet, Castellbó, Miralcamp i Menarguens.

El Butlletí Oficial porta la relació de les mines que han de sotmetre's a revisió tècnica, per a posar-se al corrent de pagaments a l'Estat. Dona un termini de deu dies.

Altres noves

Demà, a les sis, celebrarà sessió la Junta de Cèquiaje.

Han estat nomenades mestresses interines les senyoretes Maria Pujol, Cecília Martí, Francisca Borrás, Genèrova Sala i Neus Marín.

Ha produït molta satisfacció, la concessió d'una estació radiogràfica a l'Hospital Militar d'aquesta ciutat, al qual li feia molta falta.

Demà, a la matinada, marxaran a Barcelona els reclutes que s'han d'embarcar cap a Melilla i Larraix.

L'inspector de Primera Ensenyament, ha clausurat una escola particular del poble de Tàrris, perquè no estava autoritzada.

Conca de Barberà

ESPLUGA DE FRANCOLI.—La simpàtica festa de l'arbre, de la qual en donavam compte en la nostra crònica anterior, sembla que tindrà lloc en la nostra vila en data molt propera. Es troben ja enramades les acícies de la plaça de l'Església i els platans del passeig d'En Canyelles. Tot el que té de llengua el primer, ho té de censura el segon, ja que si bé es veritat que les acícies portaven una vida raquítica, no succeïa el mateix amb els platans, que embellien l'esmentat passeig per la seva corpulència i frondositat, per això el permetre i consentir l'arrabassament dels tanquíssims arbres, al nostre entendre — i amb nosaltres tothom — és mancar el bon gust i atemptar contra la bellesa i la higiene de la població. Perquè celebrar la festa de l'arbre, si de primer antuvi ja anem contra els arbres? No podem, tal volta fer nous passeigs?...

El carnaval ha transcorregut en mig de gran animació en tots els balls. Hi han hagut premis a les millors disfresses.

La persistència secada té molt capficat als pagessos d'aquesta comarca eminentment agrícola, doncs de perllongar-se gaire més aquest temps, es pot donar per perduda la collita de cereals.

Els rumors que hi havia de la creació d'una Federació de Clubs de Futbol, per a disputar-se el campionat de la conca, sembla que va a ésser tot seguit una realitat. Els nostres equips batereu darrerament a l'Esportiva Catalana, de Reus, per 4 a 2 gols.

La nova Junta del nostre club, és proposa fer aviat els treballs pel tancament del nostre camp i altres millores no menys importants. Ho celebren molt.

Vallès

SANT CUGAT DEL VALLES.—Mereixuts elogis rep el nostre Ajuntament, i especialment el nostre digníssim alcalde, En Pere Estapé, per la profusa millora que venen realitzant en pro de l'embelliment dels carrers i places d'aquesta vila. Estan ja acabats els treballs d'adoquinament del carrer de Santa Maria, que queda convertit en un elegant carrer de ciutat. La marxa de clavaqueres

GIRONA

(Conferència de les 9.45 de la nit)

La Diada de la Llengua a Torroella

La Comissió delegada de Nostra Parla a Girona, està rebent nombroses comunicacions d'entitats catalanistes de les comarques gironines, avinentant l'assistència de llurs delegats a la Diada de la Llengua Catalana que se celebrarà diumenge a Torroella de Montgrí. Entre altres oradors, parlaran En Ramon Negre i Balet, En Lluís Puig de la Bellacasa, N'Albert de Quintana i de León, En Jaume Bofill i Matas i En Joan Valls i Pujals. L'acte promet tenir un gran èxit.

L'electricitat a Girona

El Consell directiu de la Cooperativa de Fluid Elèctric de Catalunya, arribarà dimarts, per a celebrar un acte al Teatre Principal, donant compte dels seus projectes i mitjans per a fer una instal·lació d'electricitat a Girona.

Concerts

Els dies 2 i 6, se celebraran al Saló Granvia, dos concerts a càrrec dels notabilíssims artistes Pepeta Regnard, cantatriu, i Antoni Sala, violoncel·lista.

Altres noves

A Santa Coloma de Farnès s'estan acabant les obres de la Biblioteca Popular, que construeix la Caixa de Pensions per a la Veïlla i d'Estalvis.

Ha estat convocada per al dia 20, la Comissió Provincial.

Ha estat detinguda Carme Hernández Ventura, acusada d'haver substeixit una quantitat a Francesc Frigola Calabuig.

toca també al seu terme, de maneja que a la bellesa de la població, s'hi ajunta també la fama de saludable.

La falta de pluges que es patia, igual que altres poblacions, ocasionarà seriosos perjudicis a l'agricultura.

La Mancomunitat de Catalunya està empenyent la carretera que travessa la vila.

Promet veure's molt concorreguda la típica romeria a la capella de Sant Medí, que se celebrarà com els altres anys, dissabte, dia 3 del propinent mes de març. Les colles sancuguanes estan ja organitzant-se, com així mateix les de Barcelona.

La febre d'edificació es va accentuant cada dia més, puix en l'actualitat s'estan construint més de 50 torres i xalets. Aquesta pressa de construcció, que aviat convertirà aquesta vila en un Sarrià o Sant Gervasi, es deu principalment al magnífic clima i a les condicions avantatjoses en què els propietaris cedeixen els terrenys.

L'històric Monestir de St. Cugat continua essent cada dia més visitat, puix les seves riqueses arqueològiques, tan admirablement glossades per En Puig i Cadafalch en el seu parlament, amb motiu de la festa dels Amics de l'Art Litúrgic, celebrada als claustres del Monestir, atrauen tot català amant de les bel·leses arquitectòniques de la seva pàtria.

Sota la direcció del jove, però intel·ligent mestre, En Domènec Oristrell, s'ha constituït un Orfeó, que porta el nom de «Sant Medí», format per uns 70 orfeonistes. El dia 2 del eixent, amb motiu de la Diada Pomelista, va donar el seu concert inaugural, cantant les boniques composicions «El cant de la Senyera», «L'Himne de l'Arbre Fruiter», i «La Saldana de les Monges». Les copioses ovacions que rebereu els donaran força per a prosseguir el camí emprès, camí de cultura i patriotisme. El mestre Oristrell fou molt felicitat, puix en poc temps ha aconseguit, en el seu Orfeó, un conjunt i afinitat meravellosos. En el darrer assaig que celebrà l'Orfeó fou elegida la següent Junta Directiva: president, Ramon Torrents; secretari, Pere San; tesorera, Joan Capmany; arxiver, Francesc Vila; vocals: Miquel Jané, Jaume Bell, Enric Vila i Miquel Rodó.

La festa íntima celebrada pels Pomelists de Jovenut de la localitat, el dia 11, resultà força agradable. Es llegiren boniques poesies i es representà la comedieta «L'aprenent nou» elçant l'acte un bell parlament del secretari, senyor Alomar, i un altre de la senyoreta Antonia Torres, entusiasta pomelista.

VILANOVA

Una protesta

Hem rebut el següent escrit:

Grup de Viatjants reunits a Vilanova, protesten enèrgicament de l'incident esdevingut al company senyor Antoni Buxadés, puix per portar en el trajecte de l'americana un llac amb les quatre barres catalanes, fou expulsat de la Societat «Gran Saló», per agents del municipi, faltant a tot principi de respecte a la nostra ensenya, i a la consideració envers totes les exterioritzacions dels sentiments humans. — Antoni Buxader, Francesc Julià, Antoni Charles, Manuel Fortet, Angel Jofas, Francesc Salvat, Xavier Vinyeta, M. Marimón i Josep Gallemí.

La Costa

ARGENTONA.—S'han celebrat les festes carnavalesques encara que amb poca animació i amb una decadència més gran que els anys anteriors; tant és així que no s'ha fet res d'extraordinari que ens recordés les tals diades.

Els balls celebrats al Foment Argentonès, foren amenitzats per un jazz-band de la capital, amb una concurrència no molt nombrosa.

Al Cinema Glòria s'han representat durant aquests dies, escollides pel·lícules cinematogràfiques.

Es troba entre nosaltres la distingida família del senyor Puig i Cadafalch; a la qual desitgem que la seva estada a aquesta població, els sigui ben agraïda.

Ha estat repartida acuradament impresa, la memòria i l'estat de comptes de l'any 1922 del Patronat Obrer de Sant Isidre, que es va llegir en el seu estatge el dia 2 de l'actual.

La secció dramàtica d'aquesta entitat, efectuarà diumenge una excursió col·lectiva a Barcelona, anant a l'Ateneu Obrer de Sant Lluís Gonçal, de Sant Martí, a representar el bonic drama «Perdó», i la divertida comèdia «El pou de la fatalitat».

Durant la present temporada de Quaresma, tenen en projecte la representació de les millors obres del Teatre Català-Català.

Enguany els sermons quaresmals han estat confiats a l'eminent orador mossèn Josep Pujol, beneficiat de Santa Maria del Mar, de Barcelona.

S'estan fent els treballs necessaris per a baixar l'aigua ferrogina del manantial Ballot, prop de la torre del propietari de l'esmentada font, senyor Galifa, situada a poca distància de l'Hotel Solé.

Ens alegrem moltíssim d'aquesta millora, ja que a més d'ésser un bé pel poble, serà una gran comoditat pels estujejants, principalment per aquells que tenen necessitat de bany d'aquesta aigua medicinal.

ARENYS DE MAR.—Les festes del Carnestoltes han transcorregut en mig d'una animació i alegria extraordinàries. Els balls i sardanes, celebrats al Casino de la Indústria i a l'Ateneu Arenyenc, es van veure molt concorreguts. La passada que, organitzada per aquesta darrera entitat, resultà molt lluida, mereixent ésser una esplèndida cavalcada, que era la reproducció del quadro quart de la revista «Fantasies i realitats», estrenada el dia de Nadal, pel quadro dramàtic del Centre Regionalista.

Les funcions de cinema i varietats, a la Sala Mercè i al cafè «El Segles», es veieren concorregudes per un nombros públic. El ball de disfresses celebrat al Circol Lloberas estigué molt animat.

Les funcions religioses foren concorregudes per un nombre considerable de fidels, i per final de les Quaranta Hores, en processó, que recorregué part de la riera, fou passejat Nostramo. Ocupa la Sagrada Catedral el reverend mossèn Josep Maria Alomar, a qui també han estat confiats els sermons quaresmals.

La festa íntima celebrada pels Pomelists de Jovenut de la localitat, el dia 11, resultà força agradable. Es llegiren boniques poesies i es representà la comedieta «L'aprenent nou» elçant l'acte un bell parlament del secretari, senyor Alomar, i un altre de la senyoreta Antonia Torres, entusiasta pomelista.

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

La posició econòmica de l'Índia

El P. Cirera, procurador dels missioners de Bombai, demana als productors d'interessar-se pel comerç d'aquell país.

Ahí al vespre, el P. Cirera, procurador dels missioners de Bombai, va donar una conferència al Foment del Treball de Barcelona, sobre el tema "Posició econòmica de l'Índia". La dies enllaç en va donar una al Seminari sobre el moviment religiós, i una altra a la Universitat sobre el moviment cultural d'aquell gran imperi. Aquestes conferències són fruit d'estudis i observacions de l'eminent jesuïta, fets durant un any de sojorn a l'Índia, després d'haver recorregut totes les parts civilitzades de l'Índia.

Per a escoltar el P. Cirera s'omplí abir de gom a gom la sala del Foment, assistint-hi també representació de les autoritats.

Després de la presentació de l'Il·lustrat conferenciant pel president senyor Sert, el P. Cirera començà la seva conferència donant una idea prèliminar de l'Índia. Projectat el mapa donà explicacions geogràfiques. L'Índia comprava avui amb 330 milions d'habitants; d'aquests, 250 milions estan sota el domini britànic. Els altres 80 milions es dividixen en petits Estats independents, dins els quals la Gran Bretanya no deixa tampoc de tenir una petita tutela.

Record l'origen de la penetració britànica a l'Índia, que arrenca del 1600, i durant més de dos cents anys estigué en mans de la Companyia de l'Índia oriental. Però estevintuda després Anglaterra la mestressa dels ansars, el Govern britànic va començar d'intervenir directament a l'Índia, venent-se secundat per diversos rajàs que lluitaven contra els altres a benefici d'Anglaterra. Però fins a començaments del segle XIX no s'inicià el domini complet, essent proclama emperadriu la reina Victòria.

Aquesta tenia un gran prestigi a l'Índia, però en esclatar la guerra, les circumstàncies canviaren així com a tot arreu. El indi lluitaren amb els anglesos i el contacte amb ells feu néixer la idea de la sobirania. Vingueren convulsions al país, i la idea nacionalista ha fet allí grans progressos, dividint-se els nacionalistes en dos bàndols: l'un moderat i l'altre exaltat. El Govern britànic, volent aturar aquest moviment, va concedir a l'Índia una autonomia essencialment econòmica, constituint-se un Govern que el governador general controla. El país està dividit, demés, en províncies o presidències, que tenen per capitals Bombai, Calcuta, Madras i Delhi.

L'Índia ha sentit també les conseqüències de la guerra. Els pressupostos de 1919-20 es saldaren amb un dèficit de 20 milions de lliures. S'han reforçat els ingressos, augmentant les tarifes ferroviàries, els serveis públics, els drets de duana, etc. El pressupost per a 1922-23, si dona resultat, superarà ja les despeses i ja la situació es normalitzarà tot seguit. El pressupost de 1920-21 era de 114 milions de lliures; el de 1922-23 és de 137 milions. El deute assolí la xifra de 283 milions de lliures.

Assenyalà el P. Cirera que a l'Índia es respira un benestar econòmic. Els diversos emprèstits llançats l'any passat foren coberts diverses vegades. Pel gener de 1921 es produí un fet important per a l'economia del país. Els Bancs de Calcuta, Bombai i Madras es fusionaren, convertint-se en el Banc Nacional de l'Índia, que té tres quarts de segle que es desenvolupa. El capital d'aquests Bancs fou triplicat, i el nou Banc, que està estretament lligat amb el Govern, presta grans serveis amb les sucursals que està obligat a posar a totes les grans ciutats.

El comerç ha augmentat molt en pocs anys. No obstant, en el període 1920-21 s'emportà a causa de l'escassa collita, degut a la manca de pluges. Això feu disminuir notablement l'exportació. Les pluges tenen una influència decisiva en el país. La temporada d'aquestes és del juny al setembre, convertint-se l'Índia en un mar. Si les pluges no manquen, el país és ric i prosper. Si no plou, ve una misèria espantosa i moltes persones es moren de fam.

Els ferrocarrils són el mitjà essencial d'acudir en socors de les regions empobrides. Gràcies a aquestes comunicacions pot evitar-se avui que morin milers de persones de fam.

L'exportació en 1920-21 assolí la xifra de 238 milions de lliures; dels quals, 70 foren de la lita. Venen després en importància el cotó, l'arròs, el te, el blat i les pells. La importació assolí 235 milions de lliures; dels quals, 102 milions foren de teixits de cotó. Després venen en importància el ferro, l'acer, els olis minerals, el sucre, materials per a ferrocarrils, instruments agrícoles, etc.

A l'Índia abunden les primeres matèries. Fins fa poc la indústria estava abandonada. Però la guerra ha ensenyat que la vida del país depèn de posseir les indústries essencials, i per a desenvolupar-les s'ha constituït el departament general d'Indústria, el qual es prencupa de l'ensenyament tècnic. En poc temps s'han fet grans progressos. El cens de la presidència de Bombai dona 1.400 establiments moguts pel vapor, gas o olis; 234 moguts per electricitat i 267 per motors. La principal indústria és la del cotó, la qual compta amb 292 fàbriques, d'un total de 103.000 telers.

La ciutat de Bombai es col·loca en primer lloc de l'Índia. Compta ara amb un milió cent mil habitants, havent-n'hi un excés de 368.000. Diu el P. Cirera que aquest fet explica el gran moviment de gent que hi ha pels carrers, cosa no ha vist en cap de les ciutats del món que ha visitat. Bombai serà, dins de poc, una ciutat grandiosa i molt bella.

L'agricultura és, i ho serà per molts anys, la principal riquesa de l'Índia. Les tres quartes parts de la població en viuen. Hi ha cent milions d'hectàrees conreades; dels quals, les quatre cinques parts estan destinats a productes alimenticis i l'altra cinquena a productes per la indústria. El cultiu de l'arròs ocupa 28 milions d'hectàrees.

El Departament d'Agricultura té molta cura a millorar la qualitat i quantitat dels productes. Així és que hi ha terra que per hectàrea dona un benefici net de mil pessetes. També es va millorant la qualitat del cotó, el qual no és tan estimat com el d'altres països. Per assegurar les col·lites i no confiar en les pluges, es treballa activament en la construcció de canals de regadiu. Avui aquests reguen 10 milions d'hectàrees. S'està projectant un gran mar al riu Indus, el qual tindrà un quilòmetre de llargada i servirà per a regar 2 milions d'hectàrees. Serà l'obra d'aquest gener més gran del món. Les despeses que ocasiona aquestes millores són insignificants pels productes que se'n treuen. No passen de 12 cèntims per hectàrea.

El bou és el principal element de força de l'Índia. El cens de 1910-11 donava un contingent de 178 milions de caps de bestiar, i el de 1919-20 fou de 196 milions. Com que l'Índia no menja la carn de bou, aquest bestiar és molt conservat i assolí un preu inferior als altres.

Un dels rendiments importants per al Govern són els boscos, els quals ocupen una àrea de 225.000 mil·líons d'hectàrees. L'exportació va a càrrec d'un cos d'enginyers i el producte net és de 40 milions de lliures a l'any. I encara no augmenta perquè no pot arribar-se a certes regions interiors.

Passà a descriure el P. Cirera el servei dels ferrocarrils, dels quals hi ha 60.000 quilòmetres de línia que permeten recórrer tot el país, llevat de les regions no civilitzades. El servei està a l'alçada dels millors d'Europa i els preus de la tercera classe són molt econòmics, ço que motiva que surtin diàriament 3.000 trens de 500 passatgers. El tren més lúrex i de més velocitat és el correu. Hi ha vint anys enrera reservats per a europeus, però avui quasi han desaparegut perquè l'Índia no admet que se'l tracti en un nivell inferior.

El conferenciant donà també detalls del servei de correus, organitzat excel·lentment. Fèu grans elogis dels encarregats de dur-lo als llocs més

BORSA DE BARCELONA

17 de febrer de 1923

Cotització única del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa i el Mercat d'Úrs de Valors

SESSIONS DEL DIA. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: Es fa de Nords de 69'50 a 69'75 i a 69'80, Alacants a 69'00, Caceres variable a 36'00, Filipines a 24'00, Algues a 110'55, Gran Metropolità de 146'00 a 145'25 i a 143'00, Colonials de 62'75 a 63'00, Felgueres de 58'25 a 58'50 i a 58'35, i Sucres ordinàries a 39'00.

A la tarda, a la Casa Llotja. Es fa de Nords de 69'85 a 70'10 i a 69'90, Alacants de 69'80 a 69'95 i a 69'70, Caceres variable de 36'30 a 36'70, Filipines de 24'00 a 208'00 i a 205'00, Gran Metropolità de 144'00 a 140'00 i a 140'50, Metro transversal de 125'00 a 127'50, Algues a 116'65 i a 116'50, Colonials de 63'25 a 62'50, i Felgueres de 53'25 a 53'00.

Cotització de valors tractats al comptat i de les citades en el Butlletí Oficial

Barcelona Traction and Light Power 7'00, a 100'25 i 100'00.
Barcelona Traction and Light Power 7'00, a 107'00.
Barcelonense de Navegació 6'00, a 52'10 i 100'00.
Obligacions Espanyola Colonització 6'00, a 95'00.
Foment d'Obres i Construccions 6'00, a 54'25.
Municipi de l'Exposició 6 per 100, a 99'25 i 100'00.

Grans Molins Bascos 8'00, a 91'00.
Mines de Potassa «Súria» 7'00, a 99'00.
Tramvies de Sevilla 6'00, a 95'00.
Tramvies de Barcelona 6'00, a 102'25.
Hotel Ritz 7'00, a 94'00.

AL COMPTAT Reproduït del Butlletí Oficial

Canvis estrangers	Ajuntaments i Diputacions	Alacant i hipotecas	Regadius Llevant 6'00
París, xec. 23'35	Municipi semestral. 73'75	2'00	81'25
Berlín, xec. 53'01	1920. 73'00	2'00	81'25
Bruxel·les, xec. 0'00	1921. 73'00	2'00	81'25
Amsterdams, xec. 50'50	1922. 73'00	2'00	81'25
Novaya, xec. 00'00	1923. 73'00	2'00	81'25
Zurich, xec. 1'03	1924. 73'00	2'00	81'25
Nova York, xec. 6'00	1925. 73'00	2'00	81'25
Deutes Estat			
Interior			
A. 71'75			
B. 71'50			
C. 71'50			
D. 71'25			
E. 71'30			
F. 71'00			
G. 71'25			
H. 71'25			
I. 71'25			
J. 71'25			
K. 71'25			
L. 71'25			
M. 71'25			
N. 71'25			
O. 71'25			
P. 71'25			
Q. 71'25			
R. 71'25			
S. 71'25			
T. 71'25			
U. 71'25			
V. 71'25			
W. 71'25			
X. 71'25			
Y. 71'25			
Z. 71'25			
Extèrior			
A. 88'50			
B. 88'50			
C. 88'50			
D. 88'50			
E. 88'50			
F. 88'50			
G. 88'50			
H. 88'50			
I. 88'50			
J. 88'50			
K. 88'50			
L. 88'50			
M. 88'50			
N. 88'50			
O. 88'50			
P. 88'50			
Q. 88'50			
R. 88'50			
S. 88'50			
T. 88'50			
U. 88'50			
V. 88'50			
W. 88'50			
X. 88'50			
Y. 88'50			
Z. 88'50			
Amort. 5'00			
A. 88'50			
B. 88'50			
C. 88'50			
D. 88'50			
E. 88'50			
F. 88'50			
G. 88'50			
H. 88'50			
I. 88'50			
J. 88'50			
K. 88'50			
L. 88'50			
M. 88'50			
N. 88'50			
O. 88'50			
P. 88'50			
Q. 88'50			
R. 88'50			
S. 88'50			
T. 88'50			
U. 88'50			
V. 88'50			
W. 88'50			
X. 88'50			
Y. 88'50			
Z. 88'50			
Amort. 5'00			
A. 88'50			
B. 88'50			
C. 88'50			
D. 88'50			
E. 88'50			
F. 88'50			
G. 88'50			
H. 88'50			
I. 88'50			
J. 88'50			
K. 88'50			
L. 88'50			
M. 88'50			
N. 88'50			
O. 88'50			
P. 88'50			
Q. 88'50			
R. 88'50			
S. 88'50			
T. 88'50			
U. 88'50			
V. 88'50			
W. 88'50			
X. 88'50			
Y. 88'50			
Z. 88'50			
Amort. 5'00			
A. 88'50			
B. 88'50			
C. 88'50			
D. 88'50			
E. 88'50			
F. 88'50			
G. 88'50			
H. 88'50			
I. 88'50			
J. 88'50			
K. 88'50			
L. 88'50			
M. 88'50			
N. 88'50			
O. 88'50			
P. 88'50			
Q. 88'50			
R. 88'50			
S. 88'50			
T. 88'50			
U. 88'50			
V. 88'50			
W. 88'50			
X. 88'50			
Y. 88'50			
Z. 88'50			
Amort. 5'00			
A. 88'50			
B. 88'50			
C. 88'50			
D. 88'50			
E. 88'50			
F. 88'50			
G. 88'50			
H. 88'50			
I. 88'50			
J. 88'50			
K. 88'50			
L. 88'50			
M. 88'50			
N. 88'50			
O. 88'50			
P. 88'50			
Q. 88'50			
R. 88'50			
S. 88'50			
T. 88'50			
U. 88'50			
V. 88'50			
W. 88'50			
X. 88'50			
Y. 88'50			
Z. 88'50			
Amort. 5'00			
A. 88'50			
B. 88'50			
C. 88'50			
D. 88'50			
E. 88'50			
F. 88'50			
G. 88'50			
H. 88'50			
I. 88'50			
J. 88'50			
K. 88'50			
L. 88'50			
M. 88'50			
N. 88'50			
O. 88'50			
P. 88'50			
Q. 88'50			
R. 88'50			
S. 88'50			
T. 88'50			
U. 88'50			
V. 88'50			
W. 88'50			
X. 88'50			
Y. 88'50			
Z. 88'50			
Amort. 5'00			
A. 88'50			
B. 88'50			
C. 88'50			
D. 88'50			
E. 88'50			
F. 88'50			
G. 88'50			
H. 88'50			
I. 88'50			
J. 88'50			
K. 88'50			
L. 88'50			
M. 88'50			
N. 88'50			
O. 88'50			
P. 88'50			
Q. 88'50			
R. 88'50			
S. 88'50			
T. 88'50			
U. 88'50			
V. 88'50			
W. 88'50			
X. 88'50			
Y. 88'50			
Z. 88'50			
Amort. 5'00			
A. 88'50			
B. 88'50			
C. 88'50			
D. 88'50			
E. 88'50			
F. 88'50			
G. 88'50			
H. 88'50			
I. 88'50			
J. 88'50			
K. 88'50			
L. 88'50			
M. 88'50			
N. 88'50			
O. 88'50			
P. 88'50			
Q. 88'50			
R. 88'50			
S. 88'50			
T. 88'50			
U. 88'50			
V. 88'50			
W. 88'50			
X. 88'50			
Y. 88'50			
Z. 88'50			
Amort. 5'00			
A. 88'50			
B. 88'50			
C. 88'50			
D. 88'50			

LABUS DELS ALCOHOLS INDUS-

TRIALS
 Demà tindrà lloc a Vilanova i Geltrú, a les quatre de la tarda, el Foment del Treball, cedit a l'acte, el muntatge sobre l'actual crisi vinícola en relació amb l'ús d'alcohol industrial ha organitzat la Conferència Agrícola «Unió de Vinyaters de Catalunya», formant part de la campanya empresa.
 En l'esmentat acte hi prendran part prestigiosos braders agraris, tenint-se notícia que hi assistiràn representacions de tota la comarca.

FARRATGES

Dia 17 de febrer de 1933.
 Alfals d'Urgell de primera, a 24'50 pessetes els 100 quilos estació de Barcelona.
 Alfals d'Urgell de segona, a 20'50 pessetes.
 Palla d'Urgell, a 13'50 pessetes.
 Palla del país, a 13'50 pessetes.
 Palla curta de l'Aragó, a 12 pessetes.
 Palla per a embalatges, a 11 pessetes.
 Palla per a omplenar mantes, a 11 pessetes.

FARINES

Extra, a 63 pessetes els 100 quilos.
 Rodona, a 62 pessetes els 100 quilos.
 Extra força, a 76 pessetes els 100 quilos.

DESPULLES

Número 4, a 25 pessetes els 60 quilos.
 Segones, a 22 pessetes els 60 quilos.
 Terceres, a 20 pessetes els 60 quilos.
 Quarts, a 15 pessetes els 60 quilos.
 Segó, a 4 pessetes la quarta.
 Segonet, a 4'50 pessetes la quarta.

Moviment del Port el dia 15

VAIXELLS ENTRATS:

Vapor espanyol «Villarreal», de Gran, amb càrrega general i 150 passatgers.
 Vapor espanyol «Balear», de Mahó, amb càrrega general i 6 passatgers.
 Pallebot espanyol «Villa de Torrevelilla», de Màlaga, amb adobs.
 Pallebot espanyol «Isabel Vanrell», de Màlaga, amb càrrega general.
 Vapor anglès «Mahler», de Calcuta, amb càrrega general.
 Vapor espanyol «Mahón», d'Elvis, amb càrrega general i 4 passatgers.
 Balandra espanyola «Maria de los Dolores», de Capdepera, amb fusta.
 Bagut espanyol «Alfredo», de San Carlos, amb sal.
 Vapor noruec «Freikoll», de Newcastle, amb carbó.
 Vapor espanyol «Canarias», d'Al-

xandria, en llast.
 Vapor espanyol «Maria Antonia», de Gijón, amb carbó.
 Vapor espanyol «José Maria», de la mar, amb peix.

VAIXELLS DESPATXATS:

Pallebot espanyol «Virgen de Montserrat», amb càrrega general, cap a Palma.
 Pallebot espanyol «Joven Paquito», amb càrrega general, cap a Palma.
 Veler italià «Sant Jacopo», en llast, cap a Nemura.

VAIXELLS SORTITS:

Vapor espanyol «Vizcaya», amb càrrega general, cap a Bilbao i escales.
 Vapor espanyol «Tordera», amb càrrega general, cap a Las Palmas i escales.
 Yacht de recreu anglès «Orprey», amb el seu equip, cap a Tolón.
 Vapor belga «Ionier», amb càrrega general i trànsit, cap a Anvers i Sant Felú.
 Vapor finlandès «Bjornia», amb càrrega general, cap a Londres i escales.
 Vapor espanyol «Uribitarte», en llast, cap a Huelva.
 Vapor noruec «Terje», en llast, cap a València.
 Vapor espanyol «Mahón», amb càrrega general, cap a Elvissa.
 Vapor espanyol «Rey Jaime I», amb càrrega general, cap a Palma.

Banco Español de Crédito

Capital Ptas. 50 millions
 Rambla d'Estudis, 14

Admetem imposicions en Compte d'Estalvi des d'una a 10.000 pessetes, abonant el 4% d'interès.
 Cupons. Valors. Girs. Descompte i cobrament de lletres.
 Canvi de monedes

Espectacles

Gran Teatre del Liceu

Dijous, 22. Primer concert pel genial pianista EMIL SAUER. Continua obert l'abonament i s'admeten entrades a Comptaduria per al primer i segon concert.

Principal Palace

Plaça del Teatre, 2 i 4 - Telèfs. 5123 i 4736 A

AVUI, DISSABTE, DIA 17
 a les deu de la nit:
REAPARICIO
 de la companyia de revistes d'aquest teatre, amb l'espectacle de gran presentació
ORI - ORI
ZIQ - ZAQ

Integrat pels quadros que obtingueren més èxit en les dues esmentades revistes, figurant-hi els títols:
SEMPLICISIMUS - ASPAGNOLADE - BILLO DE MUSECOS - LA REVUE QUE ARRIVE - SILUETAS, LUCES Y COLORES - A LA LUZ DE LA LAMPARA - LAS CAMPANAS DE PASCUA
 Direcció escènica i coreogràfica de J. W. MACKSON
 100 artistes espanyols i estrangers, 100.500 vestits de la casa Max Welby, de París.

Teatre Català ROMEA

Telèfon 3500 A. — Avui, dissabte, dia 17 de febrer. Nit, quarta vetllada de TEATRE SELESTE. Estrena de la comèdia de F. de Cured, traducció de C. Capdevila.

LA FORASTERA

La comèdia en un acte,
PER NO ESSER TRETZE
 Els personatges femenins de totes dues comèdies, seran vestits per Jeanne Lanvin. — Demà, diumenge, Tarda, a les tres. La magnífica obra d'En Folch i Torres. LA FILLA DEL MOLINER. A dos quarts de sis. El gran diòs espectral, LES AVENTURES D'EN MASSAGRAN. Nit, LA FORASTERA i PER NO ESSER TRETZE.

Teatre Català ROMEA

Telèfon 3500 A. — Avui, nit, QUARTA VETLLADA DE TEATRE SELESTE. Estrena de la comèdia en tres actes, de François de Cured, traducció de C. Capdevila.

LA FORASTERA

La comèdia en un acte, **PER NO ESSER TRETZE**. Els personatges femenins de les dues comèdies, seran vestits per Jeanne Lanvin.
 Es despatxa a Comptaduria.

TIVOLI

Gran companyia d'òpereta
ESPERANÇA IRIS

Nit, a les deu. La magnífica òpereta en tres actes.

LA PRINCESA DE LA CZARDA

Creació d'Esperança Iris, i selecció de festa pels
GROWWELLS i ESPERANÇA IRIS
 Demà, diumenge, tarda i nit. LA PRINCESA DE LA CZARDA i si de festa pels Growwells i Esperança Iris.
 Es despatxa a Comptaduria.

Teatre Català ROMEA

Dimarts, 20. Nit
 Recital per l'EMINENT GUITARRISTA
SAINZ DE LA MAZA

Magnífic programa
 Detalls per cartells i programes
 Es despatxa a Comptaduria

Teatre de Novetats

Vuit elegants
BALLS DE DISFRESSES

AURIGEMMA-CANADO
 Avui, dissabte, 17 de febrer.

BALL GLORIA

El dissabte, 24 de febrer. Festival MICAREME. — Localitats: Casa Aurigemma, Ferran, 53, i a la taquilla del Teatre.

Teatre Català ROMEA

Telèfon 3500 A. — Tres úniques funcions pel colós de l'escola francesa, el gran

GEMIER

Dies 26, 27 i 28 de febrer.
L'AUTORITAIRE — TARTUFFE
LA RABOUILLEUSE

Tres originals creacions del cèlebre «Animateur» GEMIER. — Abonament i venda a Comptaduria a l'Administració del teatre.

TEATRE NOU

EMPRESA SERRANO
ESPECTACLES IRIS - PALMER

DEBUT - DEBUT
 Avui, dissabte, a les deu de la nit

LA CHARLOTTE i KRECKOW
 amb el seu meravellós
BALLET SOBRE GEL

Direcció
PAUL H. KRECKOW
 Director d'orquestra
JOAN E. LAMBERT

PROGRAMA
PRIMERA PART — Primer: Obertura «DIE FLEDERMANS», STRANSS;

segon: UNA ESCENA DE INVIERNO EN SAINT-MAITZ, LIATZ; tercer: LA MUCHACHITA, senyoreta GERTRUDIS, Ehrlich, FRIEMER; quart: MARCHA MILITAR, senyor Paul Kreckow, TAUBERT; cinquè: PIERROT i PIERRETE, senyoretes Dora Wischer i Elsi Derksen, Wolf-Ferrari; sisè: TRUCHLINZ-STIMMEN (VOZ DE PRIMAVERA), LA CHARLOTTE, L'UNICA AL MON, STRANSS; setè: MUÑECAS DE LANA, GOESL; vuitè: FLIRTEO EN PRIMAVERA, senyoretes Dora Wischer i Elsi Derksen i Mr. Kreckow, Delibes; novè: CZARDA GERTRUD ERICH Y BOB LAENGE, BRAHNA; desè: PARODIA EXCENTRICA, senyors HARRAS i CHARLES, KERN; onse: DANZA APACHE, LA CHARLOTTE i KRECKOW, OFFENBACH.

SEGONA PART. — ELS GERMANS FERRONIS, CLOWNS EXCENTRICS MUSICALS.

TERCERA PART. — CARNAVAL, música: Robert Schumann, arranjament: PAUL H. KRECKOW; Coreografia JAN TROJANOWSKI, DIRECTOR ARTISTIC PAUL H. KRECKOW. Primera ballarina, LA CHARLOTTE; Colombine, LA CHARLOTTE; Arlequin, Paul H. Kreckow; Pierrot, Gertrud Lawicki; Florestan, Bob Laenge; Chirina, Dora Wischer; Estrella, Elsi Derksen; La coqueta, Elsi Ruckow; Papillon, Gertrud Ehrlich; Eusebius, Kurt Neuman. GRAN MASCARADA: Elsi Kreckow, Fritz Rogge, Hilda Rosenthal, Betty Ruckert, Alice Speck, Marg Karney, Claire Foetzken, Marta Kollert, Marg Bell, Gerda Plasmann, Ehrlich Klammenek.
 Decorat expropiat dels escenògrafs GERMANS TARAZONA, de NOVA YORK. Riquíssim vestuari confeccionat expropiat per a aquest ballet, als tallers de la casa HUC BARUCH i COMPANYIA, de Berlín Nova York.
 Preus: Butaca, 3'50 pessetes. General, 0'50 pessetes.

TEATRE COMIC

Avui, dissabte, nit, a dos quarts de deu. La tragèdia en quatre actes, LA TOSCA, i el drama en tres actes, EL ROBO DE LA PERLA NEGRA.

Teatre Victòria

Nova empresa
 Inauguració de la temporada de Quaresma. — Direcció: Ferran Vallejo i Francesc Vidal. — Mestres: Blay i Contí. Debut, avui, dissabte, dia 17, a tres quarts de deu de la nit. Primer: la sarsuela en un acte.

Carceleras

per Josefina Chafer, Matilde Tornamira, Francesc Vidal, Mireia, Damià Rojo, Josep Acuña, Alfonso Aya, encètera. Segon:

Las musas latinas

Per Salut Rodríguez, Concepció i Pepeta Huertas, Viladón, León, totes les segones típies i els senyors Acuña, Rodolf Blanco, Rojo, Aya, Torres, Manuel Pradas, Alcada, Mariner, etc. Tercer: estrena en aquest teatre, del sainet en dos actes.

El número 15

Per Ferran Vallejo, Salut Rodríguez, Matilde Tornamira, Pepeta Huertas, Blanco, Vidal, Pradas, Rojo, etc.
 Demà, diumenge, tarda i nit, el mateix cartell d'avui, dissabte.

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevil Josep Santpere
 Avui, a les deu de la nit

DEBUT DE PEP BERGES
 ESTRENA DE LA SEGONA NIT DE NUVIS.

Teatre Poliorama

Companyia de comèdia
 Góell - Tucela - Asquerino - Cortès
 Nit, a les deu. POPULAR. BUTACA PLATEA, DUES PESSETES. El crei-

xent i veritable èxit en tres actes.

EL AMIGO TEDDY
 Demà, diumenge, tarda, a dos quarts de quatre. Primera secció.

EL CURA DE LONGUEVAL
 A les sis. Secció especial. EL AMIGO TEDDY. Nit, a les deu. EL CLAVO.

Dimecres, 21 de febrer. ESTRENA de la comèdia en tres actes i en prosa, original de don Manuel Linares Rivas.

LA MALA LEY
 la qual obra s'estrenarà el mateix dia al TEATRE LARA, de Madrid.

Es despatxa a Comptaduria. Telèfon 4134 A.

PALACE CINE

Gran Saló de Moda

Avui, dissabte, dia 17, nit. Programes extraordinaris. Grans èxits. La pel·lícula d'interessant argument, LA SENYORETA SENSE POR: el curiós film, LES INDISCREIONS DEL CINEMA; l'emocionant drama, EL CINTURON DE L'ASSASSINAT i esdeviniment cinematogràfic, quarta jornada de la pel·lícula superproducció de l'acreditada marca alemanya U. F. A., L'HOMME SENSE NOM titulada EL PATI DELS LLEONS. A la sessió de la nit, estrena de la cinquena jornada de L'HOMME SENSE NOM, el títol de la qual és LA COSTA D'OR. — Demà, diumenge, grandiosa sessió matinal d'onze a una, projectant-se la quarta i cinquena jornades de L'HOMME SENSE NOM. Sessions de tres quarts de quatre a sis i de sis a vuit tarda, i a les deu de la nit, estrenant-se en aquesta última el magnífic film, HONOR INQUEBRANTABLE.

Diorama

Programa per a avui: L'EPOPEIA D'UNA DONA, episodi tercer i quart, per Carmel Myers; LA CARAVANA DE LA MORT, segona jornada; POLS OPOSATS: SEFF AJUDA DE CAMBRA. — Demà, diumenge, grans sessions a la tarda. Nit, augment de programa, i estrena dels episodis cinquè i sisè de la sèrie Vitràgraph, per Carmel Myers.

L'EPOPEIA DE LA DONA

Saló Catalunya

GRAN CINEMA DE MODA

Notable pintat JORDA i tercet TORRENTS.

Avui, dissabte. PENULTIM DIA de l'èxit més gran de la cinematografia. Triomf colossat de la magistrat obra d'art.

LUCRECIA BORGIA

5.000 metres. Dues jornades, projectant-se sencera. Més de 30.000 persones en escena. El més gran en presentació. Ningú deixarà de veure aquesta meravella cinematogràfica, LUCRECIA BORGIA. — Demà, nit, un altre grandios esdeviniment SOMNIS JOVENIVOLS, extraordinària pel·lícula dels Artistes Units, en la qual fa la seva reaparició la genial artista MABEL NORMAND. Escenes de gran sensació entre un aeroplà i un dirigible en marxa. El més arriscat que s'ha presentat. — Dilluns, estrena, EL PROFETA EN LA SEVA TERRA, per CHARLES RAY. — Dimecres, Programa Ajària, L'USURPADOR, la millor pel·lícula de l'any.

AVIS: Avui, durant la funció, es despatxen butaques numerades per a la sessió de dos quarts de set de demà a la tarda.

Pathé Cinema

Rbla. Catalunya, 97
 Telèfon 589 A

El saló de més confort de Barcelona
 Avui, dissabte, dia 17, vespre, grans sessions, projectant-se el grandios espectral cinematogràfic

LA DONA DE FARAO

La pel·lícula més bona del món.

NOTA. — Crídem l'atenció del públic sobre l'efectiva economia que obté amb els nostres preus, sobre els corrents en altres locals, ja que en aquests es divideixen les pel·lícules incompensables a LA DONA DE FARRAO, en petites fraccions, obligant així al públic a pagar diverses sessions per a poder veure-les completes, i havent, demés, de suportar les pel·lícules per a omplir el programa que sol ésser poc interessant.

Demà, diumenge, extraordinàries exhibicions al matí, a la tarda, i a la nit. Per la segona, de les sis, queda obert el despatx de localitats numerades.

Sala Mozart

Demà, diumenge, a les cinc de la tarda. Audició integral dels Tros de BEETHOVEN, a càrrec del

Trio de Barcelona
Primera sessió. Localitats a taquilla.

ASSOCIACIÓ DE MÚSICA DE CAMERA

Avui, dissabte, 17, i dilluns, 19 febrer. Concerts vuitè i novè del pre-

sent curs. Presentació de l'eminent compositor i pianista rus

SERGE PROKOFIEFF

contractat per a donar a conèixer diverses de les seves més discutides obres, i presentació de l'eminent violoncellista armeni

DIAAN ALEXANIAN

amb la cooperació de l'excel·lent pianista

RICARD VIVES

obres de Brahms, Beethoven, Bach, Mussorgsky, Prokofieff, etcètera, etc.

Exclusivament per als socis

KURSAAL - Aristocràtic Saló

PALAU DE LA CINEMATOGRAFIA

Saló de reunió de famílies distingides. — Orquestrina Suïça. — Avui, dissabte: Estrena sensacional del tercer capítol EL DOCTOR MABUSE (exclusiva), sumament interessant, capítol anomenat LA COMTESSA realisme ordit en el misteri les situacions, l'ambient i els personatges

son extraordinaris i obsessionants. Aquesta trágica novel·la es presenta amb escrupolosa propietat. Completen el programa l'original pel·lícula SENYORETA SENSE POR, per l'artista Mae Marsh; la formosa comèdia CAPRICIS DE JOVENTUT, per la gentil artista Emmy GAUMONT. — NOTA: Avui, dissabte, de sis a vuit, i demà, diumenge, en la sessió matinal, d'onze a una, es despatxaran butaques numerades per a la sessió especial de les sis del matí.

Círcol de Sans

Gal·leu, 7 i 9. — Telèfon 677 H. Avui, dissabte, a les deu de la nit

GRAN BALL DE PINYATA

El programa a càrrec de l'ovacionada BANDA DEL CÍRCOL DE SANS que dirigeix el notable mestre EN LEOPOLD BURGUES. Valuosos premis. Immillorable servei de restaurant

Putxinell's Miria

Rosselló, 206, davant del Frontó. Demà, diumenge, 18, de cinc a set de la tarda. Esdeveniment. Exitós. A

petició del públic
LA BATALLA DELS CASTILLEJOS
gran apoteosi. — MISERIA I C. BALL DIMONI - TURBANO BALL DELS PLATERETS
SORTEIG DE TRES JOQUINES
entre els infants concurrents. Present d'uns platerets als nens i nenes.
Entrada i seient numerat, 1 pesseta

FUTBOL

CAMPIONAT DE CATALUNYA

Demà, diumenge, a les 3'15 tarda EUROPA - BARCELONA, camp de l'Europa.
ESPANYOL - UNIO, camp de l'Espanyol.
AVENÇ - SABADELL, camp de l'Avenç.
ATLETIC - JUPITER, camp de l'Atletic.
(Servei d'autodmibus.)

Casa Beethoven

Tenim un gran assortit d'obres antigues i modernes, d'ocasió, que realitzem a preus sumament econòmics.

Estudi «Domus Artis»

Passeig de Gràcia, 86

Demà, diumenge, a les cinc de la tarda. Primer concert de Quatre Recital de SONATES per ENRIC ROIG i JULI ESTEBAN, pianistes.
Invitations en propi Estudi

Frontó Principal Palace

Avui, nit, a un quart d'onze. Extraordinàries partits. Primer a pala, ARQUISTAIN i ARRARTE contra QUINANA i JAUREGUI. Segon a pala, JAIME i ELGOIBAR contra CATTILLO i GABAGARZA.

Terramar - Sitges

PARC HOTEL, deliciosa carretera asfaltada. Telèfon 1341.

EDEN CONCERT

Asalto, 12. Director artístic, Francesc Peresoff. Telèfon 3332 A.

Tarda, a dos quarts de quatre. N a les deu. Presentació de les més bel·lissimes artistes i millors números de varietats. Cada dia, de set a dos quarts de deu. «Apertit Dancing». L'elegant «Foyer», i d'una a quatre matinalada, «Gran Tabarin American» Tzigans «Tydall».

Ofertes

Professor

Anglès, italià i francès, s'ofereix a hores i a domicili. Mètode ràpid. Escriure a LA VEU, núm. 502.

Traduccions

s'ofereixen per a traduir qualsevol llengua menys l'alemany. Escriure a LA VEU, núm. 503.

Anuncis

S'ADMETEN

fins a les vuit de la nit quantitats per a imposar en el

GIR POSTAL

en l'Administració principal de Correus
Certificació de cartes, Valors declarats, Sobres moneders

i gestionem la tramitació de tota classe d'assumptes en les Oficines de Correus

EMPRESA IDEAL D'INFORMACIÓ

Rbla. Flors, 16, baixos. Telèfon 4863 A.

Esa Yos,

estela ràpidament

usando

TABLETAS GABA

refrescantes, desinfectantes, sobrias contra la tos y afecciones de la garganta.

Producto de la S. A. GABA, Casillas

Pérez en todas las farmacias.

Está de moda

Exigir les làmpares per Automòbil

marca Tungram (Buda-pest).

La millor estrangera

Vendes

Venc quadros

costurer, màquina d'escriure i estufa, Cádiz, 7, S. G. (Puntet).

Callicida-ESCRIVA

EXTRAU SENSE DOLOR NI MOLESTIA ELS ULLS DE POLL Y DURISSIES SE VEN A TOT ARREU AGENTS

J. URIACH & C^a
Bruch, 49. - BARCELONA

Desconfieu dels similars y no dubteu dels efectes del CALLICIDA-ESCRIVA

CADENES «TITAN»

Per a TOTA MARCA d'Autocamions de QUALSEVOL TONELLATGE d'acer cromoniquel garantitzat

PELAYO, 16. ENTRESOL

Auto torped

Venc 16120 nou, arrencada i instal·lació elèctrica, marca italiana, preu de regal. Escriure al 5130. Empresa Ideal d'Informació. Rambla de les Flors, 16 (Anunci).

Subhasta voluntària

Es verificarà el pròxim dia 20, a les onze del matí, en la Notaria de don Manuel de Larrateu i Catalán (Duc de la Victòria, núm. 15, primer), d'una casa de recent construcció (1920) i bigam de ferro, situada al carrer de Sant Joan de Malla d'aquesta ciutat, núm. 101. Renda 450 pessetes mensuals. Tipu de subhasta 10.000 pessetes.

Els títols i ples de condicions estaran de manifest en dita notaria els dies fèrers, de 10 a 1.

Joies d'ocasió

Safates i servels de plata, a pes. Compror or, plata, platí, brillants i perles.

Joieries de J. Mates
Rambla de les Flors, 8 A
Cardenal Casañas, 8.

MEDICAMENTS

químicament purs, específics farmacèutics i aigües minerals, es reben directament dels punts d'origen. Farmàcia de Botta i Botta, Rambla de Catalunya, núm. 1, cantonada Ronda de la Universitat

Remolcs

en venc dos de nous a preu de ganga. Escriure M. R. 4206. Empresa Ideal d'Informació. Rambla de les Flors, 16 (Anunci).

TERRENYS

LA FLÒRESTA

a 5, 6, 7, 8, 10, 12 i 15 cèntims. A partir del 31 març 30 per 100 augment.

TORRE

tres llogaters independents, totes comoditats, es ven o lloga per anys.

Raó: Casanova, 31, primer, segona, dimarts i dimecres, de set a nou, i a Les Planas, Font del Gat, tots els dies.

Dispeses

2 dormitoris moderns completos de matrimoni i 8 cadidres pell per a estrear mitat del seu valor. Cortis, 554, quart.

Matrimonis

senyors o senyoretas tota pensió. Rambla Santa Mònica, 9, 42006, primera.

Servus

el ojo ve que

limpia el calzado

mejor que ninguna otra composición

Chem. W. LUBSZYNSKI & C^a A. G. BERLIN - LICENCIAT
Succursal en BADALONA
= J. VILA BALL-LLEBRERA =

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes

Tot el que's necessita per a fer-les
Antiga Casa T. COSTAS. Palla, 13 i 15, pral.

Catarro dels nois

L'Anti-estarral BORBONET, és el veritable específic acreditat per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis de tota mena de tos de les criatures.

Farmàcia de l'autor, Carders, 44; Doctor Andreu i J. Viladomat, Rambla de les Flors.

Dipòsits:

MES DE 8.000 PERSONES

podent justificar avui la perfecció amb que aquesta casa fa exams visuals per a l'aplicació de lentes o ulleres. Si vostè té algun defecte de refracció, no dubti: vagi tot seguit

«LA OPTICA MEDICAL»

on, amb aparells matemàtics, li diran els cristalls que vostè necessita. Com aquesta operació es per a vostè de molt interès, no esperi a demà, vingui avui i quedarem molt honrats en servir-lo.

Carles Tutusaus Optic-Fabricant

Boqueria, 22 : : : Raurich, 2

BARCELONA

RHODINE

Tubos de 20 Comprimidos de 50 Centigramos

JAQUECAS NEURALGIAS REUMATISMOS INFLUENZAS

Adoptada por el cuerpo medical de FRANCIA